SUHOKRANJSKE Poti

Glasilo Občine
Žužemberk
Št. 26
Leto VII
Julij 2007

Podgozd

Foto: Stane Maver

4. seja Občinskega sveta Občine Žužemberk

V četrtek, 29. marca, je bila 4. redna seja občinskega sveta Občine Žužemberk. Svetniki so po budnem pregledu zapisnika s prejšnje seje obravnavali in sprejeli poročilo o delu Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v minulem in program dela v letošnjem letu, ki ga je predstavila predsednica sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mira Kovač. Svet v poročilu na črne točke zgolj le opozarja, denar zanje pa bosta skupno morala najti občina in država.

Kljub dejstvu da je v občini na cestah in v naseljih izredno veliko število črnih točk in da v naslednjih nekaj letih, tudi zaradi pomanjkanja denarja, ne bodo odpravljene, so bili svetniki s podanim poročilom in programom dela zelo zadovoljni. Svetnica Malči Klemen je pohvalila delo predsednice sveta Mire Kovač in vse ostale na šoli, ki prispevajo k uresničevanju bogatega programa preventive v cestnem prometu.

Svetniki so se seznanili s predlogom odloka o zaključnem računu proračuna za leto 2006 in obravnavali Odlok o proračunu za letošnje in prihodnje leto, v katerem pa bi moralo biti več denarja za najmlajše športnike. To mnenje in resnico o suhokranjskem športu, ki je s finančno dotacijo občine na repu, s samimi z rezultati v vseh kategorij pa v samem vrhu v republiki, sta svetu podala mag. Jelka Mrvar in prof. Bojan Brulec in se zavzela za povišanje te postavke v proračunu občine, ki pa bo, če bo dobila zeleno luč, šele po prvem rebalansu proračuna.

Svetnik Jože Jenkole pa je podal predlog, da bi v prihodnje morali večji delež sredstev iz proračuna nameniti za gospodarsko dejavnost, ki je, po njegovem mnenju, primarna naloga občinskega sveta, da vlaga v gospodarstvo.

Svetniki so z dnevnega reda umaknili točko o sprejemu stališč za dokončno ureditev centra naselja Dvor. Jože Papež, predsednik Odbora za okolje in prostor v občini Žužemberk, je podal predlog, da to točko prenesejo na naslednjo sejo, ker bo odbor to problematiko še enkrat skupaj s predstavniki občinske uprave in nogometnega kluba obravnaval in jo predočil občinskemu svetu. Kot je znano, naselje Dvor sploh nima urejenega postajališča za avtobuse in je delno predvideno na zemljišču igrišča, ki pa je sedaj v lasti Športnega društva Fužina- Dvor. Predlog občine je, da bi na sedanji lokaciji uredila rondo s postajališčem, novo športno igrišče, skupaj s celovitim rekreacijskim centrom, pa bi zgradila poleg nove podružnične šole Dvor. Predlog in stališče, ki je povezano z razpoložljivimi sredstvi v okviru proračuna, tako ni bilo usklajeno z lastniki igrišča in bo predvidoma uvrščeno na eni od prihodnjih sej.

Svetniki se tudi niso strinjali k predlaganemu sklepu o sofinanciranju delovanja Posvetovalnice za učence in starše Novo mesto. Po mnenju svetnice mag. Jelke Mrvar je posvetovalnica dolžna poslati poročilo, v katerem bo natančno in strokovno opredeljeno število obravnav. Slednja bo morala namreč podati natančno in utemeljeno poročilo opravljenega dela v minulem letu, šele potem pa bo občina sofinancirala dejavnost posvetovalnice.

Še pred točko razno pa so svetniki opozorili na pisanje nekaterih medijev, ki o delu občine, pa tudi o delu svetnikov in svetnic, ne pišejo nerealno.

Mrvarjeva je Občinski svet seznanila s pripravo etičnega kodeksa, ki je pravno usklajen z vso novejšo zakonodajo in predlagala, da ga pred obravnavo na občinskem svetu pregleda komisija za poslovnik in statut. Svetnica Marija Breceljnik je med drugim opozorila na pridobitev uporabnega dovoljenja, katerega nova telovadnica na Prevolah še nima. Svetnik Jože Papež je opozoril na preozek vhod v prizidku novega zdravstvenega doma v Žužemberku. Jože Iskra pa pogreša javne razpise, zapisnike sej na internetni strani občine. K zadnji točki se je prijavilo še precej svetnikov, ki so z opozorili, pobudami in pripombami, še pred poročilom direktorja Občinske uprave Vlada Kostevca o dogodkih, ki so se zvrstili v času od zadnje seje občinskega sveta, zaključili 4. sejo.

Urednik

SUHOKRANJSKE Poti

5. seja Občinskega sveta Občine Žužemberk

Višje cene komunalnih storitev
Soglasje za ravnateljico OŠ Žužemberk mag. Jelko Mrvar
Končno sprejet lokacijski načrt Dvor II. faza

Močna delegacija novomeške Komunale, na čelu z direktorjem Bojanom Kekcem, ki je bila prisotna v prvem delu seje, ni imela težkega dela. Prepričati namreč svetnike, da podprejo podražitev vode, ki pa je sorazmerno nižja kot pri ostalih občinah, le pri deponiranju in odvozu komunalnih odpadkov je cena višja, ni bilo težko. Sistem suhokranjskega voda je dotrajan, prek 90% vode pa je kupljene v Komunalnem podjetju Grosuplje. Svetnik Jože Zupančič je zatrdil, da vodovodno omrežje ni dotrajano, temveč je slabo grajeno in se zavzel za izravnavo cen napram ostalim občinam. Svetniki so potrdili tudi odlok o odvajanju in čiščenju odpadne komunalne in padavinske vode na območju občine, zaradi odsotnosti medobčinske inšpektorice pa so prestavili odlok o občinskih taksah in odlok o spremembi odloka o ustanovitvi medobčinskega inšpektorata in redarstva. Domala brez razprave so potrdili tudi Magdo Hočevar Kastelic, predstavnico Občine Žužemberk v Svet območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in potrdili sklepa o izplačilu delovne uspešnosti za zaposlene in direktorja v ZD Novo mesto. Občinski svet je v nadaljevanju, po poročilu predsednika komisije za imenovanje Dušana Papeža, soglašal k imenovanju mag. Milene Kramar Zupan za direktorico ZD Novo mesto. Ni šlo pa čisto gladko pri 11. točki, pri obravnavanju in sprejemu mnenja k imenovanju ravnateljice OŠ Žužemberk. Jože Pečjak, predsednik odbora za družbene dejavnosti, je kljub nasprotnemu mnenju Milana Ivkoviča, vztrajal pri tajnem glasovanju, kar so svetniki z glasovanjem z večino potrdili. Na tajnem glasovanju je, sicer edina prijavljena kandidatka, mag.Jelka Mrvar dobila osem glasov, štirje svetniki pa so se izrekli proti. Svetniki so potrdili tudi sklep o zagotovitvi sredstev za sofinanciranje delovanja Posvetovalnice za učence in starše Novo mesto ter potrdili letni program športa in kulture v Občini Žužemberk za letošnje leto. Kot kaže se stališča za dokončno ureditev centra v naselju Dvor močno razlikujejo. Po besedah predsednika odbora za okolje in prostor Jožeta Papeža je primer zelo zapleten in bi ga rad rešil v prid občine, zato je predlagal umik te točke na prihodnjo, 6. sejo občinskega sveta, kar so svetniki soglasno potrdili. Brez zapletov ni minila tudi 16. točka, pri obravnavanju in sprejemu odloka o občinskem lokacijskem načrtu Dvor II.faza. Po dolgoletnih usklajevanjih,v reševanju in iskanju rešitve za legalizacijo objektov, so se svetniki seznanili tudi z dopisom Murnovih in zahtevi, katerega je na sami seji razdelil svetnik Jože Zupančič. Slednji je še podal predlog, da se popravi 11.člen

Foto: S.Mirtič

ali pa se v 14. členu- kozolec, skladišče lesa, doda besedilo: se dovoli izgradnja nadstrešnice po dimenzijah, kakršnih si želijo. Predlogu je ostro nasprotoval vodja projekta Martin Grčar in dejal, da svetnik Jože Zupančič že drugič ruši zadevo. Povedal je še, da je bilo v rešitev problema vloženega veliko dela in vse je bilo pripravljeno na strokovni podlagi. S tem načrtom pridobi občina pet novih parcel, dva objekta dobita možnost legalizacije ter pločnik od šole do centra Dvora. Po njegovem mnenju je dopis Murnovih prava katastrofa. 13. člen govori o tem kakšni nadstreški se lahko delajo na tem območju, ne more pa si dovoliti, da bo vsak sam odločal o velikosti nadstreškov, kajti le-ti morajo biti v okviru zakonov. Temu sta potrdila tudi svetnik Milan Ivkovič, »češ da gre pri tem za pogrevanje starih zadev in da nadstrešek ni bil nikoli predmet pogovora, vse zadeve pa so se vrtile le okoli uvoza« in Jože Papež, ki je menil, da se občani in svetniki premalo obračajo na odbore in dodal, »da se ne strinja, da bi zadevo sedaj, ko je že prišla do konca, rušili«. **Urednik**

Cenjene občanke, spoštovani občani, prijatelji naše lepe pokrajine!

Pred bližajočim praznikom Občine Žužemberk, 15. juliju, se Vam želim iskreno zahvaliti za Vaše sodelovanje in konstruktivne predloge.

Vseh Vaših želja nisem in nismo zmogli uresničiti, jih pa dobro poznam. Po svojih največjih močeh se bom še naprej trudil, skupaj z občinskim svetom in občinsko upravo, da bi Vam poskušali ustreči in pomagati.

Ob prazniku Občine Žužemberk Vam želim veliko lepih trenutkov, dobrih poslovnih uspehov, izpolnitev želja ter brezskrbnih počitniških dni.

Vaš župan
Franc Škufca

Ruska delegacija na obisku

Na povabilo Območnega združenja častnikov Novo mesto je visoka ruska delegacija gospodarstvenikov in rezervnih vojaških oficirjev obiskala tudi Občino Žužemberk. V prisrčnem in prijateljskem pogovoru z županom Francem Škufco, predstavniki nekaterih podjetij, ki trgujejo z Rusijo, s člani občinske uprave, vodstvom območnega združenja častnikov so izmenjali številne poglede, bogate izkušnje in potrdili sodelovanje, ki naj bi se krepilo predvsem na gospodarskem področju. Predsednik Območnega združenja častnikov Jože Florijančič je gostom izročil tudi najvišje priznanje združenja.

Foto:S.Mirtič

Prireditev ob dnevu državnosti in zaključku šolskega leta 2006/2007

Lojze Peterle

foto: S.Mirtič

Športnika šole Tom Smrke in Mateja Škrbe

Častni gost prireditve je bil Lojze Peterle, evropski poslanec v Bruslju. Predstavljenih je bilo šest raziskovalnih nalog. V muzeju znanih Suhokranjcev v OŠ Žužemberk postavili spominski ploščici suhokranjski pisateljici Ivanki Mestnik in prvi slovenski filmski igralki v Hollywoodu Rozaliji Seršen - Zalli Zarani, rojeni v Žužemberku. Tom Smrke in Mateja Škrbe sta bila razglašena za športnika šole letošnjega šolskega leta, ravnateljica šole pa je podelila tudi priznanja za največje dosežke šole.

Kulturna prireditev ob dnevu državnosti in zaključku šolskega leta je bila v petek, 22. junija, v prizidku telovadnice OŠ Žužemberk. Posebna gostja je bila suhokranjska pisateljica Ivanka Mestnik, rojena v Drašči vasi. Prišli so tudi sorodniki Zalle Zarane, župan Občine Žužemberk Franc Škufca in krajani.

MPZ, učenci s podružnic Ajdovec, Dvor, Šmihel, otroci iz Vrtca, gimnastičarke in plesalca rock'n 'rolla so nastopili v programu prireditve.

Ravnateljica mag. Jelka Mrvar je v uvodnem pozdravnem govoru povedala: »V čast in veselje nam je, da je Lojze Peterle gost naše prireditve, da je prišel v Suho krajino, kraj ob Krki, kjer rastejo boljši časi.« Za darilo so mu poklonili sliko Krke, ki naj ga spominja na te kraje. »OŠ gradi na znanju, delu, vzgoji in prizadevnosti mladih Suhi krajini. Ponosni smo na muzej znanih Suhokranjcev, ki ga imamo na šoli. V njem je že našlo mesto enajst zaslužnih Suhokranjcev, ki so s svojimi deli ponesli ime Suhe krajine v svet. Naj bo veliko svetlobe za vsakogar od nas in tudi za našo domovino.« Tako je končala svoj govor ravnateljica žužemberške šole.

Peterle pa je povedal: » Dan državnosti praznujejo samo tam, kjer so svobodne države, kjer je država vrednota, ki jih povezuje med seboj. Moja generacija je sanjala o lastni državi. Slovenci smo se stoletje borili za svoj obstoj. Danes je slovenščina enakopravni jezik v Bruslju. Slovenci so ponosni, da so Slovenci. Vesel sem, da nas predstavljam tam. Le če smo zvesti naši kulturi in jeziku lahko obstanemo. Vojna za Slovenijo nas je povezala. Takšni moramo ostati naprej. So večji narodi, ki nimajo svoje države, mi pa jo imamo.«

Raziskovalne naloge so tradicija Osnovne šole Žužemberk. V trinajstih letih je bilo napisanih in predstavljenih 97 raziskovalnih nalog. Letos je bilo na prireditvi predstavljenih šest nalog, v katerih so sodelovali učenci OŠ Žužemberk, PŠ Dvor, Ajdovec, Šmihel in otroci Vrtca pod vodstvom osmih mentorjev. Naslovi raziskovalnih nalog so: Zdravilne rastline v okolici vrtca Dvor in njihova uporaba (otroci skupine Miške Dvor pod vodstvom Diane Pečjak in Mire Hrovat), Črke – naše prijateljice (Petra Zadel in Mojca Papež), Podoba Ajdovške planote v sliki in besedi (Milena Legan in Olga Štefanič), Hišna imena v Občini Žužemberk (Magda H. Kastelic in Nataša Škrbe) in Ivanka Mestnik – suhokranjska pisateljica (Petra Zadel in trije učenci, sorodniki pisateljice).

V muzeju znanih Suhokranjcev sta bili postavljeni spominski ploščici pisateljici Ivanki Mestnik in Rozaliji Seršen – Zalli Zarani. Ivanka Mestnik je bila vesela, da so o njej naredili raziskovalno nalogo še za časa njenega življenja, ki jo je bogato zaznamovalo z dobrimi in slabimi izkušnjami. Mestnikova je stalna sodelavka PŠ Šmihel. Lepoto Suhe krajine prikazuje preko knjig. Zalla Zarana pa se je rodila pred 110-imi leti v Žužemberku (današnja Avbljeva hiša v ulici Breg). Oče Matija Seršen je bil uradnik v avstrijski davčni upravi. V Žužemberku je opravljal službo sodnega pisarja, mati Rozalija pa je bila Mavsarjeva iz Sadinje vasi. Zalla je s šestnajstimi leti odšla preko oceana v obljubljeno deželo v Ameriko svoji usodi naproti. V začetku je živela pri teti v San Franciscu. Bilo je težko, saj ni znala angleško. Hodila je v večerno šolo, se učila angleški jezik, knjigovodstvo, tipkanje in ostale predmete trgovske stroke. Nemirno in sanjavo mlado srce jo je vleklo v gledališče in k filmu. Vedela je, kaj hoče. Včasih je spala celo na lesenih zabojih za sadje. Zaigrala je v približno dvajsetih nemih filmih, v zvočnih ni nastopala. Finančno je pomagala sorodnikom v Sloveniji, saj se je bogato poročila, svojih otrok pa ni imela. Bila je močna osebnost, vztrajna in delavna. Ljubezen je bila zanjo glavna os življenja. Dejala je: »Srce brez ljubezni je kakor ura brez vzmeti, kot življenje brez svetlobe, kot vesoljstvo brez sončnih žarkov …«

OŠ Žužemberk je ponosna na dosežke, ki jih nizajo učenci na različnih področjih. Tako so bila podeljena priznanja učencem in njihovim mentorjem za vrhunske dosežke v/na:

- odbojki, mali odbojki, odbojki na mivki,
- atletiki,
- področju plesa,
- gimnastiki,
- šahu,
- posebno priznanje ilustratorjem knjige Resnične o volku Ivanke Mestnik,
- likovnem področju,
- vrhunske dosežke v košarki,
- nogometu.

Priznanja so si zaslužili tudi zunanji sodelavci (Zdravko Plut, Bernarda Perko, Neva Čopi, Marko Čopi in Aleš Smrke). OŠ Žužemberk je v letošnjem šolskem letu zasedla 18. mesto kot naj športna šola med več kot 400-timi šolami v državi. Razglašena sta bila športnika šole za letošnje šolsko leto, to sta Tom Smrke in Mateja Škrbe..

Ob 41-letnici Vrtca pri OŠ Žužemberk (1966-2007) je bil izdan Zbornik, ki so si ga ljudje lahko tudi kupili.

Ob koncu prireditve so nastopile mlade gimnastičarke in zaplesala sta mlada plesalca Anja Skube in Jan Kumar, ki sta svetovna prvaka v rock'n'rollu. Uspela sta, ker vesta to, kar je zapisala Zalla Zarana: »Tedaj sem spoznala, kaj pravzaprav pomeni resen namen in trdna, neuklonljiva volja.« Trdna volja in pogum prineseta sadove.

Ljuba Nose

ANKETA Občinski praznik ?

Tokrat smo naše občane in občanke povprašali o prazniku naše občine. Zanimalo nas je, kako poznajo praznik, ki sloni na zgodovinskih temeljih, kakšna sta grb in zastavo, ne nazadnje tudi kako ocenjujejo same Trške dneve, ki so vrhunec praznovanja. Je program Trških dni zanimiv za starejše in mlade?

Jože Hribar z Vrha, upokojenec, godec na žehtar kitari:

»Mislim, da je praznovanje občinskega praznika v zvezi z zgodovino, ne vem natančno. Tu je 15. julija. Takrat imamo tudi Trške dni, kjer se vrstijo zelo odmevne prireditve, saj jih obišče okrog 10.000 ljudi, posebej srednjeveški dan privabi veliko gledalcev. Tudi jaz sem zraven kot ljudski godec s svojim doma narejenim instrumentom. Za trške dni in občinski praznika si želim, da bi sodelovalo več ljudskih godcev, da bi naredili nekakšno tekmovanje.

Kakšna sta zastava in grb, naj malo razmislim. Ja, zastava, nisem prepričan, je sestavljena iz treh barv: zelene, kar pomeni gozd, ki ga je tu okrog veliko, potem modra, to je kot reka Krka, in, čakajte, mislim, da je še zraven bela. Kaj bi to pomenilo? To pomeni, da smo Suhokranjčani nedolžni, a ne? Na sredi zastave pa je v skoku ris.

Grb, ta je pa kot ščit iz starih časov, iz zelene in modre barve, pa tudi risa ima v sredini, to je pa žival, ki je nekoč živela v naših gozdovih, potem so jih vse postrelili, iztrebili, a pred kratkim spet naselili. Povedal sem to, kar vem iz glave, moral pa bi prej kam pogledati, pa bi več vedel.«

Sandi Bonifer, Dolnji Križ, študent, godec s harmoniko:

»Zdej ste me pa dobil', občinsk' praznik Občine Žužemberk. A ja, takr't, ku so trški dnevi, 15. junija, hvala, da ste mi povedal'. Za kuga na ta dan? Iz zgodovine? A tu je dan, k' je b'la odkrita pesnitev Ropot v Žužemberku, k' govori, kaku je nezakonsk' sin zavzel grad, natu ga je Herbert Turjaški premagu in ga z njegovim' vitezi vrgu divjim zverinam. Zdej pa vejm, hvala! A zame tu ni preveč pomemb'n dan, misl'm, da ima Žužemberk kak bul primer'n, važnejš' dogodek.

Trški dnevi so z'lo kul, veliku je različnih dogajanj, pride veliku folka. Tud' jest za praznik raztegnem harmon'ko, ku spremljam naše ljudske pevke in špilam še pri Ljudskih godcih. Z'lo se 'mamo fajn.

Ja, grb pa poznam, tamle ga vidim. To je ščit, zelen' del simbolizira hosta, plavega pa Krko, ris pa živi v naših hostah, zatu je gor. Menda pomen' muč, kaj pa vejm.

Zastava je padobna grbu, je zelena in plava, na sred' pa bela. Za kuga bela? Tega pa ne vejm. Se ris se pa na bel' podlag' dob'r vid', a ne? Še kej? Ne? Je blu pa težku, ku na kakem izpit' na fakultet'.«

Foto in zapis: Rudi Cerkovnik

Jožefa Čampelj, upokojenka, Gradenc 14:

»Seveda poznam saj rada prebiram vse o prazniku v Suhokranjskih poteh. Za občinski praznik grem rada k sveti maši, ki se sovpada s farnim žegnanjem sv.Mohorja in Fortunata. Pogrešam še kakšno prireditev po maši, sicer pa se ostalih dogodkov zaradi oddaljenosti ne udeležujem. Rada sem doma v prelepi vasici Gradenc, kjer ni več slišati petelinjega in fantovskega petja.«

Mateja Pust, študentka Fakultete za varnostne vede, Brezova Reber 3:

» Dobro poznam risa, ki je zelo prepoznaven in tudi program samih Trških dni. Program v času praznika je zelo zanimiv, vseeno pa pogrešam več dogodkov za mlade, predvsem

tiste na vaseh ob obrobju. Zanimive bi bile mogoče kakšne delavnice, raziskovalne naloge, pa tudi kakšen športni dogodek ali turnir, katerega bi izpeljali po vaseh.

S. Mirtič

Prijetno praznovanje za 1. maj na Komanci

Lep sončen dan, poln zelenja in pomladnega cvetja je privabil na prvomajsko praznovanje na Komanco veliko ljudi. Če že koga dolgo nisi videl, si skoraj gotovo srečal prav tu, na ta praznični dan. Prišli so mladi, starejši, veliko je bilo tudi družin z otroki, skratka pisana množica dobro razpoloženih ljudi, ki so na ta dan pozabili na vsakdanje skrbi.

Vrstila so se vesela snidenja, stiski rok in večno vprašanje: »Kako si kaj?« Zadišalo je po sveže pečenih mesnih dobrotah, hladno pivo je steklo po suhih grlih, oglasila se je vesela polka in že so se zavrteli prvi pari. Bilo je tako lepo in idilično, stekli so razno razni pogovori o pomembnih, manj pomembnih stvareh ali pogovori kar tako. Otroci so bili še posebej veseli, saj so lahko podili po gozdu, počutili so se svobodne, saj nanj niso pretile nevarnosti urbanega okolja. Kot vsako leto, to je že železna tradicija, so Klobčarjevi na gozdni jasi, vsakdo ve, kje je to, spet spekli nadvse okusen krompir. In bilo ga je toliko, da nihče ni ostal brez te sladke dobrote. Hitro je mineval čas ob prijetnih zvokih ansambla Kosobrinov, ki so privabljali na plesišče 'staro in mlado', zaslišala se je tudi pesem, videlo se je, da so ljudje zadovoljni, bilo je lepo, da bi znani pisatelj zapisal: »Človek bi sedel v travo in se od veselja razjokal.«

Dan se je nagnil v večer in počasi smo se začeli odpravljati, eni kar peš navzdol, skozi gozd, največ proti Žužemberku, drugi z avtomobili. Odhajali smo s prijetnimi občutki, saj smo preživeli lep dan med prijatelji, 'ki v srcu dobro mislijo'.

Tako je minil 1. maj – praznik dela, ki so si ga izborili delavci – proletarci. In zdaj bi nekateri novodobni kapitalisti ta praznik kar ukinili, češ, koliko denarja se tako izgubi. Vprašali bi te novodobne bogataše, ali živijo ljudje samo zato, da delajo, ali delajo zato, da se vsaj kak dan, kot je prvi maj, malo pozabavajo in pozabijo na vsakdanje skrbi. Vemo, da večina delavcev zasluži le toliko, da preživijo, nimajo za luksus, kot je izjavil te dni eden delavcev z žuljavimi rokami.

Torej: Naj še naprej živi prvi maj –

praznik dela!

Rudi Cerkovnk

Prišel, videl in ostal

Pogovor z Vladom Kostevcem, direktorjem Občinske uprave Občine Žužemberk, predsednikom Turističnega društva Suha krajina, članom Izvršnega odbora Turistične zveze Slovenije in podpredsednikom Turistične zveze Dolenjske in Bele krajine

Kdaj si prvič videl Žužemberk? Je bila to ljubezen na prvi pogled?

To je bilo daljnega leta 1988, ko sem kot študent kupil svoj prvi avto, spačka. In ker me je bilo strah gostega prometa na avtocesti proti Brežicam, kjer sem bil doma, sem izbral stranske ceste, tako me je ta pot pripeljala v Žužemberk. Bilo je proti večeru, bilo je res lepo, lahko bi se tako reklo, da sem se malo zaljubil, sonce je ravno zahajalo, ko sem zagledal grad in Krko, in v mislih sem si rekel, tu pa bi človek še živel.

Kdaj si se priselil, kako je do tega prišlo?

To je bilo povezano z mojim dekletom, sedanjo ženo Stašo, ki je takrat študirala kemijo. Zvedela je, da v tedanji Iskri rabijo kemika in mu nudijo celo stanovanje. Seveda sva se takoj odločila in 15. januarja 1991 že dobila stanovanje. Počasi sem spoznaval, da mi kraj postaja vedno bolj všeč, s svojim slikovitim gradom, pa z modro zeleno Krko, vse skupaj pa obdano z obširnimi gozdovi, pravi pridih lepote. In vidite, še danes sem tu.

Kako si začel s turizmom v Žužemberku? Si res tako, da si v gradu najprej pokosil koprive?

Začetek je res mogoče v takem stilu, da sem zaoral ledino turizmu, mislim društvenemu turizmu. Grad je bil zapuščen, kot tujek, pa je dal kraju ime, tak vtis je name naredil, ker sem prišel od drugod. Najprej sem se splazil noter in raziskoval, začelo me je zanimati. Neposredno pa se je začelo, ko me je nek turist vprašal, kje bi lahko dobil kakšen prospekt, a mu nisem mogel ustreči. Pa sem šel na Krajevno skupnost do gospoda Bana in rekel, da bi ga jaz naredil. »Res?« je kar začuden vprašal. »Res! Kar sem rekel, sem rekel,« potrdim. Tako se je začela moja pot pri oživljanju turizma v Suhi krajini.

Ustanovitev Turističnega društva je bila?

Po mojem začetku, potem, leta 1993, smo ustanovili društvo, zraven so bili Franc Škufca, Janez Gliha, Slavko Mirtič, Igor Grum, Emil Glavič, Martin Grčar, Jože Ban, Jordan Boris, Niko Glavan in morda še kdo. Janez Gliha je dosti prispeval, recimo glede narodnih noš, pa njegova žena Jožica, potem je nastala pevska skupina, začelo se je razvijati, izdali smo razglednice, prospekte.

Na tem mestu moram pohvaliti mojo ženo Stašo, ki se mi je pridružila, me podpira, vodi različne 'posle', poprime za vsako delo kot tlačanka ali pa 'igra' tudi fino grajsko gospo.

Šli ste korak za korakom?

Res je. Začeli smo tudi z vodenjem po gradu, tudi to je prišlo čisto spontano, poklicali so z agencije iz Maribora, čeprav nismo bili tega vešči, smo to nekako izpeljali, pokazali smo jim grad. Krajevna skupnost se je s tem strinjala, ker je tudi ona hotela z gradom nekaj narediti. */Značilno zanj je tudi, da nikoli ne govori v 1. osebi ednine /jaz sem to in to naredi …l, temveč vedno v 1. os. množine /smo to in to …/*

Odpeljali so material, s turističnim krožkom šolarjev smo počistili, tudi pokosili koprive - tako je grad nekako postal središče dogajanja, kar se tiče turizma in z njim tudi kulture, tudi oživljanja srednjega veka, viteštva in še kaj bi se našlo. Potem smo se spustili še v grajsko vinsko klet, jo počistili, naredili majhen oderček, ki ni bil ravno stabilen, tudi škripal je, kot bi trpel po nogami. Vinska klet se je pač uredila, kolikor se je lahko. Bilo pa je nekaj, dobili smo streho nad glavo.

Delali ste predvsem člani društva?

Vse to smo naredili sami člani turističnega društva in tudi učenci v okviru turističnega krožka in družbeno koristnega dela. Vodstvo šole je to podpiralo. Prva prireditev je bila 28. septembra 1996 ob baklah in svečah, kabel smo potegnili za eno žarnico. Podprli so nas tudi lovci, ki so imeli nekaj prej 50-letnico lovske družine.

Kdaj je pri obnovi grad hitreje napredoval?

Ko se je leta 1996 ustanovil gradbeni odbor. Predsednik je postal Slavko Gliha. leta 1995 pa je začel teči projekt CRPOV za razvoj podeželja in obnova vasi z Žužemberkom in z okoliškimi kraji. Vendar ga nismo izkoristili, kot bi ga lahko, človek se pač uči.

Veliko se je spremenilo in naredilo v teh 14-tih letih? Vsi vas hvalijo?

Ko tako razmišljamo, je vsako leto več prireditev, več dejavnosti. V slovenskem prostoru so naše aktivnosti in delo društva izredno poznane in cenjene. Vsi se zavedajo, kaj smo naredili, naše društvo jemljejo kot vzorčni primer, kako naj bi bila društva organizirana in kako kaj naj bi delovala. Recimo, za Trške dni dela 10 in več ljudi vsak dan po 5 ur kar 14 dni. A bistveno je, da je vse na amaterski osnovi, člani društva delajo vse prostovoljno, in to je tisto, kar nekaj velja, kajti danes hočejo imeti skoraj vsi vse plačano. To je prvo. Tako smo bolj poznani zunaj kot v sami Suhi krajini.

Vsako leto je več prireditev?

Odkar vodimo neko statistiko: od 10-tih prireditev, s katerimi smo začeli, smo jih v letu 2006 imeli že 110. V Turistični zvezi Slovenije se čudijo.

Od ustanovitve pa do danes je nastalo veliko sekcij, ki so zelo aktivne?

Pri društvu je aktivnih okrog 50 članov, ki delujejo v različnih sekcijah: od ljudskih pevk, ki prepevajo na neštetih nastopih doma in po Sloveniji, ljudskih godcev, ti jo po domače urežejo ob različnih priložnostih, tudi rogistov, ki so sedaj samostojni, njihovi rogovi odpirajo slavnostne prireditve, tu je še viteški red, ki nastopa že povsod po Sloveniji na srednjeveških prireditvah, saj s svojimi viteškimi dvoboji in starinskimi plesi vedno navduši staro in mlado. Aktivna je tudi pustna sekcija, ta pripravi vsako leto zelo dobro obiskan karneval, gostuje pa tudi v pustnem sprevodu v Ljubljani in na Igu. Omenimo še sekcijo za ročne dela, ki vsakokrat za Trške dni pripravi bogato razstavo svojih izdelkov. Upamo, da bodo tudi literati zaživeli, saj imamo med nami veliko pesnikov, ki bi radi, da ji spozna širši krog ljudi.

Poznani ste postali celo v Evropi?

S pomočjo fundacije LEADER, katere 'član' sem tudi jaz, nas pozna tudi Evropa. Jaz torej sodelujem in na srečanjih v različnih državah, od Irske, Škotske, Španije, Finske so seznanjeni z delom in uspehi v mnogoterih aktivnostih Turističnega društva Suha krajina. Pozna nas Evropa, posegli smo v širši mednarodni prostor. Letos, v juniju, so nas obiskali, mislim njihove delegacije iz zgoraj naštetih držav, to so člani fundacije LEADER. Na lastne oči so se prepričali, da dobro delamo, ko so videli naše nastope, tako da smo dobili nešteto pohval in vabila, da pridemo gostovat.

Največji odmev imajo Trški dnevi, je tako?

Vsekakor pa so Trški dnevi naš najbolj prepoznan 'artikel', lahko bi rekli v evropskem merilu. Začetek je bil, ko smo praznovali 600-letnico trga Žužemberk, to je bilo 1999. Mislim, daje

bilo prav, da smo to obletnico izpeljali slavnostno in s različnimi prireditvami, kjer se je prepletala preteklost in sedanjost – to je osnovna nit še danes. Naslednje leto, 2008, bomo obeležili 1000-letnico, ko naj bi bil zgrajen štirioglati stolp gradu nad reko Krko.

Srečaš neznane ljudi, ki so obiskali te prireditve, pa izrečejo pohvale in da še bodo vedno prišli, to je najboljša reklama. Ti pripeljejo še nove, glas ljudstva namreč 'seže v deveto vas'. To nas veseli, in upam, da bo tudi letos tako. Največja ovira je slabo vreme, to je pa res naš najhujši 'sovražnik', da tako rečem. V čas Trških dni si ogleda prireditve in razstave kar okrog 10.000 obiskovalcev. Da prihaja toliko ljudi in tudi ugledni nastopajoči in gostje: med njimi New Swing Quartet, Adi Smolar, Beneški fantje …, tudi iz tujine Shierli Roden, LynnMarie. Na vse to so lahko kraj, občina in Suha krajina ponosni.

Je zate srednjeveški dan posebno doživetje?

Ja, dejansko, če je že nek grad, ima neko zgodovino, so tu živeli tudi neki ljudje, ki so bili nekoč pomembni za kraj, so mu dali nek pomen, zato je tudi prav, da se jih spominjamo in jih nekako oživimo na srednjeveški dan. Tako se na ta dan oblečem v srednjeveško oblačilo, se vživim v Jurija Turjaškega in sem pač na ta dan on. Pa ne sam, tudi župan se na dan prelevi v Volka Engelberta Turjaškega. Kaj mi to pomeni? Ko si v teh odorah in prideš na srednjeveško prireditev, zaživiš drugače, moram priznati, kot pravimo, obleka naredi človeka. Prvikrat sva bila skupaj s Slavkom Mirtičem v takih oblekah na Turjaku. Kar nekaj te prevzame, neka omama, ki te zagrabi in jo vzljubiš, se poosebiš, počutiš se čisto drugače, zaživiš v nekem drugem času. */Takole predseduje naš predsednik Vlado: dela praktično vse, napeljuje 'štrom', pleza po zidovih gradu in razpostavlja reflektorje, zastave, nosi štante, še prej vodi sestanke, pripravlja gradivo: plakate, prospekte, naroči majice in kapice in jih seveda tudi pripelje. Na trških dnevih sprejema goste, ima slavnostni govor, vodi posamezne predstave. Kaj dela na srednjeveški dan, je že povedal. In tako dela pri vseh aktivnostih društva, mirno lahko rečem, da je 'deklica za vse'. Mislim, da bi si takega predsednika, ki prime za vsako delo in tudi mnogo zna, želelo vsako društvo./*

Pogled naprej?

Naravne danosti, ki jih ima Suha krajina, dolina reke Krke, tudi na zaledje ne smemo pozabiti, so neprecenljive. Samo, kako privabiti turiste? Tu je sigurno sonaravno kmetovanje, ki ima v vseh ozirih izredne pogoje, ni umazane industrije, obdana je z gozdovi, neonesnažena zemlja itd. Tako glede pridelave hrane trdim, da je pri nas še zdrava, čeprav rabimo kakšno škropivo, je pa še vedno neoporečna, če jo primerjamo z gensko spremenjeno, ki jo pridelajo v ostali Evropi. Izredni so pogoji za pohodništvo, premalo je izkoriščen anadrenaliski turizem, za katerega so tudi naravne danosti. Seveda zahteva turizem velika vlaganja, ampak so tudi učinki takojšni, saj se samo v turizmu storitve plačajo takoj. V vsem drugem so samo posredna plačila. Mi moramo razumeti, da turizem ni samo gostilna, ta je samo del. Imeti moramo urejeno okolico, prijazne ljudi, odkriti kulturne, zgodovinske znamenitosti, ljudsko arhitekturo, pokazati izredne naravne lepote, ki jih vidiš le malokje in še marsikaj.

Kako vse lahko turist uživa v dolini reke Kreke in v Suhi krajini?

Nekaj sem že omenil. Lahko se rekreira v vožnji s kanujem po naši lepotici, na peš poteh, igra odbojko na mivki, se nato ohladi v Krki, uživa v lepotah narave, se seznanja z izredno bogato zgodovino – od časa Rimljanov pa do danes. Skratka, v vsem, kar človeka sprošča in mu daje nove energije za delo. Pravijo, da človeka že en sam pogled na nekaj lepega, zanimivega, naredi srečnega in zadovoljnega, in lepote je v naši dolini obilo. In to je cilj, to je tisto, kar že danes lahko pri nas doživi turist. Take storitve mu že lahko nudimo. In pri nas res lahko izkoristijo neštete možnosti, kako si 'napolniti baterije'.

Še veliko dela čaka, recimo, prepričati ljudi, da je za Suho krajino bodočnost turizem in da se splača?

Tako je. Zdaj se odpirajo nove perspektive. Najbližja pot do Dalmacije pelje po dolini Krke in to bi morali izkoristiti. Toda težko je ljudi prepričati, da se splača. Zdaj še ne znamo ustaviti te množice turistov, toda to smo si sami krivi. Ljudje še ne razmišljajo tako. Bomo videli, vse več mladih študira na šolah za turizem in vidijo v tem perspektivo, upajmo, da bodo izkoristili dane možnosti.

Suha krajina ima vse pogoje, da razvije uspešen turizem, samo bo treba zavihati rokave, pa bodo s 'cekinčki polni mošnjički'. Najpomembnejše je danes trženje. Znati prodati domače pridelke, če bi to naši ljudje osvojili, bi bili na konju. Znati prodati, to je danes bistveno. Vendar naši ljudje pravijo, da se ne splača. Pa ni res, treba je imeti samo potrpljenje. Samo od sebe ne pride ničesar, 'treba je delat', kot poje Smolar.

»Čas se najde za vse, če tako želiš,« zatrdi Vlado. Tako se Vlado z ženo Stašo posveča družini s tremi otroki, Mojco, Mihom in Manco vsak prost trenutek. Ob vikendih so skupaj, največkrat na relaciji, kot pravi: v bermudskem trikotniku, med Žužemberkom in njegovimi Brežicami pa ženinim Mariborom. Seveda zaplavajo tudi v morju in uživajo na snežnih strminah in še v čem. Ima veliko prijateljev še iz osnovne šole, pa preko rokometa in študentskih let, tako da zdaj, ko imajo družine, naročijo kar avtobus in skupaj s svoji otroki odkrivajo lepote naše domovine. Na teh skupnih popotovanjih, letovanjih, srečanjih in ob rojstnih dnevih se sproščajo in uživajo, saj se znajo zabavati z različnimi šovi, kjer na hudomušen način predelajo vsakdanje aktualne dogodke, nasmejejo se pa tudi na svoj račun. In spet so pripravljeni in dobre volje za prihajajoče nove življenjske izzive. Skratka: življenje si znajo narediti prijetno!

Ko je prišel in začel, je 'pogruntal' odličen slogan: da tu čas teče drugače, in v turizmu je v Suhi krajini čas miroval, a počasi bomo lahko rekli, da teče normalno, kot povsod drugod, posebej in predvsem po Vladotovi zaslugi, pa tudi zaradi vedno več takih, ki stopajo z njim v korak.

Foto in zapis: Rudi Cerkovnk

Vlada Republike Slovenije na obisku

Obisk ministra dr. Janeza Podobnika

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik se je 4. junija mudil na delovnem obisku v Občini Žužemberk, kjer se je srečal z županom Francem Škufco, direktorjem občinske uprave in njegovimi sodelavci.

Razgovor je tekel predvsem v iskanju rešitev celostne vodooskrbe v Suhi krajini. Minister Podobnik je obljubil rešitev in izvedbo dogovora in namere za sofinanciranje projektov tehnične dokumentacije celotne vodooskrbe, ki so jih v okviru programa obiska Vlade RS na Dolenjskem 13. junija tudi podpisali. Za omenjeni projekt so oktobra lani občine Dobrepolje, Ivančna Gorica, Kočevje, Mirna Peč, Dolenjske Toplice, Trebnje in Žužemberk z Ministrstvom za okolje in prostor že podpisale dogovor o sodelovanju. Za izvedbo projekta v vrednosti 30 milijonov evrov pa bodo poskušali pridobiti tudi sredstva iz evropskih skladov. V občini Žužemberk je celotna Ajdovska planota brez vode, tako da bi morali s tem projektom pridobiti sredstva za 17 kilometrov novih cevovodov, pa tudi 78 kilometrov za obnovo vseh dotrajanih cevovodov.

Župan je ministra seznanil tudi s ceno pitne vode, zlasti pa še z dolgovi, ki so nastali naši občini do novomeške Komunale, dal pa je tudi pobudo za hitrejšo in sodobnejšo navezavo ceste od Žužemberka do nove avtoceste pri Biču.

Minister si je v nadaljevanju ogledal tudi osnovno šolo Žužemberk, kjer se je srečal z ravnateljico mag. Jelko Mrvar. Z zanimanjem si je ogledal tudi spominsko zbirko in muzej znanih Suhokranjcev, med drugim tudi zbirko slik in dokumentov olimpionika Leona Štuklja, s katerim sta še pred njegovo smrtjo obiskala Žužemberk. Z izrednim zanimanjem si je minister ogledal tudi novo Podružnično šolo na Dvoru. Po ogledu lepo urejene zunanjosti, si je ogledal tudi notranje prostore, telovadnico in obiskal učence 4. razreda. Ta dan pa je bil pomemben tudi za učence in zaposlene na šoli Žužemberk in njenih podružnicah. Ravnateljici mag. Jelki Mrvar in vodji podružnice Zvonki Struna na Dvoru je minister podelil EKO – listini, ki potrjujeta ekološko osveščanje učencev,ki ga gojita tako na šoli Žužemberku kot tudi na Dvoru ves čas.

Podpis sporazuma

Občine Dobrepolje, Dolenjske Toplice, Ivančna Gorica, Kočevje, Mirna Peč, Trebnje in Žužemberk ter Ministrstvo za okolje in prostor so 13. junija 2007 na Vinkovem Vrhu nad Dvorom pri Žužemberku podpisale Sporazum o sodelovanju pri sofinanciranju izdelave dokumentacije za projekt suhokranjski vodovod.

Sporazum je podpisan na podlagi Uredbe EK, št. 1084/2006 in že podpisanega Sporazuma o sodelovanju pri sofinanciranju izdelave dokumentacije za projekt vodooskrbe območja Suhe krajine. Podpisnice bodo sodelovale pri sofinanciranju izdelave investicijske, projektne in razpisne dokumentacije ter Vloge za sredstva Kohezijskega sklada za navedeni projekt za obdobje od 2007 do 2013.

Podpisnice sporazuma so se tudi strinjale, da se delitev stroškov izvede po posebnem ključu, in sicer:

50% Ministrstvo za okolje in prostor in 50% občine.

Občine, podpisnice tega sporazuma, si delijo 50% delež stroškov za izdelavo dokumentacije po naslednjem ključu:

- za dokumentacijo, ki je vezana na skupne vodne vire, se stroški delijo po številu prebivalcev občin, ki bodo oskrbovani s pitno vodo iz posameznega vodnega vira,
- za dokumentacijo, ki je vezana na izgradnjo cevovodov in objektov na njih, se stroški delijo po dolžinskem metru cevovoda, ki bo zgrajen v okviru tega projekta v posamezni občini,
- dokumentacija, ki je potrebna in/ali namenjena zgolj za posamezno občino, se sofinancira zgolj iz te občine.

Podpisnice sporazuma se tudi strinjajo, da vse postopke potrebne za izbiro izvajalca izvede Občina Žužemberk. Na podlagi izvedenih postopkov, v skladu z Zakonom o javnem naročanju, bo izbrani izvajalec pripravil osnove za delitev stroškov v skladu s 4. členom sporazuma.

Za koordinatorja projekta so imenovale g. Vladimirja Kostevc, predstavnika Občine Žužemberk.

Podpisnice se tudi obvezale, da bodo na podlagi tega sporazuma oz. aneksa k sporazumu in izdelane dokumentacije ter na podlagi izstavljenega zahtevka s strani Občine Žužemberk, le tej poravnale vse nastale stroške v roku 30 dni od prejema zahtevka.

S. Mirtič

Foto: S.MIRTIČ

Svečan podpis sporazuma

Zgodovinski posnetek na Podružnični šoli Dvor ob prvem obisku ministra vlade RS dr. Janeza Podobnika
Foto: S.MIRTIČ

Obisk predstavnikov MZŠŠ na šoli Prevole

V sredo, 13. 6. 2007, so se predstavniki ministrstva za šolstvo pri obhodu po Dolenjski ustavili tudi na OŠ Prevole. Uro svojega časa si je vzela sekretarka ga. Magdalena Šverc in predstavnik investicij iz kabineta za šolstvo, našemu povabilu pa so se odzvali tudi župan g. Franc Škufca, g. Dare Pucelj, ter svetnika g. Dušan Papež in g. Milan Ivkovič.

Namen obiska je bil ogled šole in kratek klepet, preko katerega bi začutili utrip življenja na šoli, v kolikor se ga v tako kratkem času sploh da. Tako smo goste najprej popeljali na ogled šolskih prostorov. Sledil je kratek kulturni programček, nato kosilo in vmes pogovor.

Župan je gostom orisal občino glede velikosti, števila prebivalcev, jih seznanil z razvojem industrije, šolstvom ter problemi, ki tako majhno občino pestijo.

Kaj smo pričakovali mi in kaj so od nas pričakovali obiskovalci z vrha vlade, je težko reči. Poskušali smo igrati na tisto znano noto – mi smo pač specifična šola in kraj, nimamo pogo-

jev itd, vendar ni šlo, saj nam je sekretarka v nekaj stavkih hitro dala vedeti, da je takih specifik, kot smo mi, v Sloveniji veliko, če ne celo preveč. Torej zakoni so predpisani in moramo se jih držati.

Kar se tiče šolstva je sekretarka nazorno pojasnila, da je bil včasih denar za šolstvo v občinskem proračunu obarvan in se je točno vedelo, da je to samo za šolstvo od države. Župani so zahtevali, da se to več ne počne, saj sami vedo, da morajo toliko denarja nakazati šolam za normalno delo in tako gredo vsa sredstva v skupno vrečo. Vendar je z zakonom o lokalni samoupravi določeno, da je primarna naloga občin, da zagotovijo osnovna sredstva za nemoteno delo vrtcev in šol. Kako sedaj občine razporejajo denar, pa je odvisno seveda od vodstva občine in svetnikov. Denar za šole morajo odvajati, saj ga država da za to. Vendar najbrž vsem izobrazba ne pomeni veliko, saj se ne zavedajo, da je le v tem bodočnost razvoja vseh krajev, in denar porabijo za druge namene. Tako se večkrat sliši, da šole porabijo ogromno denarja iz proračuna. Najbrž niti centa več, kot ga morajo za normalno delo in je nakazan od države.

Tako se zopet sklene začaran krog in smo tam, kjer pač smo.

Marija Breceljnik
ravnateljica

POROČILO S 5., 6. IN 7. SEJE KS HINJE

Člani KS Hinje se še vedno redno sestajajo. Na vsaki seji odprejo veliko vprašanj, na katera iščejo odgovore in rešitve, ki bi bile primerne in učinkovite. Člani se bolj ali manj redno udeležujejo sej, žal pa so manj redni predstavniki občine, ki so se udeležili le 1. – uvodne seje.

Od izida zadnjih Suhokranjskih poti so potekale tri seje. Še vedno se veliko govori o slabem GSM omrežju, ki pa se po odgovorih Mobitela sodeč še ne bo kmalu izboljšalo.

Veliko se govori tudi o cestah po KS Hinje, ki so ponekod v precej slabem stanju.

Na občino so se obrnili z dopisom,

- da bi si ogledali in čim prej popravili cesto Sela – Vrh, ki ima že nevarne vpadne jame,
- da je potrebna ureditev makadamske ceste Ratje – Samota, po kateri dvakrat dnevno vozi tudi šolski kombi
- in da bi bilo potrebno urediti še nekaj poti.

Žal, zaenkrat še ni kakšnih večjih rezultatov, cesto Ratje – Samota pa sta že popravljala občinska delavca.

Krajani so potarnali tudi nad urejenostjo ceste Ambrus – Žvirče in ceste skozi vas Žvirče. O tem je bil poslan dopis na ministrstvo za promet.

Kar se tiče cest, člane KS Hinje skrbi tudi obkoševanje in obsekovanje, ki je bilo v lanski sezoni opravljeno prepozno. Občini so poslali predlog, da se s tem delom letos začne prej.

Večina krajanov je zelo nezadovoljna s plužnjem snega v preteklih zimah. Ceste bi morale biti očiščene do 5. ure zjutraj, ko nekateri že odhajajo na delo. Kar se tiče pluženja je bilo narejeno tudi nekaj škode – uničeni robniki ipd. Povzročeno škodo bi bilo potrebno čim prej popraviti.

Kar na dveh sejah je beseda tekla tudi o neprestano ponavljajočih se napakah na vodovodnem omrežju. Predvsem na Lopati je bilo narejenih že zelo veliko popravil, ki pa prav gotovo niso poceni. Ta problematika je bila omenjena tudi na eni izmed sej, žal pa je g. župan prepričan, da v kratkem še ne bo možna obnovitev napeljave.

Krajani ugotavljajo, da je od Hinj do Žvirč še vedno »postavljena obora«, ki pa ne služi več svojemu namenu in je marsikomu celo v napoto. Poslali so dopis na LZS, ki je organizator postavitve te obore. Lovce so seznanili z dejstvom, da je obora potrebna temeljite obnove ali pa jo je treba odstraniti.

Pozanimali so se tudi o možnosti zaposlitve javnega delavca, ki bi nudil pomoč starejšim. G. Dare Pucelj ja pojasnil, da bo izvedena anketa o tem, kdo bi potreboval tako pomoč in kdo jo je sploh pripravljen sprejeti.

V okviru občinskega praznika bo v Hinjah koncert na orglah. Na zadnji seji so se pogovarjali o najprimernejšem času tega koncerta, ki je že predviden za v nedeljo, 15. 7., ob 9. uri.

Na zaključku zadnje seje je bil dan predlog, da bi se zapisnik vsake seje objavil na oglasnih deskah. Tako bodo v prihodnje najverjetneje vsi krajani sproti obveščeni o dogajanju na sejah KS Hinje.

Zapisala: Mojca Papež

Prejemniki priznanj Občine Žužemberk

Občinski svet Občine Žužemberk je na podlagi predloga organizacij, občanov in političnih strank potrdil predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja in je na svoji 6. redni seji, dne 29. 6. 2007, sprejel **sklep o podelitvi priznanj Občine Žužemberk za leto 2006, ki se podeljujejo v letu 2007.**

N*aziv častnega občana Občine Žužemberk bo prejel* Anton Papež, univ.dipl.ekon., inž., MBA.

Zlati grb Občine Žužemberk bo prejel Franc Rojc, upokojeni gostilničar, srebrni grb Občine Žužemberk bosta prejela Peter Lavrič, univ.dipl. ekon., upokojenec in Jože Konte, obrtnik v pokoju, bronasti grb Občine Žužemberk pa bodo prejeli: Slavka Legan, predsednica Društva kmečkih žena, Marija Pavlič, ljubiteljska slikarka, in pesnica ter Andrej Banko, mojster, učitelj in prostovoljec.

Ob najvišjih priznanjih bodo podeljena še pisna priznanje Občine Žužemberk, ki jih bodo prejeli: Petra Blatnik, zlata maturantka, Jože Klobčar, univ.dipl.fiz., Sekcija ročnih del turističnega društva in Ljudski godci.

Pisno zahvalo pa bodo prejeli: Mirko Pršina, za razumevanje razvoja in za prispevek k omogočanju gospodarskega razvoja Občine Žužemberk Stanislav Križman in solastniki, Anton Konda, Janez Pavel Gliha, Marija Levičnik, Jože Knafeljc, Milena Fabjan, Terezija Špelko, Marija in Angel Breceljnik, Danica Pugelj, Andrej Hočevar in Marjan Fabjan.

Vlado Kostevc

TELEGRAFSKO O CONAH

- JAMA

Za zemljišča na območju zazidalnega načrta ima občina sklenjene pogodbe in zemljišča odkupuje. Zahvala velja vsem bivšim lastnikom za zelo korekten pristop in s tem velik prispevek h gospodarskemu razvoju občine.

V pripravi je osnutek parcelacije za 5 znanih investitorjev in dokončen dogovor z njimi o odkupu in umestitvi v področje cone z možnostjo širitve. Hkrati potekajo pogovori o komunalni ureditvi prostora. Širitev cone pa bo obdelana v novih prostorskih aktih občine.

- ŽUŽEMBERK

Dogovori o odkupu zemljišč še vedno intenzivno potekajo. S približno 75% lastniki smo v fazi priprave pogodb po dogovorjeni ceni. Ostali lastniki zemljišč se o edini možni ceni zaenkrat nočejo pogovarjati. Upamo, da bi začetek ureditve obrtno-poslovne cone vsaj delno zaključili še v letošnjem letu, saj znani investitorji počasi zgubljajo potrpljenje in obstaja resna bojazen, da bodo preprosto investirali drugje. Apeliral bi na lastnike zemljišč, da se na koncu le nekako dogovorimo in pomembnega projekta ne blokiramo. Na osnovi izdanega gradbenega dovoljenja se izvaja pokablitev visoko-napetostnega vodnika in s tem se sprošča gradbena parcela v lasti občine in ena privatna parcela za individualno gradnjo. Namen še ni točno definiran, ena od opcij pa je izgradnja trgovskega centra. Na območju nekdanje tovarne Keko je na privatnem zemljišču pridobljeno tudi gradbeno dovoljenje za bencinski servis. Gradnja naj bi bila zaključena še letos.

Na sliki:

- HINJE

Cona, ki je prišla zadnja skozi procedure, je dejansko prva, ki je v fazi izgradnje. Skupaj z investitorjem rešujemo komunalno infrastrukturo. Dostopna cesta je v makadam izvedbi, vodovod se pripravlja skupaj s Komunalo, elektrika pa z Elektro Ljubljana – enota Kočevje. Vsi akterji so zelo aktivni in rezultat ne bo izostal. Ostala zemljišča v coni čakajo nadaljnji razvoj in novega kapitala za investicijo.

- AJDOVEC

Cona je zarisana, planirana in čaka investitorja ter vodovod na Ajdovški planoti. Perspektiva je, da bi se cona aktivirala v obdobju od 2010 do 2013 leta.

STANOVANJSKA CONA KLEK ŽBK

-Približno 60% lastnikov je podpisalo izjavo, da se strinja s ponujeno ceno za prodajo zemljišč. Občina intenzivno išče investitorja, ki bi zagotovil kapital za opremljanje cone in ponudbo zazidljivih parcel na trgu za sprejemljivo ceno. Ocenjujemo, da nam na območju občine trenutno primanjkuje približno 50 gradbenih parcel. Skladno oziroma vzporedno z razvojem gospodarstva pa bi se potreba po stanovanjski gradnji povečevala. Ob negativnih trendih pa je pričakovati zmanjševanje povpraševanja, kar pa ni naš skupen cilj.

O ČISTILNI NAPRAVI N IN ZRC IN FEKALNI KANALIZACIJI

ČN ŽBK je pripravljena za obratovanje. Na zagon čakamo iz preprostega razloga, ker bi nam trenuten možen priklop iz Stranske vasi (preko črpališča Loka) povzročil prevelike stroške obratovanja, ki jih ne moremo in ne smemo obesiti samo nekaj možnim uporabnikom, razliko stroškov pa bi moral pokrivati občinski proračun.

Projekt fekalnega kanala od križišča za Trebnje do centra Žužemberka je narejen in v pridobivanju je gradbeno dovoljenje za traso, kjer bo začasno črpališče. S tem bomo omogočili priklop na ČN za OŠ in bloke ter tako omogočili ekonomično in tehnično popolnost delovanja. Žal, da stvari ne tečejo hitreje je pomanjkanje sredstev, saj je edini vir taksa za obremenjevanje voda.

Fekalni kanal s črpališčem iz Stranske vasi je gotov. Objekte bomo začeli priključevati in počakali na zagon ČN.

Zbirno reciklažni center ZRC se intenzivno zaključuje in bo letos že deloval. Nabavljajo se večji kontejnerji za sortiranje odpadkov. Potekajo pogovori o delovanju in o možni koncesiji. ZRC bo velika pridobitev za občane, saj bodo lahko odpadke (razen komunalnih) sproti in varno dostavljali na ZRC v prevzem. Okolje nam bo vsem zelo hvaležno, ker ne bo več potrebe, da bi odpadke odlagali kjer koli, jih hranili za hišo dlje časa ali pa jih odlagali na črna odlagališča, ki ogrožajo naravo in nas same.

O VODOVODU

Letos se začne z izgradnjo vodovoda Križi – Reber na osnovi obnovljenega gradbenega dovoljenja. Izvedlo se bo toliko del, kolikor bo sredstev.

V Drašči vasi bomo morali investirati v sistem kloriranja, zaradi varnosti uporabe vode iz vodnega vira Globočec.

Projekt Suhokranjski vodovod se zaenkrat odvija zelo dobro in obstajajo velike možnosti, da bomo do leta 2013 rešili veliko zadev pri oskrbi občanov s čisto tekočo pitno vodo.

O CESTAH

Občinske ceste se redno vzdržujejo s pogodbenim podjetjem CGP d.d. in dvema delavcema iz občine. V zadnjem tednu je poudarek predvsem na košnji in ureditvi bankin in čiščenju muld.

V roku 30 dni bomo generalno tamponirali in asfaltirali lokalko od odcepa za Vrhovo do konca vseh tangiranih vasi. Nenehno težavo pa povzročajo makadamski odseki. Dokončna rešitev je redno vzdrževanje, za pomembnejše odseke pa asfaltiranje. Zdajšnje vzdrževanje je le gašenje najnujnejših zadev.

Odsek Državne ceste skozi Prapreče bo izveden v letu 2008. Možnost servisa v centru Dvora je pogojeno s financami in dogovori o odkupu oziroma zamenjavi ali tudi o brezplačnem odstopu potrebnih zemljišč za pločnik, cesto in avtobusno postajo ter parkiršče.

O OPTIKI

Telekom izvaja dela na kanalu za cevno instalacijo za optični kabel med Žužemberkom in Dvorom

O KOMUNALI

Nabavljajo se nove posode 770 litrov za zbiranje komunalnih odpadkov. Dotrajane bodo zamenjane in po potrebi dodane. Urejajo se tudi zbirna mesta po vaseh in ulicah. Tu je precej nepotrebnih problemov, ki so včasih skorajda nerešljivi, saj za določeno pozicijo kontejnerjev ni niti minimalnega soglasja. Vsak ima svoje mnenje. Največji problem je, da neurejeno mesto za kontejnerje avtomatsko pomeni tudi veliko razmetanih smeti in nepravilno odlaganje v okolici.

Martin Grčar

Kako do razvoja, če ...

Vprašanja občanov in nekaterih članov občinskega sveta, ki se porajajo v zvezi z izvajanjem del v in ob nekdanji tovarni Keko v Žužemberku, so vzbudila v marsikateremu dvome o dobrih namenih investitorjev. Večina občanov in tudi članov občinskega sveta si vsekakor želi gospodarski in vsesplošni razvoj občine in prvi pomembni koraki na tem področju so vsekakor storjeni že v prejšnjih mandatih, ko se je pristopilo k spremembam in dopolnitvam prostorsko-planskih in ureditvenih dokumentov. Omeniti je potrebno, da je potrebno za vse gradbene posege na zemljiščih pridobiti dovoljenja in da so investitorji temu tudi zavezani. Za posege, ki se izvajajo na privatnih zemljiščih, so odgovorni investitorji in dela morajo biti v skladu z prostorsko-planskimi in ureditvenimi dokumenti. S sprejetimi prostorsko planskimi in ureditvenimi dokumenti se določa tudi namenskost uporabe prostora. Sama namembnost zemljišča se ne določa v samem katastru, ampak v prostorsko-planskemu aktu, ki med drugim določa tudi namembnost zemljišča (stavbno, kmetijsko …), kataster pa določa rabo zemljišča, za katero pa ni nujno, da je primerljiva z namenskostjo.

Za dela, ki se izvajajo v območju nekdanje tovarne Keko, je Upravna enota Novo mesto izdala gradbeno dovoljenje, gre pa za izgradnjo avtomatske bencinske črpalke, s katero bo občanom in ostalim omogočen cenejši in 24-urni dostop do kvalitetnih goriv.

Na zemljišču, ki leži ob nekdanji tovarni Iskra in je v lasti občine, pa so se začela izvajati pripravljalna dela za pokablitev daljnovoda, s katerimi bo prostozračni visokonapetostni vodnik položen v zemljo. S tem se bo izboljšala dobava električne energije, poskrbljeno pa bo tudi za večjo varnost in manjši vpliv na okolje.

Velika želja občanov in članov občinskega sveta je, da bi bil v Žužemberku dom za starejše občane, za kar je bil že v letu 2004 sprejet sklep občinskega sveta in občina je resno in odgovorno pristopila k reševanju teh želja večine starejših občanov. Načrtuje se, da bo s pomočjo regionalnih vzpodbud in partnerstva z domom starejših občanov iz Novega mesta do izgradnje tudi prišlo. Dom naj bi tako zaživel v letu 2010.

Vsekakor potrebuje Žužemberk malo večji in bolje založen trgovski center, kljub temu da sta trenutno v Žužemberku dva trgovca. Govorice, da se bo oziroma da se že gradi Center Mercator v Žužemberku, bo odločala uprava družbe, ki bo odločila glede na svoje poslovne potrebe in raziskavi tržišča. In če se bo družba odločila pozitivno, bo to prispevalo k razvoju in ne k nazadovanju.

Spoštovani občani. Tokrat se obračam na Vas z željo, da me o svojih dvomih in vprašanjih, ki se vam porajajo, tudi povprašate, saj sem dosegljiv za vsakogar in to vsepovsod. Vsem dvomljivcem in nasprotnikom razvoja in boljšega življenja pa sporočam, da se tudi Vi lahko obrnete name in mi to poveste v obraz, da ste proti razvoju in da želite, da Suha krajina ostane naravni rezervat. Vsekakor pa boste morali marsikateremu občanu odgovoriti, kako si Vi zamišljate razvoj brez investitorjev, brez dela, brez plač, brez cest, brez vodovoda, brez telefonije, brez skrbi za starejše, brez objektov za najmlajše in šolajočo se mladino …

Ob zaključku tega pisma pa želim vsem, tokrat prav vsem občanom prijetne počitniške in dopustniške dni.

Vaš župan Franc Škufca

Zakaj je bil blokiran občinski račun

Postavljeno je bilo kar nekaj vprašanj v zvezi z informacijami, da je bil blokiran občinski račun. Transakcijski račun občine je bil na podlagi izvršbe novomeškega sodišča blokiran od 2. 4. do 19. 4. Blokada občinskega računa pa je bila na osnovi sodbe sodišča v zvezi z tako imenovano 'Žvirško škarpo'.

Po nam znanih informacijah naj bi se v letih 1985-1986 v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Hinje, ki je bila del Občine Novo mesto, izvajala modernizacija in razširitev ceste Smuka-Struge. Dela je izvajalo CP Novo mesto. Zaradi razširitve in asfaltiranja je prišlo do posega na zemljišče last Kastelčevih, ki so v letu 1985 podali izjavo, da dovoljujejo poseg v zemljišče, v kolikor dobijo nadomestno zemljišče in kamniti oporni zid, ki bi preprečeval drsenje zemlje z njihove parcele. KS Hinje je dogovor o postavitvi opornega zidu zmeraj pripoznavala, razhajanja pa so bila le v dolžini opornega zidu, saj je KS zagovarjala, da gre za 26 m, Kastelčevi pa za 62 m.

Po informacijah je bil med KS Hinje in CP Novo mesto sklenjen dogovor, da cestno podjetje zgradi temelj opornega zidu, KS Hinje pa kamniti oporni zid-škarpo. Zaradi teh nesoglasij je prišlo že v času KS Hinje v letu 1994 do tožbe, sodišče pa je leta 1997 naložilo KS Hinje, da to škarpo tudi postavi. Po pritožbi KS Hinje je višje sodišče sodbo delno razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno sojenje. Nato je k reševanju pristopila tudi Občina Novo mesto. Cestno podjetje je postavilo nekakšen temelj, ki je viden še danes, KS Hinje pa zaradi slabega temelja 'škarpe' ni zgradila.

S spremembo zakonodaje je na območju Suhe krajine nastala nova Občina Žužemberk, ki je tako 'podedovala' tudi nerešene zadeve in nedokončano sodbo. Po seznanitvi s stanjem in tudi podedovanimi problemi v letu 2000 je župan občine aprila 2000 sklical sestanek vseh vpletenih strani, da bi prišlo do dogovora. Dogovora ni bilo moč doseči, ker so predstavniki nekdanje KS Hinje vztrajali, da je šlo le za dobrih 20 m škarpe, Kastelčevi pa za dobrih 60 m.

Sledilo je nadaljevanje postopka in ugotavljanja dejstev z izvedenci geodetske in gradbene stroke. Sodišče je ugotovilo, da je pravna naslednica nekdanje KS HInje Občina Žužemberk in je bila kot taka stranka v postopku oz. tožena stranka.

Občino je v nadaljevanju sojenja zastopala odvetnica Dragica Papež, ki je že do takrat zastopala tudi nekdanjo KS Hinje in je najbolje poznala razmere.

Sodišče v Novem mestu je februarja 2003 razsodilo, da mora občina na vzhodnem delu Kastelčeve parcele postaviti armirano betonski oporni zid z drenažo na temelju širine 2 m, v skupni dolžini škarpe 61,96 m, višine od 3,80 do 4,80. Če tožnica to ne opravi v treh mesecih po pravnomočnosti sodbe, lahko to stori tožeča stranka na stroške občine. Na sodbo sta se pritožili obe stranki, tako občina kot Kastelčevi, višje sodišče pa je odločilo, da se delno ugodi občini, vendar le za znižane pravdne stroške, v ostalem delu pa ostane sodba nespremenjena. Občina je sodne stroške stranki poravnala in pristopila k dogovarjanju za delno odškodnino stranki. Do dogovorov ni prišlo, kljub temu da sta si župan in občinska uprava prizadevala stvari rešiti kot dober gospodar.

V marcu letošnjega leta pa je Okrajno sodišče v Novem mestu Kastelčevim odobrili izvršbo tako, da je upnika pooblastilo, da na dolžnikove stroške zaupa družbi SCT d.d., Ljubljana, da ta opravi izgradnjo kamnite škarpe v znesku 59.673,94 EUR. Več o takratnih dogodkih vedo takratni člani sveta KS Hinje.

Vsekakor pa je sedaj naloga sodišča, da zagotovi, da bo ta škarpa tudi postavljena, če je že zagotovilo izvršbo, kljub temu da škarpa še ni bila postavljena.

Vlado Kostevc

Program Trških dni v Žužemberku, od 13. do 16. julija 2007.

1. dan: petek, 13.7.2007, prizorišče: nekdanja grajska vinska klet, avla OŠ,

17.00 položitev venca pri spomeniku na Cviblju ob prazniku šoferjev in avtomehanikov
19.00 uradna otvoritev trških dni, pozdravni nagovor častnega gosta ministra dr. Ivana Žagarja
19.20 otvoritev razstave slik akademske slikarke **mag. Milene Gregorčič**
20.00 ogled muzeja znanih suhokranjcev in razstave o Zalli Zarani v avli OŠ Žužemberk
21.00 koncert Lare Jankovič in v drugem delu **koncert Mirana Rudana**

2. dan: sobota, 14.7.2007, prizorišča: ceste, trg, grajsko dvorišče in klet, lovska dvorana, Mercator Tehnika

09.00 otvoritev srednjeveške tržnice, predstavitev viteških redov in mimohod
09.30 koncert za orgle, Milko Bizjak, prof., Hinje
09.40 odhod k sveti maši v farno cerkev sv. Mohorja in Fortunata
10.00 farno žegnanje in slavnostna maša
10.00 državno tekmovanje v odbojki na mivki do 16 let
13.00 kosilo za nastopajoče viteze, grajske gospe in gospodo
14.00 predstavitev srednjeveških plesov žužemberškega viteškega reda
14.10 predstavitev viteških veščin žužemberškega viteškega reda
14.35 predstavitev srednjeveških plesov
14.45 predstavitev stojničarjev na srednjeveški tržnici
15.00 predstavitev viteških redov z mimohodom, predstavitev viteških veščin (mečevanje, lokostrelstvo),.
15.45 predstavitev čeških vitezov
16.10 predstavitev srednjeveške glasbe, srednjeveških in renesančnih plesov
16.50 viteške veščine čeških vitezov
17.15 glumaška predstava
18.00 predstavitev čeških vitezov
18.20 inkvizicija čarovnice Uršule
18.35 srednjeveško umivanje
18.50 zaključek srednjeveške prireditve s plesnim nastopom srednjeveških plesnih skupin
19.10 viteška večerja za viteze, grajske gospe in nastopajoče

Srednjeveški dan na žužemberškem gradu 2007

3. dan: nedelja, 16.7.2006, prizorišča: žužemberški grad, trg, farna cerkev v Žužemberku in na Hinjah

09.00 otvoritev srednjeveške tržnice, predstavitev viteških redov in mimohod
09.30 koncert za orgle, Milko Bizjak, prof., Hinje
09.40 odhod k sveti maši v farno cerkev sv. Mohorja in Fortunata
10.00 farno žegnanje in slavnostna maša
10.00 državno tekmovanje v odbojki na mivki do 16 let
13.00 kosilo za nastopajoče viteze, grajske gospe in gospodo
14.00 predstavitev srednjeveških plesov žužemberškega viteškega reda
14.10 predstavitev viteških veščin žužemberškega viteškega reda
14.35 predstavitev srednjeveških plesov Viteški red Gašperja Lambergarja
14.45 predstavitev stojničarjev na srednjeveški tržnici
15.00 predstavitev viteških redov z mimohodom, predstavitev viteških veščin (mečevanje, lokostrelstvo),.
15.45 predstavitev čeških vitezov
16.10 predstavitev srednjeveške glasbe ter srednjeveških plesov
16.50 viteške veščine čeških vitezov
17.15 glumaška predstava Teatra Cizamo
18.00 predstavitev čeških vitezov
18.20 inkvizicija čarovnice Uršule
18.35 srednjeveško umivanje
18.50 zaključek srednjeveške prireditve s plesnim nastopom srednjeveških plesnih skupin
19.10 viteška večerja za viteze, grajske gospe in nastopajoče
20.30 nastop in prikaz viteških veščin na trgu
21.00 SLOVESNOST OB OBČINSKEM PRAZNIKU; nagovor častnega gosta, ministra dr. Vaska Simonitija, **slavnostna podelitev občinskih priznanj**
21.45 zadnji koncert v stari zasedbi legendarne skupine Beneških fantov z gostom Adijem Smolarjem
23.15 zaključek prireditve - ognjemet

V soboto in nedeljo bo od 09.00 do 19.00 v gradu na ogled razstava slik, v lovski dvorani nad pošto razstava lovske družine ob 60-letnici, v stavbi Mercator Tehnika razstava ročnih del, v avli OŠ Žužemberk razstava o Zalii Zarana ter muzeja znanih suhokranjcev.

4. dan: ponedeljek, 16.7.2007, prizorišče: žužemberški grad,

21.00 spominska slovesnost posvečena 110-letnici rojstva Rozalije Sršen – Zalle Zarana rojene v Žužemberku
21.30 ogled filma Američanke, film Hanne A.W.Slak, iz leta 2005, v produkciji RTV Ljubljana

ORGANIZATORJI SI PRIDRŽUJEJO PRAVICO DO SPREMEMB.

13. 7., od 19. ure	**TRŠKI DNEVI**
14. 7., od 9. ure	**TRŠKI DNEVI**
15. 7., od 9. ure	**9. srednjeveški dan**
27. 7., ob 20. uri	Potopisno predavanje **Jožeta Hartmana o Himalaji** z razstavo fotografij
24. 8., ob 20. uri	Predstavitev dokumentarnega filma **Bojana Kostevca** o **Zgodovini sevniškega gradu** in pogovor z avtorjem
31. 8., ob 20. uri	Kulturno etnološka prireditev **Iz Občine Brežice se predstavljajo**, z nastopi pevcev, humoristov, folkloristov ….
7. 9., ob 20. uri	Potopisni šov **Andreje Jernejčič**, novinarke in popotnice o **Gvatemali**, z razstavo in degustacijo
14. 9. ,ob 19. uri	večer plesa, petja in poezije v grajski kleti, **nastopi plesalcev, pevk, recitatorjev in pesnikov z Jurijem Marussigom**

Prireditve organizira Turistično društvo Suha krajina.

Prireditve potekajo na grajskem dvorišču, v nekdanji vinski kleti in na trgu pred žužemberškim gradom.

Vljudno vabljeni !

OBČINA ŽUŽEMBERK
Grajski trg 33
8360 Žužemberk

JAVNO NAZNANILO

Občane obveščamo, da je bil sprejet Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07; v nadaljnjem besedilu ZPNačrt), ki je na novo predpisal način priprave prostorskih aktov občine. Priprava Strategije prostorskega razvoja Občine Žužemberk, ki jo je občina vodila na podlagi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-1, Uradni list RS, št. 110/02, 8/03-popravek in 58/03-ZZK-1), se bo lahko nadaljevala kot občinski strateški prostorski načrt ali kot občinski prostorski načrt. Občinski prostorski načrt obsega tako strateški kot tudi izvedbeni del. To pomeni, da razen v območjih, kjer se predvidi izdelava podrobnega prostorskega načrta, predstavlja novi prostorski akt podlago za pripravo projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov.

Razvojne pobude občanov in njihovi predlogi za spremembo namembnosti zemljišč, ki jih je občina sprejela od zadnjega postopka spremembe planskega akta, so bile v fazi strokovnih podlag za strategijo prostorskega razvoja občine že upoštevane kot težnja v razvoju in bodo pri pripravi izvedbenega dela prostorskega akta tudi podrobneje obravnavane. V skladu s prvim odstavkom 47. člena ZPNačrt-a so izražene razvojne potrebe podlaga za pripravo osnutka občinskega prostorskega načrta in morajo biti v tej fazi tudi obrazložene in dokumentirane.

Občina bo pri pripravi osnutka novega prostorskega akta občine lahko upoštevala samo tiste razvojne pobude občanov, ki so že ali še bodo prispele na občino.

Zadnji rok za oddajo pobud, ki bodo upoštevane v okviru tega postopka je

Petek, 17. avgust 2007

Pobude podajte v pisni obliki po pošti ali osebno na sedežu občine. Pobude, ki bodo prispele po tem roku, se bodo obravnavale v naslednjem postopku priprave aktov.

Pobuda mora vsebovati naslednje podatke:

- naslovnik: Občina Žužemberk, Grajski trg 33, Žužemberk
- pobudnik: ime in priimek, naslov
- opis pobude: za kakšen namen-dejavnost se pobuda daje in na kateri parceli; priložen mora biti načrt parcel (zadnje stanje) v dveh izvodih, na enem izvodu naj bo označen predlagan poseg
- kratek opis

Informacije oz. dodatna pojasnila lahko občani in vsi zainteresirani dobijo na sedežu občine, v času uradnih ur.

Lepo pozdravljeni!
ŽUPAN
Franc Škufca

Musica viva v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata

V župnijski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata je bil v soboto, 19. maja, koncert mešanega pevskega zbora Musica viva.

Pevci in pevke pod vodstvom zborovodkinje Simone Košak so se z izrednim petjem navdušili sicer maloštevilne poslušalce. Kulturno umetniško društvo Žužemberk in njena predsednica Magda Kastelic Hočevar se trudijo zapolniti in popestriti kulturno dogajanje v kraju. Tokrat so gostje prišli iz župnije Primskovo, kjer že več let dela in živi žužemberški rojak župnik Franci Godec.

Mešani pevski zbor **MUSICA VIVA** Kranj Primskovo, ki deluje že več kot 60 let, je imel številne koncerte in gostovanja doma in v tujini: na Nizozemskem, v Argentini, Avstriji, Italiji, Makedoniji, na Madžarskem, v ZDA. Po pozdravu in zahvali župana občine Žužemberk Franca Škufce je sledil še družabni del srečanja, za katerega pa so poskrbele članice Društva kmečkih žena Suha krajina- Žužemberk.

Foto: S. MIRTIČ

Glasba kot most med ljudmi

Kulturno društvo Dvor je v soboto, 24. marca, v dvorani na Dvoru pripravilo tradicionalni koncert posvečen materinskemu dnevu.

Občinstvu so se s številnimi pesmimi predstavili Ženski pevski zbor Jasmin in Mešani pevski zbor Dvor pod vodstvom Marjane Dobovšek, solista Matjaž Matej Kastelic in Anamarija Lazarevič s spremljavo Milana Brudarja na klavirju ter oktet Dvorjani. Ženski pevski zbor Jasmin (na sliki) je kljub odsotnosti nekaj pevk pod vodstvom zborovodkinje Marjane Dobovšek odlično izpeljal program. Pevci in pevke so na koncu skupno, skupaj z občinstvom zapeli pesem Planike in tako popestrili prijetno razpoloženje vseh gledalk in gledalcev.

Glasba je namreč kot most med ljudmi, ki jih zbližuje, je povedala Dijana Pečjak, ki je koncert tudi povezovala. Poslušalci so bili navdušeni s predstavljenim programom, nad izjemno kvaliteto petja, tehnično pripravljenostjo in glasovno usklajenostjo vseh nastopajočih.

foto: S. Mirtič

Sv. Katarina privabila množico

Sv. Katarina, ki slovi kot zavetnica zdrave pameti, je edina cerkev v šmihelski fari, ki že dolga leta kliče po obnovi. Ruševine cerkve, požgane med drugo svetovno vojno, s prelepim razgledom nad dolino reke Krke, že več kot šest desetletij kljubujejo vremenskim neprilikam. Vaščani Plešivice, skupaj s Turističnim društvom Suha krajina, že nekaj let vestno čistijo in urejajo okolico cerkve, urejevalno akcijo pa zaključijo s tradicionalnim kresom.

Na velikonočni ponedeljek, 9. maja, pa je pred množico nad ruševinami cerkve sv. Katarine daroval sveto mašo domači župnik Milan Pajk. Takega obiska z bližnje in daljne okolice, vaščani na tem posvečenem mestu ne pomnijo, kar je dober obet in znamenje za obnovo v naslednjih letih.

foto: S.M.

Še tesnejše sodelovanje s podjetniki in obrtniki

FOTO: S.M.

Obrtniki in podjetniki iz Občine Žužemberk so se v petek, 1. junija, na pobudo Občine Žužemberk in Območne obrtne zbornice Novo mesto sestali na Dvoru, kjer so se pogovorili o težavah in problemih, ki jih pestijo pri vsakdanjem delu.

V uvodnem delu sta predsednik OOZ Novo mesto Franci Bukovec in župan Občine Franc Škufca predstavila novosti v poslovanju zbornice na področju nudenja in zagotavljanja servisa obrtnikom, novosti novega zakona in podjetnikom ter razvojne možnosti na področju razvoja podjetništva v občini. Trenutno stanje v malem gospodarstvu v občini narekuje hitre odločitve in odločna dejanja, so menili podjetniki in opozorili na številne težave, ki jih pestijo. Tako imajo težave že pri pridobivanju dokumentacije za gradnjo objektov, pa tudi s slabo internetno povezavo, ki je pogoj za učinkovit in hiter prenos podatkov, pomembna pa je tudi za postavitev njihove spletne strani. V nadaljevanju so izmenjali mnenja in poglede v prid izboljšanja pogojev svojega dela, kar pomeni več druženja, navezovanja stikov tudi na raznih družabnih srečanjih, pohodih in izletih.

Pojasnila

Izvajanje določb novega Zakona o prostorskem načrtovanju, ki so vezana na potrdilo o namenski rabi zemljišča ter lokacijsko informacijo – pojasnilo

Novi Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07), ki je začel veljati 28.4.2007 (v nadaljnjem besedilu: ZPNačrt) prinaša nekatere spremembe v zvezi z izdajanjem lokacijskih informacij:

1. Dosedanja *lokacijska informacija za namen prometa z nepremičninami* se ukinja in se nadomesti s ***potrdilom o namenski rabi zemljišča.*** To ima naravo potrdila iz uradne evidence in se izdaja skladno s predpisi o upravnem postopku, predstavlja pa podatek o namenski rabi zemljišča ter podatek o morebitnih prostorskih ukrepih, ki veljajo na določenem zemljišču.

V zakonu je tudi določeno, da predložitev lokacijske informacije ali potrdila o namenski rabi zemljišča ni več pogoj v nobenem postopku, pač pa si mora organ, ki tovrstne podatke potrebuje za izvedbo posameznega postopka, le-te pridobiti sam.

2. Od dne uveljavitve ZPNačrt dalje *lokacijska informacija za gradnjo objektov oziroma izvajanje drugih del na zemljiščih ali objektih* **ni več pogoj za gradnjo enostavnih objektov**, ki se po Zakonu o graditvi objektov – uradno prečiščeno besedilo /ZGO-1-UPB1/ (Uradni list RS, št.102/04) razvrščajo na pomožne objekte, začasne objekte, vadbene objekte, spominska obeležja in urbano opremo.

Navedeno nikakor ne pomeni, da je izvajanje tovrstnih posegov v prostor odslej popolnoma prosto oziroma nekontrolirano ali da se institut lokacijske informacije ukinja. **Vsak investitor teh posegov je še vedno dolžan upoštevati vse predpise, ki urejajo to področje, se pravi predvsem občinske prostorske akte** ter *Pravilnik o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in o vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči* (Uradni list RS, št. 114/03, 130/04 in 100/05), ni pa si v ta namen več dolžan predhodno pridobiti lokacijske informacije, oziroma jo – skladno z zgornjimi pojasnili – od njega tudi več ne more zahtevati inšpektor pri izvedbi morebitnih inšpekcijskih postopkov. Njena pridobitev je odslej povsem fakultativna (neobvezna), čeprav je tako po svojem namenu kot naravi še vedno najboljši vir podatkov za investitorja.

Pri tem pa je potrebno pojasniti, da so v skorajšnjih spremembah Zakona o graditvi objektov predvidene tudi novosti glede pogojev za začetek gradnje enostavnih objektov. Gradnja enostavnih objektov bo tako vezana na pravnomočnost oziroma dokončnost dovoljenja za gradnjo enostavnega objekta, torej upravnega akta, pričakovati pa je tudi spremembe v samem predpisu, ki določa nabor tovrstnih objektov. Zdajšnjo ureditev glede gradnje enostavnih objektov oziroma posegov v prostor, po kateri skladnost s prostorskimi akti oziroma upoštevanje vseh relevantnih predpisov preveri oziroma zagotavlja sam investitor, ki si v ta namen predhodno tudi ni dolžan pridobiti nikakršne listine ali akta, je torej začasna oziroma je prehodne narave.

Pripravil: Jože Ban

POROČILO O STANJU OSKRBE OBČINE ŽUŽEMBERK

S PITNO VODO V LETU 2006

1.0. OBSTOJEČE STANJE

Vodovodni sistem občine Žužemberk se s pitno vodo oskrbuje iz vodnega vira v Globočcu, ki se nahaja v občini Ivančna Gorica. Upravlja ga Javno komunalno podjetje Grosuplje. Manjši del prebivalcev pa se oskrbuje tudi iz novozgrajene vrtine v Gornjem Križu. Iz tega vira se oskrbujejo prebivalci vasi G. in D. Križa, Vrha in Vrhovega.

Vodooskrbni sistem je razdeljen v dve višinski coni. Prva oz. nizka cona poteka iz vodohrana Globočec, preko vodohrana Stranska vas do črpališča Cvibelj nad Žužemberkom. Od tu se voda prečrpava v vodohran Zafara ter naprej gravitacijsko priteka v vodohran Dvor. Iz te cone se torej oskrbuje širše območja Dvora in Žužemberka v dolini reke Krke.

Visoka cona pa poteka od črpališča Globočec po ločenem cevovodu do črpališča v Višnjah, kjer se ponovno prečrpava v vodohran Višnje. Iz tega vodohrana pa se oskrbujejo naselja Višnje, Plešivica, M. in V. Lipje, Žvirče, Hinje, Prevole, Ratje in Lopata.

Za vodooskrbni sistem občine Žužemberk je značilna precejšna razvejanost in velika dotrajanost vodovodnega omrežja. Posledica tega pa so tudi velike vodne izgube in visoki obratovalni stroški vodovodnega sistema.

	2004	2005	2006
NAČRPANA VODA	333.582 m^3	315.013 m^3	283.513 m^3
PRODANA VODA	166.293 m^3	168.590 m^3	170.665,76 m^3
VODNE IZGUBE	50,15 %	46,48 %	39,80 %

Vzroka za dotrajanost vodovodnega omrežja sta prav gotovo neustrezna izbira materialov za cevovode (PE-HD, PVC, AC) ter nekvalitetna gradnja teh cevovodov konec 70-tih oz. v začetku 80 let, kar se kaže ob popravilu okvar (brez ustrezne posteljice in osnovnega zasipa). Iz spodnjega grafa je razvidno število okvar v zadnjih letih. Za znižanje obratovalnih stroškov je nujno potrebno več denarja vlagati v obnovo vodovodnega omrežja.

Z mikrobiološko kakovostjo vode ni večjih težav, saj je bila v preteklih letih v črpališču Globočec, ki je tipično kraško zajetje, zgrajena filter naprava, s katero so odpravljeni negativni vplivi večjih nalivov na zajetje. Vseeno pa moramo poudariti, da kraška zajetja za oskrbo niso najbolj primerna, saj jim izredno težko določimo varstvene pasove. Poleg tega pa so ta vplivna področja tako velika, da je nad njimi praktično nemogoče izvajati nadzor. Tipičen primer je bilo razlitje nafte v Ortneku, ki je pred leti povzročilo na zajetju Globočec pravo ekološko katastrofo. Dolgoročno bo potrebno zaradi boljše in zanesljivejše oskrbe ta vodovodni sistem oskrbovati iz drugih manj občutljivih vodnih virov.

Rezultati mikrobioloških (MB) in fizikalno-kemičnih (KE) analiz so razvidni iz spodnjega diagrama.

Nerešena je tudi problematika cen, saj se cena za dobavo vode po pogodbi med obema upravljavcema in občinama ni spremenila že 8 let, zato je JKP Grosuplje že napovedalo povišanje cene in oblikovanje nove pogodbe o dobavi. Prenehali so izvajati tudi nadzor nad kakovostjo pitne vode v Občini Žužemberk, tako da smo kontrolo nad kakovostjo vode prevzeli v Komunali Novo mesto, kar pa seveda pomeni povečanje stroškov.

Vodja sektorja vodooskrba Istok Zorko, inž.

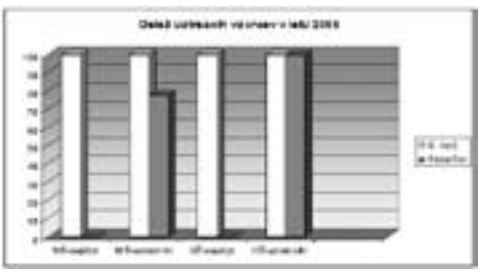

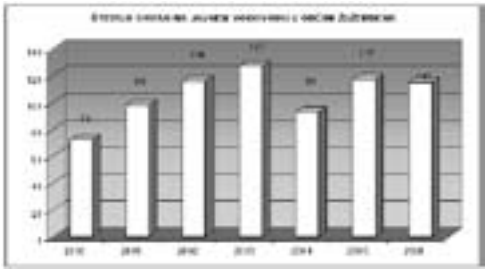

Mednarodno sodelovanje projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine

Na temelju uspešno izvedene mednarodne konference na Otočcu ob 10-letnici izvajanja projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine je prišlo do skupnega sodelovanja z agencijo PLANED iz Walesa in s tem povezanim sodelovanjem na dveh projektih: razvoju podjetništva ter izmenjavi izkušenj na področju kulturne dediščine. V okviru projekta je pomembno mesto dobilo tudi delo in aktivnosti Turističnega društva Suha krajina iz Žužemberka na produktu oživljanja gradu Žužemberk s kulturnimi vsebinami. V okviru tega projekta je bil v aprilu organiziran študijski obisk na jugo-vzhodu Španije, v deželi Murcia.

Udeleženci smo z gostoljubnimi domačini izmenjali izkušnje o ohranjanju in oživljanju kulturne dediščine ter spoznali aktivno delo Občine Lobosillo na tem področju. Udeleženci študijskega obiska iz Škotske, Walesa in Slovenije smo bili navdušeni s temperamentom ter nad izjemno gostoljubnostjo.

BILO JE NEKOČ

Ne mine dan, da se mi ne bi pogled ustavil na drugi strani reke Krke, kjer na otočku sameva nekdanja žaga. Visoka dimnika grozeče štrlita v nebo. Zdi se, kot da kljubujeta vremenu, saj sta edina ostala cela od požara izpred štirih let. Nekdaj je to bila mogočna stavba, v kateri so ljudje z Dvora in okolice našli delo, svoj kruh. Kasneje smo si v njenih prostorih mladi postavili svoj mladinski klub. Koliko prostih ur, trdega dela je bilo potrebno, da smo mladi dobili svoj prostor, kjer smo se zbirali, organizirali plese, zabave, na katere je prihajala mladina z Dolenjske in tudi od drugod. Pri ureditvi kluba in okolice so nam pogosto pomagali tudi vojaki in Novega mesta. Kako smo bili ponosni na naš klub! V njem je bilo več lepo urejenih prostorov za plese, razne družabne igre. Prav ponosni pa smo bili tudi na knjižnico z velikim številom knjig. Kje so knjige? Imeli smo svoj prostor, kjer smo se zbirali. Nekdaj stavba, polna življenja, propada. Nihče ničesar ne stori. Nedaleč stran propada Dularjev mlin. Ali bomo pustili vse zobu časa? Samo Krka mirno šumi, teče preko lehnjakovih pragov in odnaša s seboj zgodovino.

Ljuba Nose

Že od otroških let imam rada rože ...

Tako preprosto je povedala gospa Potočarjeva z Lašč, upokojenka, ko mi je razkazala svoje razkošje cvetja: matematično ga lahko merimo na metre – na balkonu 10 metrov, na terasi enako, pa še cvetlični vrt dolžine tudi 10 in širine 5 metrov – vse roža pri roži – pogled razkriva eno samo lepoto, in človek res uživa, ko občuduje to razkošnost cvetov.

Toliko rož nikjer v Suhi krajini še nisem videl – res, lahko bi rekli, to je suhokranjski arboretum.

»Že otroštvu sem imela rada rože in si vsako leto napravila vrtiček, posadila vanj različne rože in sanjarila, da ko bom imela svojo hišo, bo okoli nje vse polno rož,« je začela gospa Potočarjeva z Lašč in nadaljevala, »toda tako, kot je videti danes, je preteklo mnogo časa. Doma sem s Podlipe. V naši družini se je rodilo 11 otrok in prav jaz sem bila zadnja, torej 11, 7 nas je odraslo. Nismo živeli slabo, le pot v šolo na Ajdovec je bila tako slaba in strma, da kadar je deževalo, nas je skoraj odplaknilo. Pa tudi, ko je kdo umrl, smo otroci trpeli, saj smo morali hoditi uro in pol do pokopališča na Selih. A otroška leta so hitro minila,« tako je gospa Potočarjeva obujala spomine.

»Poročila sem se sem, na Lašče, zdaj že tu živim veliko let, rodila sem dva otroka, zdaj pa sem že tudi babica. Do tega, kar danes vidite, hišo in vse, je pa bilo potrebno veliko garanja in odrekanja. Z možem sva delala v Novolesu, plače so bile slabe, zato sva si pomagala na različne načine, kot večina Suhokranjčanov, ki smo znani po tem, da smo bili, vsaj takrat, garači. Znašla sva se tako, da sva nabirala zdravilna zelišča – in to, kar sva zanje dobila, smo imeli za hrano, za otroke in drugo. Ves denar od najinih plač pa je šel za gradnjo hiše. Da smo jo sploh lahko zgradili, je pa tudi to, da smo vse skoraj sami naredili, recimo, mož je opravil sam zidarska in še mnogo drugega in še, da smo si 'žlahta' med seboj pomagali. Takrat nismo poznali počitka, bilo je težko, a nekako smo zdržali, bili smo mladi, pa vendar je vse to garanje pustilo posledice,« je potožila sogovornica.

Pripovedovala je še, da je tako zbolela, kot sama pravi, da ji je življenje večkrat viselo na nitki, za sabo ima več operacij, dolga poležavanja po bolnicah.

»Zdaj se mi je, hvala bogu, zdravje popravilo in spet negujem svoje rožice in delam na vrtu, šele maj je, pa že imam nov krompir, opravljam gospodinjska dela in pomagam hčerkini družini, saj čuvan svojo najmlajšo vnukinjo in še mnogo drugih del se najde, saj veste, da ima gospodinja nešteto opravil. Mama nas je otroke vedno učila, da je največ vredno, da delaš in da si pošten. Teh dveh stvari se držim vse življenje, in me kar močno razjezi, ko gledam televizijo, pa vidim toliko nepoštenosti. Najbolj sem pa srečna, da sem toliko zdrava, da lahko delam in da sem ostala vse življenje poštena.«

In res, kamor pogledaš po njihovi domačiji, imajo vse lepo 'pošlihtano'. Seveda pa je najlepše pogledati balkon in še posebej teraso, kjer se bohoti vrtnica z neštetimi raznobarvnimi cvetovi in omamlja s svojim vonjem. Pod hišo se razkazuje ves v cvetenju cvetlični vrt, saj na pomlad vse na novo zaživi in se razcveti v mnogih barvah in jim olepša dom. Tako Potočarjevi uživajo in doživljajo lepe trenutke, ko opazujejo vse to lepoto, to rast in cvetenje neštetih dišečih rož.

Tako pa ni samo pri Potočarjih. Človek pogleda nazaj in se ne more načuditi, koliko je bilo narejenega v teh štiridesetih letih, ko se vozi in ogleduje suhokranjske vasi. Zrasle so lepe hiše, vse je lepo urejeno, povsod so domovi, olepšani z balkoni polnimi rož, ki jih negujejo pridne roke Suhokranjčank. Vse lepe slike, ki jih kažejo te vasi, so, vsaj v večini, zgrajene s trdim garanjem in odrekanjem Suhokranjčanov, zato je vse to še toliko več vredno.

Ni vse zlato, kar se sveti, našlo bi se tudi kaj manj veselega, pa vendar, ker smo to pot pisali predvsem o cvetju, naj ostane tokrat tudi svet in življenje rožnato.

Foto in tekst: Rudi Cerkovnik

Rimska cesta, vez prijateljskih društev

Prijateljsko sodelovanje in druženje dveh društev TD Suha krajina in TD Ivančna Gorica iz dveh občin sega že v leto 1995, ko so prvič, s kolesi, skupno raziskali in odkrivali traso nekdanje rimske ceste, se popeljali in uživali ob lepotah, daleč stran od prometa natrpanih poti z jeklenimi konjički.

Foto: Slavko Mirtič

Letošnje, dvanajsto popotovanje s kolesi po rimski cesti so člani obeh društev, skupaj s številnimi kolesarji in rekreativci širom Dolenjske, uspešno izvedli v nedeljo, 10. junija.

Petindvajset kilometrov dolgo pot so kolesarji začeli v Ivančni Gorici, kjer je bilo v antiki pomembno križišče cest in cestna postaja z imenom Acervo, na kar spominja tudi izviren rimski kamen ob župnijski cerkvi sv. Jožefa.

Po nekdanji cesti, ki je iz Acerva, današnje Ivančne Gorice, peljala proti jugovzhodu, se je popeljala tudi letošnja karavana kolesarjev, mimo in daleč stran od današnjih prometnih cest in poti. Na tej poti so jo varno, upoštevaje prometno varnost, spremljali redarji gasilskih društev Dvora in Žužemberka.

Kolesarji so imeli tudi več postankov, prvega pri prijaznih gostiteljih na kmetiji Erjavec in rojstni hiši pomembnega moža, Mihe Kasteliča, ustanovitelja in urednika Kranjske Čbelice, rojenega v Gorenji vasi. Sledil je še postanek pod petstoletno lipo v Valični vasi, nato pa ogled cerkve sv. Marjete.

Na cilju, ob plavžu na Dvoru, je sledilo spominsko fotografiranje in kosilo z zaključkom. Po kosilu, prej je bila še malica in tudi družina Praznik z Vrha je pogostila kolesarje, je eden izmed udeležencev, Robi z Zafare, izjavil: «Udeležil sem se popotovanja, da bi danes na poti izgubil kakšno kilco, pa sem jo pridobil, tako smo bili postreženi.«

Predsednik TD Suha krajina **Vlado Kostevc** se je na zaključku

zahvalil vsem udeležencem in tudi pokroviteljem, ki so podprli tradicionalno prireditev. Zbrane je pozdravil tudi župan Občine Žužemberk **Franc Škufca,** tudi sam udeleženec kolesarjenja po rimski cesti skupaj z družino**.**

Tudi letos so bila podeljena priznanja v obliki odlitka možnarja. Za petkratno udeležbo na popotovanju so prejeli bronasti možnar: Matic Banko, Franci Matkovič, Bojan, Simon, Stanko in Stanka Novinc. Zlati možnar za desetkrat prevoženo pot pa so osvojili Franc Grum, Jože Kovač in Štefka Murn, vsi z Dvora. Praktične nagrade, darilo sponzorjev, pa sta prejela najstarejši kolesar Franc Grum z Dvora in Leopold Sever iz Ivančne Gorice ter kolesar - »oldtajmer« z najstarejšim modelom kolesa, Alojz Blatnik. Med kolesarje in dobitnike nagrad, ki je bila tudi tokrat zelo raznolika, pa so se vpisali tudi najmlajši, z Marušo Škufca na čelu. Za kulturni program so poskrbeli tudi člani in članice Turističnega društva Suha krajina.

S. Mirtič

Gasilci z gasilko so vseskozi pazili na varnost udeležencev

»Oldtajmer« z najstarejšim modelom kolesa, Alojz Blatnik

MESEC MAJ V ZNAMENJU GASILSTVA

Prvo soboto v maju je v Žužemberku potekalo občinsko gasilsko tekmovanje. Sodelovale so pionirske in mladinske desetine iz društev naše občine. Prav vse ekipe so se potrudile in dokazale, da so vešče v opravljanju gasilskih nalog. Ob zaključku tekmovanja je bilo podeljenih 12 pokalov, ki so jih prejele najuspešnejše tri ekipe pionirk, pionirjev, mladink in mladincev.

To tekmovanje je bilo predvsem priprava na tekmovanje Gasilske zveze Novo mesto, ki je potekalo 12. maja v novomeški vojašnici. Tega tekmovanja se je udeležilo 76 gasilskih desetin, od tega 21 iz naše občine.

V kategoriji pionirk se je pomerilo 9 desetin, in kar tri so bile iz naše občine. Vse tri so si prislužile pokale, in sicer za 5. mesto PGD Hinje, za 4. PGD Dvor, za tretje pa PGD Šmihel.

Tekmovalo je 25 desetin pionirjev, iz žužemberške občine 6. Dve naši desetini sta se uvrstili v deseterico.

Med 13 desetinami mladink je tekmovalo 5 naših. Od teh se je najbolje odrezala desetina iz Žužemberka, ki si je s 4. mestom prislužila tudi pokal.

Največ desetin se je pomerilo med mladinci, saj jih je bilo 29, 7 iz naše občine. Med temi se jih je 5 uvrstilo v deseterico,v našo občino pa so mladinci prinesli tudi dva pokala. Mladinci z Ajdovca so si ga zaslužili s 5. mestom, šmihelski pa s tretjim.

Ta dan je bil za gasilska društva naše občine zelo uspešen, saj so našo občino obogatili za 6 pokalov.

Nestrpno čakanje na rezultate pa so gasilcem popestrili novomeški vojaki. Potekal je dan odprtih vrat, zato so imeli mladi gasilci priložnost, da bolje spoznajo vojaško delo. V nekaterih veščinah so se tudi sami preizkusili. Streljali so z zračno puško in lokom, splezali v vojaški oklepnik, si nadeli pohodno opremo … Vojaško vzdušje pa so lahko doživeli tudi starši, ko so njihovi »gasilci« domov prišli z vojaško poslikanimi obrazi.

Besedilo in fotografija: Mojca Papež

MATERINSKI DAN NA DVORU

Foto: Jadranka Meglen

Tako kot že vrsto let doslej so tudi letos prizadevne učiteljice in vzgojiteljice Podružničen šole Dvor pripravile prisrčno proslavo, s katero so obogatile praznik mamic, babic, tet naših malčkov iz vrtca in šolarjev.

Že pred začetkom programa je bila vsaka udeleženka ob vstopu v kulturno dvorano na Dvoru deležna stiska roke in voščila prijaznih učenk ter drobnega darilca, plod dela naših otrok pod vodstvom njihovih učiteljic. V enournem programu so se predstavile vse skupine otrok iz vrtca, vsi štirje razredi šolarjev, učenci podaljšanega bivanja ter šolski pevski zbor. Program sta s toplo otroško besedo povezovali učenki tretjega razreda.

Takšne prireditve, čeprav brez vrhunskih umetnikov, so lahko v ponos in veselje vseh krajanov. Na ta način se ustvarja, ohranja in krepi vez med šolo in krajem, še posebej med otroki, starši in ostalimi krajani. Otroci skupaj z učiteljicami vložijo veliko ur svojega truda samo zato, da se bodo lahko predstavili svojemu očku in mamici. Prav tako vsak od staršev s posebnim veseljem pogleda svojega otroka, tudi kakšna napaka ne pokvari obojestranskega zadovoljstva. Prav gotovo pa tovrstna prireditev v kraju, kot je Dvor, oddaljen od kulturnih središč, popestri kulturno dogajanje nasploh in obogati sleherni kraj.

Vedno manj šol dandanes, ko pomen materialnih dobrin vse bolj prerašča kulturne in človeške vrednote, še pripravlja takšne prireditve. Mogoče se premalo zavedamo pomena tovrstnih prireditev za razvoj naših otrok. Tako na proslavi ob materinskem dnevu kot ob slovenskem kulturnem prazniku se na tak ali drugačen način predstavijo vsi otroci Podružnične šole Dvor, bolj ali manj nadarjeni, vsi imajo priložnost stopiti na oder in pred mikrofon. Mogoče takšne priložnosti v življenju ne bo več. Na ta način se otrokom krepi samozavest in zaupanje vase, da se bodo znali in zmogli spopasti s tem, kar jim bo prineslo življenje.

Posebna zahvala prav gotovo velja mentoricam, učiteljicam in vzgojiteljicam, ki so pripravljene še vedno negovati kulturne vrednote, da nas vsako leto znova povabijo na najmanj dve javni prireditvi. Prav gotovo ni vedno enostavno pripravljati malčke, ki so večkrat bolj pripravljeni na igro kot učenje in resno delo, prisrčni nastopi otrok, odobravanje staršev in ostalih krajanov je tisto, kar vedno znova daje moči za nove naloge. Zahvala velja tudi vodstvu šole, ki podpira tovrstne in prizadevanja in aktivnosti svojih zaposlenih. So stvari, ki jih težko ovrednotimo, ki nimajo cene, pa ravno te nas bogatijo, nas delajo drugačne od ostalih bitij tega planeta ter nam dajejo polet v kolesju modernega sveta. Praznovanje materinskega dne je prav gotovo ena izmed takih stvari, zato da jih ohranimo.

Valerija Vidmar

HINJSKI GASILCI SO SE ZBRALI NA OBČNEM ZBORU

Člani PGD Hinje so imeli v soboto, 13. 1. 2007, redni letni občni zbor, ki je potekal v prostorih gasilskega doma. Zbora so se poleg domačih gasilcev udeležili še predstavnik GZ Novo mesto in pomočnik predstavnika gasilskega poveljstva občine Žužemberk Andrej Banko, predstavnik občine Vlado Kostevc, ravnateljica OŠ Prevole Marija Breceljnik, predsednik KS Hinje Tomaž Obrstar, predstavnik veteranov Jože Hribar in predstavniki okoliških prostovoljnih gasilskih društev.

Iz posredovanih poročil smo izvedeli, da požarov ni bilo, vseeno pa je leto potekalo kar razgibano.

Nekoliko so uredili gasilski dom z okolico in dokupili nekaj potrebne opreme. Bogatejši pa so tudi za dihalni aparat, ki so ga prejeli s strani občine.

Zelo spodbuden je podatek, da je bilo to leto veliko poudarka na izobraževanju.

Vse tekmovalne enote so se pripravljale na tekmovanja, kjer so osvojile kar nekaj dobrih rezultatov. Predvsem so se dobro odrezale pionirke, ki so na občinskem tekmovanju zasedle 1. mesto, na medobčinskem pa 5., za katerega so prejele pokal - edini na tem tekmovanju, ki je pripadel naši občini. Poleg prizadevnih mentorjev je veliko pripomogla OŠ Prevole s prostori in pomoči pri prevozih. Kasneje pa so pri prevozih tudi gasilci priskočili na pomoč šoli s svojim kombijem, saj je bila šola nekaj časa brez lastnega prevoza.

Domači gasilci so bili zadovoljni tudi s potekom in izkupičkom na tradicionalni prireditvi – Tekmovanje harmonikarjev na frajtonarici, ki se je nadaljevala z veselico.

Udeležili so se skupne gasilske vaje v mesecu požarne varnosti, na občinskem prazniku pa so priskočili na pomoč pri redarstvu na kolesarski dirki.

Od lanskega poletja PGD Hinje daje del svojih prostorov v najem podjetju SK storitve d.o.o.. »Najemnik ima trenutno zaposlenih 36 delavcev. Res je, da vsi ne delajo vedno tu, pa vendar je to za naš kraj velik napredek.« pravi predsednik PGD Hinje.

Na koncu so bila podeljena priznanja članom PGD Hinje za dolgoletno delovanje (10, 20, 40 in 50 let) ter značke in plakete gasilskim veteranom. Slednje so prejeli Franc Blatnik, Andrej Hočevar, Franc Hočevar, Janez Skebe in Anton Škufca.

Predstavnik občine in gasilske zveze sta delo društva pohvalila in zaželela uspešno v prihodnje. Spregovoril pa je tudi predstavnik veteranov, ki ob številni udeležbi gasilskega podmladka razmišlja, da v prihodnosti ne bo tako malo veteranov.

Mojca Papež

DELOVNA AKCIJA MLADIH NA DVORU

Prelepo nedeljsko majsko popoldne. Prav prijetno za sprehode. Ob Krki je veliko sprehajalcev, ki občudujejo lepoto suhokranjske reke. Tega dne se je na Dvoru zbrala skupinica mladih fantičev in deklet z namenom, da očistijo perišče, ker se je v njem nabralo veliko blata, mulja in mahu. To so bili Žan Legan, Blaž, Hrovat, Sara Hrovat, Simon Zoran, Miha Primc, Janez Primc, Nina Primc, Marko Murn in Matic Banko. Najprej so očistili mah in odprli odtok, da je vsa umazana voda odtekla iz perišča. Potem so z lopatami, grabljami in golimi rokami odstranjevali mulj in blato iz njega. Zavihali so si hlačnice in korajžno skočili v vodo, čeprav je bila le-ta še pošteno mrzla. Delo je bilo naporno in je zahtevalo veliko dela in časa. S sten perišča so zdrgnili vso umazanijo. Njihov trud je bil poplačan. Kmalu je bilo vse čisto in v perišče so spustili čisto vodo. Kdo je bil pobudnik akcije, nisem uspela izvedeti. Le nasmehnili so se mi. To je bil zame tudi odgovor. Škoda, ker perišče ne bo takšno, kakršno je bilo po akciji, ostalo dolgo. Kdo se bo za podobno akcijo odločil naslednji?

Ljuba Nose

Blagor tistim, ki cisterne ne bodo potrebovali

Dvorski gasilci so z obnovljeno avtocisterno povečali avtopark. Poleg vozila Lada Niva je v garaži tudi vozilo Renault Master. Obnovljena avtocisterna Tam 190 s kapaciteto 6000 litrov vode ima rezervoar iz nerjaveče pločevine, tako da je primerna tudi za prevoz vode. V vozilu sta dva dihalna aparata, agregat z reflektorji, dva hidrantna nastavka, gasilske sekire, cevi in druga oprema za hitro posredovanje.

V soboto, 26.maja, so dvorski gasilci v bogati in pestri 75- letni zgodovini društva svečano prevzeli obnovljeno avtocisterno Tam 190. Slovesnost, ki je potekala ob gasilskemu domu, so pričeli gasilci po predaji raporta poveljnika Andreja Legana. Sledil je nastop žužemberških rogistov, zbrane pa je pozdravil predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Dvor Andrej Banko. V kulturnem programu so se v nadaljevanju predstavili tudi najmlajše gasilke, osnovnošolke, pod vodstvom Zvonke Struna ter oktet Dvorjani. Prevzem avtocisterne je dogodek, na katerega so čakali dvorski gasilci že vrsto let, je v uvodnem govoru poudaril predsednik Andrej Banko. Saj je nabava avtocisterne velika pridobitev za društvo, veliko pa bodo pridobili tudi občani, saj se bo izboljšala tudi požarna varnost.

Številne gasilce in gasilke so pozdravili in jim čestitali ob novi pridobitvi gostje prijateljskega društva iz Šentilja in sosednje Soteske, pa tudi regijski poveljnik in poveljnik GRC Janez Gornik, ustanovni član društva Mirko Repar, predstavnik Gasilske zveze Novo mesto Stanko Pirc in župan Franc Škufca.

Župan Škufca je pohvalil prizadevanja dvorskih gasilcev, ki svoje poslanstvo opravljajo po najboljših močeh. Izrazil je tudi veliko zadovoljstvo pri posodobitvi voznega parka, za katerega je precejšnjo vsoto poleg sredstev krajanov, donacij podjetij in samostojnih podjetnikov, primaknila tudi Občina Žužemberk. Gasilsko pridobitev je blagoslovil tudi žužemberški dekan Franc Vidmar, formalno pa jo je svojemu namenu, s prerezom traku in izročitvijo ključev vozila podpoveljniku Alešu Reparju, predal župan Franc Škufca. Gasilci so se ob tej priložnosti zahvalili vsem, ki so pomagali pri obnovi in nakupu cisterne - gasilcem, krajanom in botrom s priložnostno zahvalo, podelili pa so tudi priznanja ob reševanju na Krasu in jubilejne značke.

Sledil je še družabni del, z glasbo za razpoloženje in ples, za katerega so poskrbeli ansambel Suhokranjci.

Za kulturni program so poskrbeli tudi najmlajši

PA SMO PRIŠLI DO KONCA

Od marca naprej smo imeli v Šmihelu polne roke dela; ob tem pa smo se zabavali, se veliko naučili in pokazali, da nismo kar tako.

V marcu ste si lahko ogledali našo razstavo – ZAČUTIMO NARAVO, ki smo jo postavili v avli žužemberške šole. Razstavili smo igre, kjer so za igranje še kako potrebna čutila. Te igre smo sami izdelali in se jih tudi igrali. Tako smo se prepričali, kako dobro so razvita naša čutila. Na ogled smo postavili tudi umetnine iz lesa, ki jih je izdelal g. Jože Naglič (v januarju nas je obiskal). Zdele so se nam kot nalašč za našo razstavo, saj vsi njegovi izdelki izhajajo iz narave.

ZAČUTIMO NARAVO

Ob materinskem dnevu smo pripravili javno prireditev, kamor smo še posebno toplo povabili vse starše. Obiskovalci so napolnili našo telovadnico in si ogledali točke, ki smo jih pripravili. Naučili smo se plesa, pesmi, recitacij in pripravili gimnastično točko. Goste pa smo še najbolj navdušili z glasbeno igrico – Pikapolonica in pikice. Pri tej igrici smo sodelovali skoraj vsi učenci in učiteljice, pa tudi zunanje sodelavke. Preden smo se naučili to igrico, smo veliko vadili in se zelo trudili. Da bi rezultat našega truda ne tonil prehitro v pozabo, smo z igrico nastopili v Kulturnem domu Ivančna Gorica za približno 60 otrok iz tamkajšnjega vrtca, kasneje pa smo jo ponovili v Žužemberku za otroke vrtca in učence od 1. do 4. razreda. Res smo imeli nekaj treme, vseeno pa smo veseli, da smo lahko pokazali, kaj vse zmoremo, hkrati pa so bile za nas to zanimive izkušnje.

OBDELOVANJE ŠOLSKE NJIVE

Ker je bila pomlad že v polnem razcvetu, je bil že čas, da zgrabimo orodje in začnemo še z drugačnim delom. Letos imamo na PŠ Šmihel pravo njivo, zato smo se morali posvetovati kaj, kdaj in kako bomo sadili in sejali. Posadili smo krompir, več vrst jedilnih in okrasnih buč, posejali smo nekaj rož, tudi sončnice in pa koruzo, iz katere bomo jeseni pekli kokice. Zadnje čase nam nagaja vreme in vemo, da našo njivo poleg želenih pridelkov pokriva veliko plevela. Ob lepem vremenu nas torej čaka še veliko dela.

Znamo pa se tudi drugače razmigati – imeli smo športni dan – pohod na Katarino nad Plešivico. Res ni bilo tako blizu, a vseeno smo kar hitro prispeli na vrh hriba.

Na naši šoli zelo radi pojemo. S pesmijo smo razveselili go. Rozalijo Prušek, ki je v nedeljo, 13. 5., praznovala 100 let. Tudi to je bila prav posebna izkušnja, ki je ne more dobiti vsaka generacija učencev.

V maju smo imeli tudi dva naravoslovna dneva. Na prvem smo spoznavali vodo, njene lastnosti in delali zanimive poizkuse. Tudi drugi naravoslovni dan je bil povezan z vodo, saj smo odšli na izvir reke Krke. Ogledali smo si tudi Krško jamo, kjer smo videli človeško ribico, zanimive kapnike in koncertno dvorano, v kateri smo tudi sami zapeli. V jami se je naša pesem še posebno lepo slišala.

PAPIRNATA ROŽA SE JE V VODI RAZPRLA

Čakal pa nas je še en prav poseben vikend, zato smo redno odštevali dneve. V petek, 25. 5., smo se z natrpanimi potovalkami poslovili od staršev in se za cel vikend odpeljali na letovanje v Planico. Po poti smo se ustavili na Bledu in se povzpeli na bližnji hrib – Stražo. Okoli 15. ure smo se nastanili v domu Planica. Dokazali smo, kako znamo biti že samostojni. Vsi trije dnevi letovanja so bili polni dogodkov. V soboto smo se z Bedancbusem odpeljali v Kekčevo deželo, kjer smo si ogledali Bedančevo hišo, obiskali smo Brinclja, Mojco, Kekca in Pehto, ki nas je pogostila s pecivom in čajem. Iz Kekčeve dežele smo odšli polni prijetnih vtisov. V Planici nas je do konca letovanja čakalo še veliko aktivnosti: kurjenje ognja, orientacijski pohod, ogled skakalnice … Kljub temu da je bilo v Planici zelo prijetno, smo se v nedeljo popoldne zelo razveselili staršev, ki so nas že komaj čakali.

Bili smo tudi že na zaključni ekskurziji v živalskem vrtu. Sprehodili smo se mimo različnih živali – nekatere smo videli celo prvič, najbolj pogumni pa so pobožali kačo ali jo držali v rokah. Ko smo se vračali domov, smo si na Muljavi ogledali Jurčičevo domačijo in kulise letnega gledališča.

NAJ JO POBOŽAM ALI NE?

Marsikaj se je dogajalo v pomladnih mesecih. Celo šolsko leto smo bili zelo delavni, pa naj kdo reče, da si nismo zaslužili počitnic.

Mojca Papež

Ajdovški šolarji uživajo v sedanjosti

Otroci ne poznajo ne preteklosti in ne prihodnosti. Poznajo to, kar je nam odraslim neznano: Uživajo v sedanjosti! (M. Simel)

Avla Osnovne šole Žužemberk nikoli ne sameva, tokrat so se z izvirno predstavitvijo svojega kraja in okoliških vasi na razstavi z naslovom »Moj kraj v fotografiji, besedi in maketi« meseca maja predstavili šolarji iz podružnične šole v Ajdovcu. S pomočjo Matije in Anžeta Kobola so izdelali lično maketo Ajdovca, popisali življenje in delo vasi na Ajdovški planoti, z grafikoni ponazorili število prebivalstva in vasi fotografirali. Z razstavo so otroci presenetili samega sebe, užitek z razstavljenimi izdelki pa so tokrat delili tudi z obiskovalci razstave.

S.M.

Planinski pohod na Mirno goro

Planinski krožek na naši šoli je letos zelo aktiven. Imeli smo že nekaj lepih izletov.

V soboto, 17. marca 2007, smo šli na mirno goro, najvišji vrh Bele krajine. Zbralo se je veliko mladih planincev in nijihovih staršev. Peljal nas je gospod Tone Špec z avtobusom do vasi Vrčice, kjer nas je pričakal lep sončen dan. Polni energije in dobre volje smo se odpravili našemu cilju naproti. Hodili smo po makadamski cesti skozi gozd.

Prvi postanek smo imeli na jasi, pri lovski koči, nato pa smo nadaljevali pot do vasi Planina. Sledil je najlepši del našega pohoda. Hodili smo po gozdni učni poti, kjer smo spoznali veliko različnih dreves in drugih rastlin. Na poti smo se tudi naučili, da je gozd pomemben za naše življenje, zato ga ne smemo uničevati. Kmalu smo prišli na 1048 metrov visok vrh. Povzpeli smo se na razgledni stolp, odkoder smo videli daleč naokoli. Na toplem soncu, pred planinskim domom, smo pojedli sendviče in spili sok pri prijazni oskrbnici. V planiske dnevnike smo pritisnili žig Mirne gore. Z lažjimi nahrbtniki smo se povzpeli še do oddajnika, nato pa se spustili nazaj v dolino po drugi strani Mirne gore. Pot nazaj je bila lažja. Zadovoljni, da smo osvojili tisočaka, a malo utrujeni smo se z veseljem posedli na naš avtobus.

Na poti domov so nas učiteljice povabile že na naslednji pohod. Lepo je biti planinec, zato bom s prijatelji in starši še hodila na planinske izlete.

Natalija Trunkelj
2. razred
Osnovna šola Žužemberk, podružnica Dvor

VELIKONOČNA DELAVNICA

Velikonočnega vzdušja so bili deležni otroci že v šoli. V čebuli smo pobarvali jajčka. Ker smo jih hoteli vstaviti v pletenko, kot je običaj v teh krajih, smo na šolo povabili gospo Marijo Jarc iz Velikega Lipovca, ki je zelo aktivna v društvu kmečkih žena. Povabilu se je z veseljem odzvala.

Učenci vseh razredov naše šole so z zanimanjem sledili njenim navodilom. Vsak je izdelal svojo pletenko, jo okrasil s polžkom iz testa, vstavil vanjo okrašen pirh in premazal s stepenim jajcem. Spekli smo jih na šoli ob pomoči naše gospe kuharice Jožice. Konec peke so oznanile mamljive dišave.

Ko so se kolački ohladili, smo jih zavili in odnesli domov. Nekaj testa je ostalo. Tudi tega smo spekli, ga razdelili na manjše koščke in poizkusili že v šoli. Ugotovili smo, da uporablja gospa Marija res odličen recept.

Takšnih delavnic si mi sladkosnedi želimo čim več.

Učenci in učiteljice PŠ Ajdovec

TEDEN PROMETNE VARNOSTI

SKUPAJ ZA VEČJO VARNOST – PROMETNA VARNOST NI NAKLJUČJE

Svetovna razsežnost znaša letno od 1.000 000 do 1.200.000 smrtnih žrtev na cestah (2 krat več kot za AIDS). Zaradi tega je komisija OZN skupaj s Svetovno zdravstveno organizacijo razglasila teden prometne varnosti od 23.-29.4.2007, ki je usmerjen k ukrepom za večjo varnost mladih v cestnem prometu.

Na slovenskih cestah vsako leto ugasne nad 300 človeških življenj. Med njimi zaradi različnih vzrokov tudi otroci, bodisi kot pešci, kolesarji, sopotniki, motoristi itd. Najbolj ogroženi udeleženci v prometu so pešci. Še posebej so izpostavljeni otroci, starejši ljudje, slepi, gluhi ali kako drugače prizadeti ljudje.

Pomemben je dvig prometne kulture vseh udeležencev v prometu. **Prometna kultura je del splošne človeške kulture, zato vzgajajmo otroke, da bodo tudi v prometu čimbolj spoštljivi in obzirni do ostalih udeležencev.**

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije je v sodelovanju s številnimi organizacijami pripravil predloge aktivnosti med šolsko populacijo za vse starostne skupine, ki so v tednu prometne varnosti potekale na področju celotne Slovenije. Cilj vseh akcij je zmanjšati število prometnih nesreč s smrtnim izidom.

Tudi Osnovna šola Žužemberk je v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Žužemberk pristopila k vseslovenski akciji. Zato so bile v tednu prometne varnosti organizirane različne prometno vzgojne akcije, ki so vključevale vse učence šole.

V akciji so sodelovali tudi Poklicni gasilci s svojim vozilom in razstavili orodja in pripomočke. Ob številnih fotografijah hudih prometnih nesreč so učenci spoznali travmatične občutke pri reševanju hudo poškodovanih, kričečih ali v mlakah krvi celo mrtvih ljudi.

Učenci so spoznali tudi osnove prve pomoči. Učenci devetega razreda so se srečali z invalidom, ki je zaradi poškodb glave v prometni nesreči postal invalid. Vzrok nesreče je bil alkohol.

Učenci 1. triade in starejša skupina vrtca pa so sodelovali v akciji "Ulice otrokom." Skupaj z učiteljicami in vzgojiteljicami so z barvnimi kredami risali po asfaltni ulici od Zdravstvenega doma do občinske stavbe.

Učenci četrtih razredov so se preizkusili v spretnostni vožnji na poligonu, ki so ga postavili na igrišču. Na kolesu, s čelado na glavi so premagovali kar 16 ovir in pridobivali kolesarske spretnosti, ki jim bodo v pomoč tudi pri varnem kolesarjenju v prometu.

Nekoč naš najboljši kolesar Sandi Papež je učencem predstavil brezhibno opremljeno in varno kolo ter predstavil pomen posameznega dela opreme kolesa. Velik poudarek je dal pomenu uporabe čelade.

Najmlajši so porisali ulico

Izkušnjo »Varnostni pas – vez z življenjem«; pa so učenci spoznali z zaletavčkom.

Program projektnega tedna so pripravile učiteljice, ki smo se udeležile tridnevnega seminarja na področju prometne vzgoje; Blanka Perpar, Jana Košiček, Erika Gjerek, Olga Štefanič in Mira Kovač. Za uspešno izveden imajo zaslugo vsi učitelji in sodelujoči uslužbenci Občine Žužemberk, ki so z vso odgovornostjo pristopili k akcijam in s svojim delom pripomogli, da so bili vsi cilji realizirani in učenci dodatno poučeni o soodgovornosti za lastno varnost in varnost ostalih udeležencev v prometu.

Mira Kovač

Sandi Papež je velik pomen dal varnostni čeladi

Najmlajši poskrbeli za skakalnico

V aprilu so se najmlajši Žužemberčani izjemno izkazali, saj so povsem prostovoljno in z veliko dobre volje poskrbeli za bolj zabavne poletne dni na Loki ob reki Krki. V 'ovinku', kjer se je lani podrla jelša in s seboj odnesla del brežine, so Dani, Mario, Gašper, Tomi, Miha in Sašo postavili podest ter ga pokrili z umetno travo. Iskrene čestitke in le tako naprej, saj na mladih svet stoji.

VladiMir

LETOVANJE UČENCEV 1. in 2. RAZREDA

V letošnjem letu smo učenci prvega in drugega razreda izpeljali tridnevno letovanje v Planici. Letovali smo od 25.5.07 do 27.5.07 skupaj z učenci PŠ Dvor in PŠ Šmihel, s katerimi smo navezali tesnejše stike in spoznali nove prijatelje.

V Kranjski Gori pa so istočasno letovali tudi naši vrstniki iz Žužemberka in Dvora. Skupna je bila le naša pot na letovanje in domov.

Program bivanja je bil bogat in zanimiv. Spoznali smo veliko novega: gore, Kekčevo deželo, rastline, živali …Učili smo se varno kuriti ogenj, se orientirati v gozdu, opazovati gorski svet in imena gora (Vitranc, Golovec, Prisank …).

V lepem spominu bo nam prav gotovo ostal obisk Kekčeve dežele. Srečali smo se z glavnimi junaki, ki so nas popeljali v pravljični svet. Videli smo Bedanca, ki nas je s svojim videzom in besedami prestrašil, prijaznega in pogumnega Kekca, ljubeznivega Brenceljna, ki nas je povabil v svojo novo hišico s toboganom. Prijazna teta Pehta nas je pogostila z domačim zdravilnim čajem in sladkim pecivom. Po končanem obisku nas je Bedanc-bus odpeljal nazaj v dom Planica, ki nam je nudil hrano in prenočišče.

Letovanje nam bo ostalo še dolgo v spominu. Postali smo bolj odrasli, sami smo poskrbeli za svoje želje in potrebe, staršem pa dokazali, da znamo biti že samostojni in pogumni.

Želimo si, da bi še kdaj odšli na letovanje in spoznavali kraje in prijatelje.

Učenci 1. in 2. r.

Vtisi otrok:

- Všeč mi je bila skalnica velikanka v Planici, saj smo sami hoteli preplezati strmino pa nam ni uspelo. MIA
- Vožnja z Bedenc- busom v Kekčevo deželo mi bo ostala najdlje v spominu. NINA
- Dobro je bilo pecivo in zeliščni čaj tete Pehte. PATRICIJA
- Zanimivo je bilo spanje s prijateljicami v podstrešni sobi. EVA
- Pravljica pred spanjem me je uspavala in hitro sem zaspal. KLEMEN
- Sami smo nabirali drva in kurili ogenj. URH
- Kekec nam je povedal skrivnost in pokazal skrivni prehod. MATEVŽ
- Navdušil me je prvi pohod na hrib Straža, s katerega je bil čudovit pogled na Blejsko jezero in grad. ANŽE
- Pri jezeru Zelenec smo našli skriti zaklad, pot do njega je bila dolga in prepletena z nalogami. ALJAŽ
- Ob igrah v ciljni ravnini skakalnice velikanke sem spoznal prijatelje iz Šmihela in Dvora. BLAŽ

REGIJSKI ZMAGOVALCI AKCIJE ZA ČISTE IN ZDRAVE ZOBE

Od začetka šolskega leta do konca aprila so učenci iz različnih šol Dolenjske sodelovali v akciji za čiste in zdrave zobe, ki sta jo organizirali patronažni medicinski sestri za zobno preventivo. Na vsaki sodelujoči šoli se razred z največjim številom zbranih točk na koncu šolskega leta udeleži nagradne prireditve v dvorani Leona Štuklja v Novem mestu.

Na podružnični šoli Dvor so se letos posebej izkazali prvošolci z razredničarko ga. Tatjano Hren, ki so edini zbrali vseh možnih 105 točk in tako postali tudi regijski zmagovalci. Zmage so se zelo razveselili in se v četrtek, 24.05.2007, za nagrado zabavali ob pesmih Damjane Golavšek.

V četrtek, 7.6.2007, pa smo bili vabljeni tudi na prireditev v dvorano v Tivoliju, ki jo je organizirala ga. Tatjana Leskovšek. Med častnimi gosti je bil župan Ljubljane, g. Zoran Jankovič. Otroci so dobili uporabne nagrade. Razveselili so jih Hip hooperji z zanimivim nastopom. Uživali smo ob metih žog v koš po skokih s trampolina. Na koncu pa so prvošolci skupaj z drugimi otroci živahno zaplesali ob petju članic skupine Foxy teens.

Vse skupaj je bilo posebno doživetje in prijetna spodbuda k vsakdanjemu čiščenju zob.

Dvor, 9.6.2007 učiteljica Tatjana Hren

SUHOKRANJSKE Poti

SPOMINSKI POHOD PO POTI JANEZA KMETA

V KULTURNEM DRUŠTVU DVOR smo ob 90-letnici rojstva sklenili obuditi spomin na našega rojaka, pisatelja in duhovnika Janeza Kmeta, ki je s svojim življenjem in delom naš konec Suhe krajine popeljal izven njenih meja. V ta namen smo v nedeljo, 25. marca 2007, pripravili spominski POHOD PO POTI JANEZA KMETA.

Janez Kmet, duhovnik in pisatelj, je glavnino svojega življenja preživel na Ajdovški planoti v Suhi krajini. Na slovenski literarni zemljevid je vnesel ta del Suhe krajine, ki svojega prostora v knjigi še ni imel. Njegovi dve povesti, Nove brazde in Dom pod Borštom, ter številne druge pripovedi, ki jih je objavljal v časopisih in revijah, so tako naredile duhovnika kot tudi pisatelja. V svojih pripovedih je torej opisoval našo ožjo domovino, zato ga lahko imenujemo domoznanskega pisatelja. Pomemben je za nas, ki živimo v teh krajih. Opisana zemlja, kamen, hoste, bregovi, trtje so nam znani, s pisano besedo Janeza Kmeta pa je njihovo poznavanje preraslo ozke lokalne meje.

Janez Kmet je bil rojen 27.marca 1917 v Gornjem Podšumberku, v sosednji občini Trebnje. Njegova rojstna hiša stoji pod strminami hriba Šumberk, na katerem je nekoč kraljeval grad, kar je mlademu fantu že takrat zbujalo domišljijo, ki jo je kasneje prelil v številne črtice. Očetu mizarju in materi šivilji so se rodile tri hčere in sin: Angela, Terezija, Marija in najmlajši, Janez. Od treh sester se je poročila le Marija, in sicer k Fortunovim v Male Dole pri Stehanji vasi, in imela šest otrok.Tako se Kmetov rod nadaljuje s tem priimkom.

Sin Janez naredi dva razreda na selski šoli, potem ga oče vpiše na Škofijsko klasično gimnazijo v Ljubljani, stopi v bogoslovje, novo mašo poje l. 1943, eno leto je kaplan v Mirni Peči, nato pa od 1947 do prezgodnje smrti župnik na Selih v župniji Ajdovec. V šestih tednih ga stre bolezen in komaj 48-letnega pokopljejo poleg cerkve, v kateri je 18 let vodil duhovno življenje. Bil je dejaven in napreden duhovnik:, zgradil je župnišče, potoval v Ameriko, kupil avto, vozila pa ga njegova gospodinja, sposobno dekle iz družine Jarčevih, pri katerih je precej časa tudi stanoval.

Zgodaj je pokazal svoj talent za pisanje: v šolskih letih je objavljal dijaškem in študentskem listu, v časopisih za mladino, v literarnih listih, dnevnikih in bil nekajkrat nagrajen. Obširna povest Nove brazde je naprej izhajala v reviji Vigred, v knjigi pa izšla 1945. Opisuje vas Breg in boj zastarelega kmetijstva in miselnosti ljudi z novim, sodobnejšim.

Po letu 1954 je Kmet začel objavljati v Koledarjih Mohorjeve družbe in 1964. objavil kot 115. zvezek Slovenskih večernic povest Dom pod Borštom. V njej opisuje zakonsko zvezo, ki se žalostno konča, župnikova preudarna beseda pa pripomore k pametnemu ravnanju. Pisatelj v knjigi potoži, kako vaščani vse preradi zahajajo v hrame in zidanice, pijančevanja je preveč. Ker bal se je pokritizirati svoje župljane, zato je kritično besedo položil v usta svojega prijatelja šmihelskega župnika Alojzija Zupanca, ki je tudi dobil svoje mesto v knjigi.

In kakšen človek je bil? Šegav, prijeten, priljubljen. Razgledan in pameten. Blagoslovil je številne zakonske zveze, najprej v mirnopeški, nato pa v ajdovški župniji. Vabili so ga na poroke in še jih je precej, ki se ga z veseljem in spoštovanjem spominjajo.

V Kulturnem društvu Dvor smo bo zavedanju, da je pisana beseda, pa četudi beseda preprostega človeka, temelj ohranjanja naše narodne in kulturne dediščine, ob 90. obletnici rojstva našega rojaka izpeljali spominski pohod Janeza Kmeta. Ob tej priložnosti smo pripravili tudi zloženko, s katero smo želeli mlajše seznaniti, starejše pa le spomnili na življenje in delo priljubljenega duhovnika in ljudskega pisatelja Janeza Kmeta.

Pohod je potekal po poti, ki jo je Janez Kmet v svojem sicer kratkem življenju večkrat prehodil. S parkirišča pri nogometnem igrišču na Dvoru smo se odpravili preko Vinkovega Vrha, Skopic, Malega in Srednjega Lipovca, skozi vinorodne gorice Boršt do cerkve in pokopališča na Selih pri Ajdovcu, kjer smo se pohodniki in ostali farani s sveto mašo pod vodstvom gospoda Andreja Severja, s kratko predstavitvijo gospoda Janeza Kmeta in zborovsko pesmijo pevcev iz župnije Zagradec poklonili spominu našega rojaka. Še posebej smo bili veseli udeležbe svojcev, sestre in nečaka gospoda Janeza Kmeta. Članice Društva kmečkih žena z Ajdovške planote so po maši za pohodnike in ostale udeležence pripravile obilen prigrizek, ki ni bil le nebeško okusen, ampak z izvrstno dekoracijo peciva tudi paša za oči.

Pot smo nadaljevali preko Velikega Lipovca do postojanke Konjeniškega društva, kjer so nas v prijetno ogretih prostorih pričakali člani Društva konjenikov. Postregli so nam s toplo malico, glede na vremenske razmere je prijala tudi kuhana domača kapljica, ki so jo prispevali člani Društva vinogradnikov. Da pohodnikom korak ne bi bil pretežak, so konjeniki poskrbeli tudi za pluženje gozdne ceste od Velikega Lipovca do Plešivice. Spremljali so nas tudi z vozom, če bi kdo omagal, kar se sicer ni zgodilo, so pa naredili veselje najmlajšim pohodnikom in jih zapeljali kos sicer zelo prijetne poti. Čeprav kar težko, smo glede na vremenske razmere vendarle morali zapustiti toplo kočo. Vračali smo se mimo lovske koče preko Vinkovega Vrha na Dvor. Zadovoljni, da smo obudili spomin na našega rojaka, da smo zmogli prehoditi pot, da je za nami prijetno druženje in da nas tudi vreme ni pustilo povsem na cedilu, saj nas je dež dohitel tik pred koncem poti. Sklenili smo, da se, če ne prej, spet vidimo naslednje leto ob istem času, na istem kraju.

Ob tej priložnosti je potrebno poudariti, da je idejna pobuda za organizacij pohoda nastala v ozkem krogu članic Kulturnega društva Dvor, da pa so se v organizacijo in izvedbo nesebično vključila ostala društva in posamezniki. Vsem velja iskrena zahvala:

- župniku, gospodu Andreju Severju, za pripravo svete maše,
- Planinskemu društvu Novo mesto – odseku Dvor za vodenje pohoda,
- pevcem pevskega zbora iz župnije Zagradec pod vodstvom g. Robija Kohka, ki so sprejeli našo prošnjo in povabilo ter z prekrasnim petjem oplemenitili sveto mašo,
- Društvu kmečkih žena iz Ajdovške planote za izvrstno in prisrčno postrežbo po sv. maši,
- Društvu konjenikov za pripravo malice, pluženje in spremljavo na pohodu,
- Društvu vinogradnikov za prispevek dobre kapljice,
- družini Gorenčič iz Velikega Lipovca za pripravo cerkve na Selih pri Ajdovcu,
- Podružničnima šolama Dvor in Ajdovec za posredovanje zloženk po gospodinjstvih,
- župniku, gospodu Francu Vidmarju, za obveščanje faranov preko oznanil,
- Občini Žužemberk za finančno pomoč in obveščanje medijev,
- vsem domačinom, ki ste nas pozdravili in postregli ob poti, ter seveda
- vsem udeležencem pohoda.

Skupaj smo dokazali, da znamo ceniti in negovati svoje korenine, predvsem pa, da znamo stopiti skupaj, sodelovati, si pomagati in dopolnjevati. Potrebno je poudariti, da so vsi podprli našo pobudo, nihče ni zavrnil pomoči oz. sodelovanja, kar je dan danes nadvse cenjena in iskana vrednota. Veseli in ponosni smo, da med nami Suhokranjci take vrednote še vedno živijo. Naš pohod in druženje je bil droben kamenček v mozaiku ohranjanja tovrstnih vrednot za prihodnje rodove.

Hvala vsem, vidimo se naslednje leto!
Valerija Vidmar

Umrli občani in občanke

V času od 01.01.2007 do 30.06.2007 so umrli:

Pokopališče Dvor: Marija Štupar, Sadinja vas (72let); Albin Kumelj, Dolnji Kot, (54 let); Kristina Jerše, Jama, (87 let); Jožef Jarc, Trebča vas, (74 let); Ciril Štrumbelj, Vinkov Vrh, (70 let); Jožef Primc, Sadinja vas, (76let); Jožef Kumelj, Podgozd, (66 let); Pavla Novak, Dvor, (75 let)

Pokopališče Vrhovo: Marija Kocjančič, Gornji Križ, (85 let); Martin Blatnik, Vrh pri Križu, (51 let); Marija Hribar, Vrh pri Križu, (78 let); Marija Košir, Gornji Križ, (80 let)

Pokopališče Sela pri Ajdovcu: Frančiška Blatnik, Veliki Lipovec, (83 let); Alojzij Zaletelj, Veliki Lipovec, (85 let)

Pokopališče Hinje: Kristina Štih, Hrib pri Hinjah, (96 let); Julija Pečjak, Visejec, (85 let); Marija Novak, Vrh pri Hinjah, (85 let)

Pokopališče Žužemberk: Marija Kocjančič, Trebča vas, (75 let); Jože Drab, Dolga vas, (53 let); Marija Cvetkovič, Budganja vas, (77 let); Janez Pasar, Žužemberk, (64 let)

Pokopališče Šmihel: Anton Gorenčič, Dešeča vas, (36 let)

Pokopališče Žvirče : Stanislav Vidmar, Žvirče, (75 let)

Pogrebne storitve Novak, Marija Novak s.p.

fotografije: Jadranka Meglen

POLICIJA SVETUJE

Ob prehodu pomladi v poletni čas in ob začetku turistične sezone, ko zapuščamo svoje domove in odhajamo na oddih v različna letovišča ali druge kraje, v katerih začasno »pozabljamo na vsakodnevno delo in na(d)loge«, je prav, da se zavemo in ustrezno zavarujemo premoženje, ki ga ta čas puščamo doma, ponavadi nenadzorovanega. Svetujemo Vam, da domove ustrezno zavarujete pred eventualnimi vlomilci - ne puščajte odprtih ali priprtih oken, ne puščajte predmetov, ki bi jih storilci lahko uporabili za izvrševanje kaznivih dejanj (lestve, razno orodje), poskrbite za redno praznjenje poštnih nabiralnikov, spreminjanje položaja rolet, ter zaprosite sorodnike oz. sosede, da objekte po zmožnostih opazujejo in morebitne posebnosti sporočajo na INTERVENTNO ŠTEVILKO POLICIJE 113 ali ANONIMNO TELEFONSKO ŠTEVILKO 080-1200.

Glede na dejstvo, da je v poletnem času na cestah zelo povečano število udeležencev v prometu, predvsem pa kolesarjev in voznikov koles z motorjem ter voznikov motornih koles, s čimer se povečuje tudi možnost prometnih nesreč, ki so ponavadi posledica neupoštevanja prometnih pravil in naše nezbranosti (utrujenost, vremensko pogojene težave) je prav, da Vas opozorimo tudi na prometno (ne)varnost. Z višanjem stopnje naše zavesti, poznavanjem in upoštevanjem cestno prometnih predpisov bomo skupaj prispevali k boljši prometni varnosti in s tem posledično zmanjševanju prometnih nesreč.

V primeru vaših vprašanj, ki zadevajo prometno varnost in informacij o zaznanih kršitvah udeležencev v prometu, smo policisti vedno dosegljivi na INTERVENTNI ŠTEVILKI POLICIJE 113 ali ANONIMNI TELEFONSKI ŠTEVILKI 080-1200.

SKUPAJ ZA VARNOST - VAŠA POLICIJA

VODJA POLICIJSKEGA OKOLIŠA
Albert LAH

Pri spomeniku na Cviblju spet zagorel kres

Proletarci vseh dežel - združite se! S tem geslom so se v prvi polovici prejšnjega stoletja delavci borili za svoje pravice: za 8-urni delavnik, za višje plače itd. Danes pa spet prihajajo časi, v našem novodobnem kapitalizmu, da bodo morali delavci na ulice: tudi za višje plače, za plačane malice, za polurni odmor, za regres, kajti vse te že pridobljene hočejo delodajalci ukiniti. Samo en podatek, ki vse pove, v socializmu je bilo razmerje plač 1: 3 danes 1: 300. Nek gospodarstvenik je izjavil, da ga ni sram, ker ima 3 milijarde premoženja, češ, saj smo hoteli kapitalizem. Vsekakor takega ni hotelo 90% ljudi. Zato pa naj drži gornje geslo, ker le, če bodo delavci združeno nastopili, si bodo priborili svoje pravice. In prva taka manifestacija je bila včasih, ko so na skrivaj zagoreli kres, simbol upora, zato se jih pa danes tudi mi z istimi nameni udeležujemo.

Pa skoraj ne bi, kajti na delu so bili nepridipravi – recimo jim kar vandali (vandalizem - uničenje česa koristnega, lepega, brez pravega vzroka) in v okrilju noči zažgali kres. Ker pa taki ljudje niso preveč 'korajžni', so hitro podtaknili ogenj in seveda strahopetno zbežali. Tako se jim namera ni popolnoma posrečila, saj je kres ni popolnoma pogorel. Zamislimo si samo, kako je bil razočaran Jože Šenica, ko je zagledal pogorišče, on, ki se celo leto trudi in zbira material, da potem počasi in načrtno zgradi res občudovanja vzgleden kres, da ta potem res mogočno zagori. Pa vseeno ni obupal, ampak ga je zakrpal, kolikor se je dalo, vendar škoda je bila narejena. Še bolj pa se lahko zamislimo nad tem, kako so lahko taki ljudje, da se lotijo tako podlega dejanja. In kdo so? Sigurno niso prišli od drugod, ampak živijo z nami, poznamo se med seboj, se srečujemo, pa počenjajo taka stvari. Rekel bi: Kam pl(j)ujemo?

Kako pa je bilo včasih po vaseh ob različnih praznovanjih? Vsa vas je stopila skupaj, staro in mlado, pa so pripravili kres, postavili mlaj, organizirali žegnanje in še kaj. Danes pa: namesto da bi pomagali, uničujejo. Res žalostno!

Tako je bilo sicer prijetno vzdušje zvečer malo porušeno, a kljub temu je kres veselo zagorel in pozdravljal kres na Plešivici, pri sv. Katarini, in še nešteto kresov, ki so vzplamteli na hribih in hribčkih v čast 1. maju – prazniku dela.

Tako druženje je vedno prijetno, saj prinese med ljudi sproščenost, da malo pozabijo na vsakdanje skrbi in si oddahnejo od težkih in dolgih delovnih dni. Hitro so minile ure druženja s pomenki, slišala se je tudi pesem, a seveda nas je najbolj pritegnil kres, katerih plameni so visoko švigali v nebo in občutil si kar nego magično moč ognja, saj ogenj simbolizira dobro, a tudi silno moč. Toda človek ga je v daljni davnini vseeno osvojil in v neki meri tudi pokoril, da mu je služil in mu tudi prinesel veliko dobrega.

Kres je počasi dogoreval, začeli smo se razhajati in si zaželeli, da bi ogenj razsvetlil vsa srca tega sveta, da bi delali v dobro ljudi, da bi bil človek spet človeku - človek.

Foto in tekst: Rudi Cerkovnik

Rogisti na pravi poti

To so z več kot enainštiridesetimi javnimi nastopi širom Slovenije v minulem letu dokazali Žužemberški rogisti. Dobro so zastopali in promivirali Suho krajino izven meja občine, je na svojem rednem občnem zboru, ki so ga člani konec meseca marca pripravili v žužemberškem gasilskem domu, povzel predsednik Slavko Setničar in dodal, da je bila odločitev rogistov, da so se po trdem desetletnem delu v okviru lovske družine Plešivica odločili za samostojno pot, pravilna. Občni zbor so pozdravili župan Občine Žužemberk Franc Škufca, predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc ter predstavniki prijateljskih lovskih družin.

Predsednik Slavko Setničar podaja poročilo

Projekt STAREJŠI ZA VIŠJO KAKOVOST ŽIVLJENJA DOMA

V Društvu upokojencev Dvor in Žužemberk smo pričeli z izvajanjem projekta Starejši za višjo kakovost življenja doma. Skupno nas je 23 prostovoljcev in koordinator.

V mesecu maju nas je obiskala koordinatorica Pokrajinske zveze društva upokojencev za Dolenjsko, gospa Nada Povše. Imeli smo izobraževanje. Vsi prostovoljci smo dobili priponke in tudi popisne obrazce. Srečali smo se z županom Francem Škufco in socialno delavko Osnovne šole Žužemberk gospo Marjeto Zupančič. Obljubila sta nam pomoč pri izvajanju projekta.

Prvi občani so v mesecu juniju že dobili obisk prostovoljca, ostale pa bomo obiskali v prihodnjih dneh in to vse starejše od 69 let v naši občini, ki živijo doma ne glede na članstvo v Društvu upokojencev.

Cilj projekta je uvesti stalno, dobro organizirano pomoč starejših čim večjemu številu starejšim oziroma vsem, ki potrebujejo našo pomoč na domu in s tem zagotoviti čim višjo kakovost življenja doma.

Zato polagamo na srce vsem občanom, starejšim od 69 let, sprejmite prostovoljce v svoje domove in jim zaupajte vaše probleme in težave.

VAŽNO!

Prostovoljec mora imeti pripeto priponko s svojim imenom.

Predsednik DU DVOR
Zvonka Bradač

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVO MESTO

Obvestila in navodila iz Kmetijske svetovalne službe

KMETIJSKA SVETOVALNA SLUŽBA SLOVENIJE

KONTROLA NEPOSREDNIH IN KMETIJSKO OKOLJSKIH PLAČIL

V letošnjem letu, podobno kot v lanskem, bodo na območju KGZS-Zavoda Novo mesto delovali kontrolorji v okviru pogodbenih obveznosti z Geodetskim zavodom Celje. Kontrolo se bo začelo izvajati približno s 15.6.2007. Najprej bodo prišle na sezname za kontrolo kmetije, izbrane po naključnem vzorcu, prednostno kmetije z drobnico, saj je potrebno celotno kontrolo drobnice zaključiti v obdobju obvezne reje (začetek avgusta). Preostale kmetije bodo izbrane na podlagi rizičnosti in napak v predhodnem letu.

Potek kontrole in najava

Kontrolor bo na določen dan v tednu prejel bazo do 20 kmetij, ki jih bo moral narediti v približno enem tednu. Ob prejemu seznama si bo kmetije ogledal, natisnil fizične zapisnike in si organiziral teren. Najava ni dovoljena. Najava do dveh ur pred prihodom se še ne šteje kot najava, kar pomeni, da bo kontrolor poklical v večini primerov, ko bo zaključil s kontrolo na prejšnji kmetiji. Le izjemoma je dovoljena najava do 24 ur vnaprej. Vsako takšno najavo bo moral kontrolor obrazložiti. Po klicu kontrolorja mora kmet v 24 urah omogočiti kontrolo na kmetiji, v skladu z dogovorom s kontrolorjem. Omogočiti kontrolo pomeni tudi zbrati živali na pašniku, omogočiti preverjanje ušesnih znamk, … Če ob kontroli nosilec ne more biti prisoten sam, mora pisno pooblastiti drugo osebo. Ob prihodu bo kontrolor pisal svoje ugotovitve na fizični obrazec (označenost živali, potne liste,... analize tal, gnojilne načrte, veljavne za leto vlaganja zahtevkov - na njih mora pisati, za katero leto je veljaven, kdaj je napisan, evidence delovnih opravil, izobraževanja SKOP, KOP, merjenje z GPS, fotografiral gnojišče in tista območja, ki so na ortofoto posnetku zaraščena, v naravi pa zarast odstranjena. Podatke iz GPS in fotoaparata bo prenesel na kmetiji v računalnik, prav tako tudi zapise iz fizičnih obrazcev. Izdelan bo računalniški zapisnik na kmetiji, natisnjen v dveh do treh izvodih, podpisan in poslan prek računalnika in fizično na agencijo.

Posebnosti ob kontroli na kraju samem

Posebnost in hkrati nevarnost za kmetije je to, da kar pokaže kmet ob sami kontroli, se vnese v zapisnik in ni nobene možnosti naknadnega popravljanja zapisnika, ponovnega prihoda na kmetijo in podobno. Vse kar je zahtevano, bo moral pokazati neposredno ob kontroli. Opravičilo, da nek dokument ima in ga ne najde, ni dovolj dober. Druga posebnost je to, da bodo nad nami izvajali računalniško kontrolo najave, časa prihoda in časa zaključka zapisnika, kontrolo izmer površin ter najmanj 10% kontrolo pravilnosti ugotovitve dejanskega stanja.

Posebnost je tudi glede natančnosti pri kontroli FFS. Kmet, ki nima ekološke kmetije in uporablja FFS sredstva, mora obvezno imeti skladiščni prostor za FFS, testirano škropilnico in izpit iz varstva rastlin. Pogodbe med rejci so možne, vendar moramo v tem primeru pogledati škropilnico pri pogodbenem zavezancu. Če je na pogodbi s sosedom navedeno, da kmet uporablja škropilnico nekoga drugega, mora obvezno imeti izpit iz varstva rastlin in skladiščni prostor za FFS. Če ima pogodbo, na kateri piše, da na njegovih površinah uporablja FFS drug kmet, potem mora še vedno imeti skladiščni prostor, če v pogodbi piše, da uporablja FFS na njegovih površinah drug kmet in nudi tudi skladiščni prostor drug kmet, potem sam ne rabi zagotavljati tega prostora. Omenjene stvari se preveri pri pogodbenem zavezancu (drugem kmetu). Nosilec kmetije mora za svojo kmetijo pisati evidenco o porabljenih FFS. Na kmetijah, ki niso ekološke in imajo posejane poljščine, intenzivni sadovnjak, vinograd (ne samorodnico), se ne sme označiti, da ne uporablja FFS sredstev, ker to ni v skladu z načeli dobrega gospodarja,... Prav tako ni možen argument, da vsa škropiva kupi in porabi sproti, ker tudi to ni v skladu z načeli dobrega gospodarja.

Tudi na drugih področjih so podrobna navodila

Označitev govedi – kmet, ki naroči nadomestne ušesne znamke v obdobju med najavo in prihodom kontrolorja, se računalniško ugotovi in nadzorni kontrolorji ugotovijo, da je obdobje najave predolgo - avtomatsko sprožen postopek preverjanja upravičenosti predhodne najave; kmet, ki ima samo eno medeninasto ušesno znamko ali eno veterinarsko ušesno znamko, bo obravnavan, kot da ima žival neoznačeno.

Če je gnojilni načrt večletni in na njem ne piše, za katero obdobje je veljaven (do pet let po analizi, na podlagi katere je narejen), se ga ne upošteva kot ustreznega.

Razdelitev kontrol in ponovni obiski

Kontrolorji bodo predvidoma razdeljeni v skupine. Vsaka izmed njih bo predvidoma pregledovala svoje področje, kar pomeni, da lahko na eno kmetijo pride več obiskov letno – za vsako področje svoj obisk in tudi po septembru, ko se zaključi glavni del kontrol. Prav tako bo v enem tednu po oddanem zapisniku izvedenih precejšnje število nadkontrol, ki se bodo izvajale po enakem postopku. V roku dveh let, od leta izplačila, pa lahko pride tudi na kontrolo slovensko računsko sodišče, predstavniki evropske komisije in evropskega računskega sodišča. Sankcije zaradi morebitnih nepravilnosti kontrolorjev ob kontroli na kraju samem so zelo poostrene.

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
Katarina Vovk

GOZDARSKI KOTIČEK

STROKOVNA EKSKURZIJA ZA LASTNIKE GOZDOV

Uspešno organizirana ekskurzija za lastnike gozdov iz Občine Žužemberk, ki smo jo izvedli v lanskem letu, nas je vzpodbudila, da smo se tudi letos lotili podobnega podviga. Nedvomno je bilo, da se je o ekskurziji dosti govorilo tudi po tem in da so udeleženci od ekskurzije odnesli nekaj dobrih napotkov za delo v gozdu. Tokrat smo že v naprej vedeli, da naši firmi v proračunu niso bila zagotovljena sredstva, s katerimi se podpirajo take dejavnosti, tako da smo se morali spopasti z dodatnim, sicer v življenju najbolj trdovratnim problemom – prilovom denarja v proračun.

V letošnjem letu smo za strokovno vodenje po terenu pobarali kolege iz Mirenske doline, ki so se naši prošnji rado odzvali. Skoraj poln avtobus je odrinil na pot 14. junija zgodaj zjutraj. Takoj na začetku smo poskrbeli še za eno polnost. Tisto v naših trebuhih. Že zgodaj zjutraj je imela na skrbi naše prazne trebuščke Rezka s kmečkega turizma Pucelj, tako da smo pospravili toplo malico. Hvala!

V Slovenski vasi, malo izza Mirne, nas je pričakal naš gostitelj - kolega Jože Mori, vodja Krajevne enote Zavoda za gozdove. Predstavil nam je okoliš, ki smo si ga pozneje ogledali, in kar je še bolj pomembno, predstavil nam je Zvezo društev lastnikov gozdov Slovenije in delovanje Društva lastnikov gozdov Mirenske doline, ki je najstarejše tako v Sloveniji. Prav to društvo veliko pomaga pri ustanovitvi našega Društva lastnikov gozdov ob reki Krki. Sedaj, ko imamo že pripravljen statut, čakamo na bolj ugodne vremenske razmere – ko se bodo ljudje vrnili z dopustov, da skličemo ustanovni zbor. Ta bo v zadnjem tednu avgusta, kraj in točen čas pa še nista določena. Da smo tudi mi resno društvo, želimo članstvu dokazati z ekskurzijo za člane, ki bo teden pred ustanovnim zborom, usmerjena pa bo na prikaz izkušenj gospodarjenja z državnimi gozdovi na Brezovi Rebri.

Neobičajno je bilo, da smo ekskurzijo začeli z manj gozdarskimi temami. Najprej smo si ogledali tovarno Tanin v Sevnici. Poleg same proizvodnje smo videli tudi sodobne kotle, ki imajo poleg funkcije proizvodnje tople vode za ogrevanje tudi možnost proizvajanja električne energije. Ogledu tovarne je sledila malo daljša vožnja do kmetije Zupan. Poleg tega, da se je kmetija v 90-ih leti preusmerila na gozdno proizvodnjo, saj imajo v lasti kar precej gozdov, je lastnik tudi pooblaščenec za gospodarjenje večje posesti lastnikov iz tujine. Tako mora skrbeti skupno za več kot 100 hektarov gozdov. Da je poleg tega tudi dober gostitelj, je dokazal takoj na začetku, ko nam je na obraz privabil nasmeh s polno obloženimi mizami jedače in pijače.

Nekaj o kraju in gozdnih potencialih nam je predstavil lokalni gozdar Jože Prah. Na terenu pa smo si ogledali zanimive primere reševanja problematike zasmrečenih gozdov, ki propadajo tako zaradi lubadarja kot zaradi rdeče gnilobe. Toliko zamreženih z umetno obnovo pomlajenih površin gozda, kot smo jih videli tam, je moč videti le malokje v Sloveniji. Še lepše pa je bilo videti, da so ti nasadi resnično skrbno negovani. Ker je bila ravno prilika, da smo se nahajali v smrekovem sestoju, pa sem sam na malo daljši način lastnikom predstavil lubadarja in vso problematiko v zvezi s tem, da bi razumeli, zakaj jih tako silimo v takojšnjo izdelavo žarišč.

Izlet smo nadaljevali proti Šentjanžu, kjer nas je v gostilni Repovž čakalo okusno kosilo. Lastnik gostilne nam je kar med jedjo na kratko predstavil zgodovino kraja in svoje domačije. Še bolj slikovito pa je dr. Marin govoril o zgodovini gradu na Mirni, ki se je že daljnega leta 1962 odločil, da ga bo obudil iz ruševin. Čeprav je predavanje trajalo samo eno uro, pa smo imeli občutek, da bi se lahko zavleklo še za nekaj nadaljnjih, pa sočnostim še vedno ne bi bilo konca.

Izvedba tega projekta je zahtevala veliko denarja. Lastniki so prispevali za soudeležbo. Predvsem pa se je potrebno zahvaliti letošnjima sponzorjema - Občini Žužemberk in podjetju FS prevozi. Brez zagotovil slednjega, da bo nastopil kot sponzor, se najbrž sploh ne bi lotili organizacije tega projekta. Na tem mestu bi se rad zahvalil tudi g. Janezu Papežu za udobno vožnjo. Svoj delež k uspešni izvedbi naše ekskurzije pa sta prispevali članici Društva kmečkih žena ga. Slavka Legan, ki nam je tudi letos spekla pletenice in ga. Rezka Pucelj, ki nam je dala domače konjske salame, da smo jih darovali našim gostiteljem. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Miloš KECMAN

GOZDNE UČNE POTI

Prepričan sem, da je že vsak bralec Suhokranjskih poti že kdaj slišal za gozdno učno pot. Nekateri ste se po njih že sprehodili ali celo kolesarili. Predvsem tisti, ki se v našem kraju ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem, pa so prej ko ne seznanjeni z dejstvom, da v občini nimamo nobene. Tako je potrebno malčke iz vrtca ali tiste malo starejše popeljati na naravoslovni dan v bližnji gozd, kar pa v našem kraju ni problem. Je pa problem, da smo za vodenje po gozdu najbolj usposobljeni prav gozdarji, ki se sicer radi odzovemo sodelovanju na teh naravoslovnih dnevih, vedno pa zaradi preobilice dela ne utegnemo.

Namen gozdnih učnih poti je, da bi se o gozdu dalo zvedeti kaj več tudi brez gozdarjevega spremstva. Namenjene so popularizaciji gozda in gozdarstva, rekreaciji, turistični ponudbi, vzgoji in izobraževanju. S tem namenom sta kot prvi v Sloveniji že daljnega leta 1974 nastali gozdni učni poti na Šmarnogorsko Grmado (Ljubljana) in v Bistri (Vrhnika). Od takrat je število gozdnih učnih poti zelo počasi naraščalo. Vse do zadnjega desetletja, ko so začele rasti kot gobe po dežju. Zdaj jih imamo v Sloveniji že okrog sto in letno jih obišče med 15.000 in 20.000 udeležencev.

Pri imenu gozdna učna pot je treba pojem „gozdna“ razumeti široko, v smislu večnamenske vloge gozda. Torej ne samo gozd kot les, temveč tudi kot gobe in gozdno jagodičevje, divjad, turizem in rekreacija, vodozbirno območje, ohranjanje narave in kulturnih spomenikov, varovanje pred plazovi itn. Še bolj pa bi bilo narobe, da bi vas pojem „učna“ spominjal na guljenje klopi v šoli. Tu gre predvsem za pridobivanje znanja oziroma vzpodbujanje in zadovoljevanje radovednosti na sproščen in razvedrilen način.

Ker imajo vse večji pomen tudi za turizem, se prav vse ne imenujejo gozdne. Poznamo tudi naravoslovne, turistične, naravoslovno-zgodovinske, oglarske, čebelarske in še vrsto drugih poti je. Nekaj teh poti je uradno uvrščeno v turistično ponudbo, saj z njimi celo upravljajo turistična društva ali pa imajo za njih interes turistične kmetije. Ekonomski namen turistične ponudbe gozdnih učnih poti je posreden. Njihov bistveni namen je privabiti obiskovalce na samo pot. Torej tudi v kraj, v katerem se razvija turistična dejavnost. Tako bi se turisti pri nas ustavili in v našem kraju pustili kakšen evro, od nas pa bi odhajali zadovoljni, ker bi bila naša turistična ponudba tudi zaradi poti bolj pestra.

Prav o tem sem razmišljal ob članku v zadnji številki z naslovom „Suhokranjec sem“. Sam to nisem, sem pa tako kot avtor omenjenega članka prepričan, da bi se dalo v Žužemberku dosti pokazati. Morda je napaka samo to, da zanimivosti niso zbrane v nekakšni brošurici, ki bi jo popotnik prejel, ko pride v naš kraj. In morda bi bilo zanimivo ponuditi takemu turistu nekaj, kar ne sreča na vsakem končku Slovenije.

Razmišljal sem o poti, ki bi ljudi popeljala med krošnje dreves, nad reko, nekam z razgledom na celoten Žužemberk. Razmišljal sem o taki poti, po kateri bi se sprehajali po brveh. Sam sem to izkusil na lastni koži v tujini in občutki so nepozabni. V taki obliki učne poti v Sloveniji še ni. Glede na pestrost, ki jo nov pogled na okolje (torej iz ptičje perspektive) ponuja, bi lahko ta učna pot obravnavala vrsto različnih tematik: gozd, vodo, zgodovino mesta in poselitev, kulturno krajina, ne navsezadnje tudi nekulturno krajina (v mislih imam peskokop), ki bi nas opominjala na človeško odtujenost od narave.

Pogovor s profesorjem iz Ljubljane me je prepričal o tem, da ideja ni slaba, zato mi je ponudil pomoč kot strokovni sodelavec. Sam sem pripravljen veliko postoriti, da bi se moja ideja udejanjila. Vas pa bi prosil, da prisluhnete mojim željam, ko potrkam na Vaša vrata.

Miloš KECMAN, univ. dipl. inž. gozd.

Sožitje z naravo je edina pot za ohranitev življenja na Zemlji

Vsako soboto na trgu pred gradom srečaš gospo Sonjo Kastelic s Sel pri Velikem Lipovcu. Prodaja svež, zjutraj pečen kruh in še vrsto krušnih dobrot. Pa to ne bi bilo nič nenavadnega, če ne bi bile te dobrote iz različnih vrst, na ekološki način pridelanih žit. Ljudje, ki so osveščeni, da z zdravo hrano ohranjajo svoje zdravje, radi posegajo in kupujejo izdelke, katerih surovine so pridelane na naraven način.

Bila sta prva. *Mislim, da sta najdlje prišla v tej ekološki in sonaravni predelavi hrane prav Kastelčeva. Saj sta v Suhi krajini prva, ki sta začela s tem. Imata največ izkušenj, saj se s tem ukvarjata že okrog 24 let, zato bosta lahko tudi največ povedala o tem.* Gospa Sonja: »Želiva, da ljudje spoznajo, kako se tej reči streže in da s tem spodbudiva Suhokranjčane, da se v večjem številu lotijo in začnejo na ekološki način pridelovati hrano.«

Začetek. »Živeli smo v bloku v Ljubljani,« je pripoveduje gospa Sonja, »počutili sva se s 3 otroki utesnjena, nesvobodna, tudi če sva jih peljala v Tivoli, je bilo vse onesnaženo. Da ne govorim, da so bili glede uporabe pesticidov v kmetijstvu zakoni takrat milejši in je bila hrana še toliko bolj zastrupljena. Med drugim sta nama dva otroka zbolela, zato sva sprejela odločitev, da poiščeva kmetijo, kjer bomo lahko sami pridelovali, predvsem in samo pridelke za zdravo prehranjevanje.«

Našla sta kmetijo blizu Stične, ki je ustrezala kriterijem, in si nabirala ustrezne izkušnje. Ker pa je bila posest premajhna, sta iskala dalje.

Pogoji. »Našla sva, kar sva iskala, tu na Selih pri Velikem Lipovcu. Morava reči, da je Suha krajina izredno primerna za ekološki način za pridelavo hrane, saj blizu ni velikih onesnaževalcev, obdana je z gozdovi, ki pokrajino napajajo z obilico kisika, tudi zemlja je še neoporečna. Lahko pa bi bila cela krajina pridelovalnica zdrave prehrane. Ta kmetija ustreza nama zaradi velikosti /24 ha/ in še v vseh ozirih glede na najine poglede o naravnem pridelovanju. Midva sva bila prva v Suhi krajini z ekološkim kmetovanjem. Danes imava že posnemovalce, predvsem v govedoreji.«

Znanje. »Zdaj po toliko letih veva že veliko o tem, znanje sva si pa pridobila predvsem iz starih knjig in priročnikov, tudi izpred sto let. Neverjetno, koliko pametnih stvari so že takrat vedeli in poznali. Marsikaj so obvladali, posebej pa so upoštevali naravo, samo dodajali so tisto, kar je potrebovala. Še zdaj veliko bereva strokovno literaturo, vedno se še kaj naučiva. Veliko znanja sem si pridobila na raznih tečajih o naravnem gojenju pridelkov. Vse to pridobljeno znanje zdaj s pridom uporabljava in uspevava. Eno samo izobraževanje, kot so: ekološko kmetovanje, kletarjenje, sirarstvo, o pravilni predelavi pridelkov, vse je šlo z nekim premislekom, da, pač, če hoče kdo uspeti, se mora izobraževati, izpolnjevati. Vsako stvar, ki jo začneš, moraš najprej obvladati teorijo,« je pojasnila sogovornica.

Vztrajanje in zadovoljstvo. »Na kmetiji še ni bil upeljan kolobar, ni bilo organskih gnojil in

prvi pridelki so bili res skopi. Ko so te pridelke sosedje videli, so se norčevali. To je negativno vplivalo na otroke, vpliv okolice je bil posmehljiv. A vztrajali smo, saj smo si rekli: če je prej taka kmetija kot ta preživela deset otrok in skoraj toliko odraslih, pa samo z naravnimi sredstvi, gnojili so s hlevski gnojem, kompostom, zakaj ne bi bilo tako tudi danes enako.«

Zadovoljna sta, še enkrat bi šla po isti poti. Ne gre jima za dobiček, delata za to, da preživita. In da pri tem uživata, ko gledata, kako raste, in vesta, da jedo zdravo, da ne zastrupljata sebe in otrok. Skrbita tudi za ljudi, ki pri njih kupujejo. Torej opravljata humano dejanje, kar je še v današnjem času, ko skoraj vsi 'grabjo dnarje, vkup gotove, da iš'ejo le dobička, kot je pel že Prešeren, še toliko bolj vredno pohvale.

Ekološko kmetovanje. »Pri ekološkem kmetovanju ne uporabljaš strupov, jaz smatram za strup vse, kar je sintetičnega pripravljenega v tovarni. Enostavno je treba gledati izvor, potrebno je uporabljati kolobar, doma pridelan gnoj, hlevski, in da ne uporabljamo škropiv, kot so pesticidi itd., da se preventivno prepreči, da ni škodljivcev, z izborom kultur, da praktično ni potrebe, če pa slučajno nastopi, pa pri nas uporabljamo samo koprive, in to je vse. Tukaj smo delamo tako že 10 let, prej 14. In smo uspešni.«

Zakaj je dobro jesti zdravo hrano? **»Vemo, koliko je danes bolezni, ki ji povzroča hrana, ki je pridelana na hitro, s kemičnimi, umetnimi gnojili. Saj že skoraj 50% ljudi zboli za različnimi vrstami raka, prav to je dokazano, da prav zaradi tako pridelane hrane. Podobno je žilnosrčnimi obolenji. Zato že prihaja zavest ljudi, da vedno več kupujejo našo, na naravni način pridobljene prehrambene proizvode. Zato se morajo kmetovalci v večji meri lotiti takega kmetovanja, ne gledati samo na dobiček. Mislim, da je samo taka pot rešitev za preživetje človeka in živih bitij in vsega živega na Zemlji,«** je poudarila gospa Sonja.

Pridelava. Osnovna panoga je pridelava žit: pšenice, pire, ječmena, ovsa, ajde, pridelamo vse tisto, kar v naši predelavi uporabljamo, pa sadje, jagode, slive. Del predelave so pa tudi zelenjava in vrtnine: rdeča pesa, špinača, blitva, korenje, koleraba, zelena, luštrek. Uporabljamo posušene, predelane, to so dodatki k testeninam, /tudi koprive/. Zelenjavno sol naredimo, vse to pomešamo s soljo, to je kot vegeta. A je naravno.

Gospod Rajko opiše svoje delo: »Redimo tudi prašiče. Imamo plemenske svinje, trenutno imajo mladiče, ki jih okrog 40. Gojimo krškopoljce, edino avtohtono slovensko pasmo. Zanje je značilno, da so črno-bele barve, da se večinoma pasejo, zato imajo več mesa kot 'špeha' in je zaradi tega je bolj zdravo. Krmimo jih z zelenjavo, pa še z mladim žitom, deteljo, travo, živijo pa na prostem. Iz mesa naredimo največ salam, po katerih kupci radi segajo, vse prodamo. Med drugim smo povezani z gensko banko, pri nas vzdržujemo čisto pasmo, in če hoče imeti kdo razplod, pujsa kupi tukaj.«

Predelava. »Poleti je delovni dan drugačen kot pozimi. Zdaj je treba zgodaj vstati, ob 6, no, ni tako zgodaj, odpraviva živino, nato na njive ali košnjo do 11., pa nadaljujemo spet okrog 5. ure, ko je najhujša vročina mimo. Petek in sobota sta najbolj naporna dneva, ponoči se peče, okrog 8. pa že prodajamo in to do 2. To je kar utrujajoče.«

Nadaljuje gospod Rajko: »Žita sami zmeljejo doma, belo moko pa v Mirni Peči. Peče se v krušnih pečeh, kurimo izključno z drvmi, na star, tradicionalen način: kruh, peciva, testenine dela stroj. Sušimo tudi sadje, jabolka, slive, kar pač je. Kuhamo tepkovec, ki je, kot pravijo, zelo dober.«

Prodaja. »Vse, kar sem naštela, prodajamo že devet let. Smo pa bili ustanovitelji ekološke tržnice v Ljubljani, prvi smo 98 leta začeli še z dvema prodajati na Ribjem trgu, potem so se te stvari širile, zdaj pa tudi Novem mestu in Žužemberku. Kar pridelamo, tudi prodamo.« Gospod Rajko doda: »Ljudje kupujejo, ali turisti ali domačini, pa kdo priredi kakšen žur, ti pride in reče, radi bi hlebce, pa jim pripeljemo. Tudi na štante pride pa resnično najbolj svež kruh. Začnemo ponoči ob 2., zjutraj ob 7. uri je pečen, ob 8. uri pa ga že kupujejo.«

Težave. «*Ovire in težave so bile, midva sva jih reševala sproti. Nikogar ne kriviva, tudi države ne, vsak si pač mora najti svoj pot, in poišče rešitev. Kakor si si izbral, tako živiš. Vsak si kroji svojo pot.*«

Še druge aktivnosti. »Imeli smo že razstavo o naši kmetiji na Osnovni šoli Žužemberk, pa tudi delavnico, prišli so otroci z ajdovškega vrtca in smo skupaj spekli kruh, vsak svojega in so ga tudi pojedli. In to še z večjim veseljem, ker so si ga sami pripravili, zamesili. Sadili so čebulo. Pri nas so snemali nadaljevanko Biser gora, Od žita do kruha, vse so otroci smo naredili, od kruha do piškotov. Bili so pri bučkah, v koruzi, na lepi travci so se igrali škratke. Iz Novega mesta bodo prišli otroci, da spoznajo življenje na kmetiji, videli prašiče, si sami nabrali jagode in se poskusili s peko kruha in piškotov in še kaj.«

Prosti čas. »Vzameva si čas in greva zelo daleč, na Korčulo, Lastovo, tam še ljudje niso pokvarjeni, to so Dalmatinci. Daleč nazaj sem delal v Šibeniku, tam sem se krasno počutil. Pot si ne vzameva kot pot, ampak kot izlet, nikamor ne hitiva. Greva trikrat na leto, po tržnici, v soboto greva na pot in se vrneva v čertek, nočeva, da bi stalne stranke ne bi mogle kupiti naših izdelkov.

Veliko bereva, predvsem, kot sva že povedala, strokovno literaturo, Za konjička bomo imeli tudi prave konjičke, do sedaj smo hodili, recimo, peš na Frato, pa na travnike in njive, zdaj bomo pa jahali.«

Načrti. »Zamislil sem si, da na različnih mesti zgradili bungalove, kot hišice, ki bi se zlile z okoljem, s kuhinjo in spalnico, pa teraso in je dovolj. Služila bi predvsem takim, ki imajo stresno delo in bi se radi odpočili v naravi in miru. Saj čutite kakšen mir vlada pri nas, samo ptički prepevajo, Lahko bi rekli, da slišimo tišino.

Gospa Sonja: »Za nas je zdaj pomembna proizvodnja, predelava in prodaja, to je zdaj utečeno, počasi pa še pridejo na vrsto druge stvari, napredovati je treba počasi, vse drugo je vzporedno s tem. Jeseni bomo posadili 4 ha sadovnjakov, vse stare sorte. Orehe smo že. Pa še veliko stvari imamo v načrtu.

Nimava plače, nekako si morava služiti za življenje. Ne živiva slabo, imava vse, kar si želiva, vse po zmožnostih, ne sanjariva, sva na trdno zemlji in zadovoljna. Če bi si spet izbirala usmeritev, bi izbrala isto pot. Človek mora biti prepričan v glavi, to je vsa filozofija.

Mislim, da uresničujeta višje spoznavno poslanstvo, saj delata v dobro ljudi, ničesar jim, kot vidim, ne vsiljujeta, le nudita svoje izdelke, da bi tako ljudje uživali hrano, ki je iz naravno pridelanih pridelkov. Torej ne delata samo zase, kot je danes motto skoraj vse podjetnikov: 'da le petica, da ime sloveče, da človek toliko velja, kar plača'. ***Pohvalno je, ker uresničujeta tako plemenito poslanstvo: skrbita, da ljudje obranjajo največje bogastvo, ki ga imajo: to je zdravje!!***

Foto in tekst: Rudi Cerkovnik

Jožetov zweigelt je postal šampion

13. ocenjevanje vin, ki jih pripravlja Društvo vinogradnikov Suha krajina, se je slavnostno zaključilo s posebno slovesnostjo, ki so jo vinogradniki pripravili v soboto, 17. marca, v prostorih gostilne Štupar na Dvoru.

Zbrane vinogradnike so pozdravili predsednik Anton Koncilja, župan Občine Žužemberk Franc Škufca, predsednik Upravnega odbora Dolenjske zveze vinogradniških društev Jože Žura in predsednik 13. ocenjevalne komisije dr. Mitja Kocjančič. Za kulturni utrip so poskrbeli žužemberški rogisti in pevke Žitnega klasa, sicer članice Društva kmečkih žena Suha krajina – Žužemberk.

Najvišje ocene 13. ocenjevanja vin in zlato medaljo so prejeli med belimi vini Slavko Gliha za scheurebe (17,24), Peter Lavrič za sovinjon (17,62) in kerner (17,40) in Jože Gnidovec za traminec (17,34). Med šampione se je vpisal zweigelt, letnik 2005 (17,82) Jožeta Gnidovca, zelo blizu šampionskemu nazivu pa je bil tudi zweigelt Petra Lavriča (17,76). Med najboljše pridelovalce zweigelta so se z zlato medaljo uvrstili tudi Jože Gnidovec, letnik 2006 (17,62), Franc Vidmar (17,48), Anton Urbančič (17,46) in Peter Lavrič (17, 40).

Najboljša vinogradnika Jože Gnidovec in Peter Lavrič skupaj s predsednikom Antonom Koncilja (v sredi)

Jararaja ringaraja

Če bi še zaigrali Ringaraja, muca pa nagaja, bi glasbena skupina Jararaja ustregla še najmlajšim poslušalcem. Pa nič zato, saj so s svojim načinom igranja s svojo virtuoznostjo navdušili za čuda tokrat polno gledalcev v grajski vinski kleti.

Zbrani glasbeniki so preigrali večno zelene melodije, ki nikoli ne gredo v pozabo, velik del koncerta pa je bil posvečen pesmim ljudske glasbe, za katero vemo, da je pri Slovencih izredno bogata.

Najprej so nas prevzeli znanimi pesmimi, ki smo jih starejši peli in žvižgali še kot mladi in tudi današnja mladina jih zna. Vendar je razlika, kako so jih zaigrali in zapeli. Ne na tradicionalni način, ampak na čisto svojstven, njihov način izvajanja, ki se je slišal čisto drugače od običajnega. Moramo reči, da nam je njihovo poustvarjanje ugajalo in nas navdušilo. Tudi oni so uživali, ker smo jim z ploskanjem dokazovali, da nam je njihovo igranje všeč.

Še bolj so nas prevzeli, ko so zaigrali nekaj znani ljudskih 'viž'. Najbolj nas je 'zagrabilo' ob prekmurski pesmi Vsi so venci vejli, samo moj zeleni.

Tako je minil še en večer, ki nam je obogatil naše čute, saj smo še grede domov popevali pesmi, ki so nam odzvanjale v naših srcih, kajti ni lepšega kot uživati ob lepih melodijah, še posebej, če so tako mojstrsko zaigrane. Viva, maestri!

Foto in zapis: Rudi Cerkovnik

Bolgarski plesalci navdušili na Dvoru in Frati

Folklorna skupina plesalk in plesalcev so nas navdušili s svojimi plesi na dan upora, v petek, 27. aprila, na ploščadi pred pošto na Dvoru in nato še na Frati. Pri nas so gostovali v okviru 3. mednarodnega folklornega festivala SLOVFOLK-a 2007, ki so ga organizirala folklorna društva Dolenjske in Posavja.

Letošnji skupine so prišle iz Nemčije, Francije, Hrvaške in Bolgarije. Razkropili so se po dolenjskih in posavskih krajih in prikazali značilne ljudske plese in zapeli pesmi dežel, od koder prihajajo. Tako smo Suhokranjčani povabili v goste plesalke in plesalce iz Bolgarije.

In kdo so in kaj predstavljajo? Folklorna skupina Mladost je dejavna že 30 let. Sestavlja jo 280 otrok in najstnikov, ki odkrivajo, ohranjajo in predstavljajo plese in pesmi svoje dežele, seveda doma in tudi po svetu. To pomlad so bili pri nas, gostovali pa so v skoraj vseh državah Evrope, vrteli in peli pa so celo čez lužo, v Združenih državah Amerike.

Tako smo uživali, sicer maloštevilni gledalci, v plesih in pesmih, ki jih je stkalo življenje skozi stoletja in izražajo zgodbe o življenjskih resnicah bolgarskih preprostih ljudi s podeželja. Tako smo videli dvorjenje fantov, sramežljivo odzivanje deklet, pa igrivi ples, kjer je prišla do izraza milina nežnega spola, še ples in pesem mladeničev, ki branijo domača ognjišča pred sovražniki, pa nastop deklet, ko so spekla hlebce kruha, zdaj ga pa ponujajo naokrog in s tem predstavljajo solidarnost in simbolni pomen kruha, ki pomeni življenje, in še veselje fantov, ko zaplešejo s čutaricami omamne tekočine.

Nazadnje je zaplesala cela skupina in prevzeti smo bili nad njihovo skladnim in enovitim izvajanjem. Vse skupaj pa so popestrile svojevrstne in sijajne narodne noše, živahnih barv in izvirnega kroja. Pa tudi na izvrstno glasbo ne smemo pozabiti, bila je živahna, poskočna, pa tudi otožna z malo vzhodnjaškega pridiha.

Tako smo doživeli prijeten dopoldan, kjer so nas s svojimi plesi in pesmimi popeljali mladi bolgarski plesalci v preteklost, da smo podoživljali življenje preprostih ljudi, njihove navade, običaja iz davnine, skratka, razgrnili so nam življenje, ki ga danes, na žalost, ni več. To so bili še časi, ko so se ljudje družili ob delu in praznovanju, si zapeli, zaplesali, lepo jim je bilo, ko so eni zapeli gredoč domov s travnikov in njiv, ob praznikih, ko so se zbrali na sredi vasi in zaplesali, ali ob večerih, ko se je med ljudi po domovih prikradla otožna pesem vdihujočih o neizpolnjenih željah, ali je spet odmevala jutranja pesem koscev, ko se odpravljali kosit, pa spet pesem žanjic, ki so počivale v senci po utrujajočem sklanjanju, ko so se prebijale skozi njivo zlatih klasov.

Kaj pa danes: danes pa v prostem času sedimo in nemo strmimo v različne štirioglate škatle.

Foto in tekst: Rudi Cerkovnik

Obrazi časa

Jože Longar - Rojčev v Kočevskem Rogu

Jože Longar - Rojčev živi v Stranski vasi na domačiji, ki nosi številko 12. Kje natančno živi, sem napisal zato, ker je na desnem bregu Krke prebiva 'nešteto' Longarjev.

Živahni in zgovorni možakar, ki dobro nosi svoj osmi križ glede na to, kako težko delo je opravljal. Zanimiv je namreč zaradi tega, ker se je ukvarjal za danes z nevsakdanjo dejavnostjo. S svojim konjem je v Kočevskem Rogu 'šlajšal', kakor sam pravi, hlodovino k cestam, od koder so jo potem 'furali' v Sotesko na žago. Delo je bilo zelo naporno, tako za človeka kot za konja. Vendar je še dodal: »Konj je bil vzdržljiv, jaz pa še bolj!« Tako si je, pribije, krvavo zaslužil svojo skromno 'penzijo'.

Rojčevmu stricu zaželimo predvsem zdravja, in da bi še dolgo pripovedoval zgode in nezgode iz svojega zanimivega, lahko bi rekli razburkanega življenja, kot so te, kako je imel v Rogu imel nešteta bližnja srečanja z medvedi in volkovi. O tem pa kdaj drugič.

Foto in tekst: Rudi Cerkovnik

Žužemberški odbojkarji uspešni tudi v sezoni 2006/2007

V sezoni 2006/7 so se odbojkarji OK Žužemberk v različnih kategorijah na državnih prvenstvih v Sloveniji in mednarodnih turnirjih uvrstili na vrh ali tik pod njim in dosegli, glede na velikost kraja, izredne uspehe.

Starejši dečki – državni prvaki

Izreden uspeh so dosegli starejši dečki, saj so postali državni prvaki, in to že tretjič zapored. Prav tako so postali državni prvaki med šolskimi ekipami tudi bili prvi v odbojki na mivki. To je zelo nadarjena generacija, ki ji mislijo posvetiti veliko pozornosti. Izkazali so se tudi na treh turnirjih v Italiji in velikem turnirju v Avstriji, kjer so osvojili 1. mesto. Vsi igralci so se pokazali odlično igro: Za ekipo so zaigrali: Jan Brulec, Blaž Hrovat, Mario Koncilja, Marko Košiček, Gregor Ožbalt, Kristjan Longar, Jan Novak, Sašo Smrke, Tom Smrke, Anže Strnad, David Šenica,Valentin Turk, Miha Zupančič, Tadej Zupančič.

Člani

8. mesto članov v 2. slovenski ligi med 12-timi ekipami, enako kot v sezoni 2005/6

Igrali so: Jaka Gliha, Aleksander Kovač, Samo Kumar, Mirko Košiček, Simon Krakar, Samo Kumar, Damjan Plantan, Gregor Rifelj, Rok Škrbe, Aleš Zupančič,Primož Zajec, David Legan, Kristjan Longar, David Obrstar, Aleš Smrke, Tom Smrke. Mladi igralci napredujejo, tako da se ni bati, da ne bi bili tudi prihodnje leto bolj uspešni.

Mladinci - 5.-6. mesto na državnem, kar je tudi lep uspeh. Za mladinsko vrsto so igrali: Matjaž Hrovat, Mirko Košiček, Aleksander Kovač, Samo Kumar, David Legan, Damjan Plantan, Primož Zajec, Valentin Turk, Boris Povše, Tom Smrke, Kristjan Longar.

Kadeti – 4. mesto na finalnem turnirju za državno prvenstvo

Kadeti so imeli obilo smole, proti poznejšemu zmagovalcu - Framu so izgubili na razliko, podobno je bilo proti Kamniku. Imeli pa so najboljšega blokerja, to je Danijel Koncilja. Damjan Plantan in Danijel Koncilja pa sta izbrana v širši izbor za slovensko reprezentanco.

Izkazali so se: Matic Banko, Jan Brulec, Urban Gorenčič, Tom Smrke, Blaž Hrovat, Danijel Koncilja, David Legan, Kristjan Longar, Tomaž Mačerol, Damjan Plantan, David Šenica, Sašo Smrke, Anže Strnad, Valentin Turk.

Mala odbojka

Na državnem prvenstvu sta sodelovali dve ekipi: starejši in mlajši dečki.

Oboji so dobro igrali, saj so starejši dečki zasedli 5. mesto, a izpadli, reci in piši, zaradi ene pike. A v zadoščenje jim je, da so premagali poznejše državne prvake. Mlajši dečki so bili odlični 15. med 39-timi ekipami. Nastopali so mladi igralci, ki pa bodo po uspehih sledili svojim starejšim vrstnikom, če bodo vestno in dobro trenirali.

Mini odbojka - dečki

Najmlajši rod, dečki od 1. do 4. razreda, je nastopil na državnem prvenstvu v mini odbojki. Tako kot vsi naši odbokarji, tudi oni niso hoteli zaostajati. Med 28-timi ekipami so osvojili 7. mesto.

Mini odbojka – deklice

Po dveh letih je spet oživela odbojka za deklice, nekatere so obiskovale šele 2. razred, a so se pokazale kot zelo nadarjene. Med 37-timi ekipami so na državnem prvenstvu zasedle, za njihovo starost, zelo dobro 15. mesto.

Seveda, takih uspehov pa naša odbojka ne bi dosegla brez prizadevnih in strokovno podkovanih trenerjev, ki prostovoljno, na popolnoma amaterski osnovi, kvalitetno vzgajajo rod za rodom suhokranjske odbojkarje. Koliko ur preživijo z igralci vseh kategorij na treningih, da ne govorimo, koliko sobot in nedelj z njimi tekmujejo na vseh koncih Slovenije. V tekmovalni sezoni 2006/7 so odbojkarje trenirali in jih vozili in spremljali na tekmovanjih: prof. Bojan Brulec, Tom Pečar, Nejc Rojc, Aleš Smrke, Marko Čopi, Bernarda Perko, Neva opi in Zdravko Plut. Da so odbojkarji tako uspešni, pa so zaslužni seveda še vsi, ki delajo in kakorkoli pomagajo v klubu.

Rudi Cerkovnik

Podelitev bralnih priznanj učencem v. stopnje OŠ ŽBK

V Novem mestu je 25. maja v kulturnem centru Janeza Trdine potekala slovesna prireditev za devetošolce vse Dolenjske, ki so vsako leto osvojili bralno priznanje. Predsednik Društva Bralne značke Slovenije Slavko Pregel je 25 devetošolcem iz OŠ Žužemberk izročil spominsko priznanje ter knjigi: Pavcek.doc ter Distorzijo pisatelja Dušana Dima. Prireditev je organiziralo društvo DPM Mojca Novo mesto, finančna sredstva zanjo pa je zagotovila družba Mobitel. Povabljeni smo nato prisluhnili barvitemu potopisnemu predavanju o Mehiki, ki ga je pripravila mag. Andreja Jernejčič, naša Suhokranjka.

Za vse učence višje stopnje, ki so v šolskem letu 2006/07 osvojili bralno značko, je podelitev potekala 1.junija na domačiji Josipa Jurčiča na Muljavi. Skupno 133 pridnih bralcev od petega do devetega razreda je prisluhnilo vodičevi pripovedi o samem muzeju, si ogledalo rojstno hišo in pripadajoče gospodarske objekte, ki so jih preuredili v muzej na prostem in v njih postavili etnografsko zbirko kmečkega orodja. Po uvodnem pozdravu in izbranih misli o pomenu knjige pri razvijanju narodnostne zavesti sem izpostavila dosežek učencev, ki so postali zlati bralci. Ga. ravnateljica, mag. Jelka Mrvar, je v nagovoru poudarila, da z branjem razvijamo ljubezen do knjige in slovenske besede ter s tem krepimo spoštovanje slovenske kulture, nato je priznanja podelila predstavnikom razredov. Učenci so svoje znanje o Suhi krajini, znanih Suhokranjcih, knjižnici in prebranih knjigah oz. njihovih avtorjih dokazovali pri kvizu, ki ga je vodila učiteljica Ksenija Murn. Skupaj so v prvem kvizu tekmovali predstavniki petih in sedmih razredov, v drugem pa učenci osmih in devetih razredov. Zmagala sta 5. b ter 8. c, njuni predstavniki so dobili knjižno nagrado Krjavljeva zgodba, vsi ostali sodelujoči pa biografijo Leona Štuklja, Sokolova mladost. Sprehodili smo se do cerkvice Marijinega Vnebozetja iz prve polovice 15. stol., ki je izredno bogat umetnostni spomenik na Slovenskem. Natančno nam ga je predstavil krški župnik, g. Burger, saj so v njem ene najlepših gotskih poslikav, ki jih je leta 1456 ustvaril Janez Ljubljanski. Restavrirani baročni oltar strokovnjaki opisujejo kot slogovno najnaprednejšega in najkakovostnejšega na Slovenskem ter ga postavljajo ob bok oltarju v Crngrobu pri Škofji Loki. Izrezljal ga je Jernej Plumberger, pozlatil pa višnjegorski pozlatar Janez Jakob Mönhardt. Pred cerkvijo je srečno naključje poskrbelo, da smo srečali go. Ivanko Mestnik, ki je učencem podelila knjižne nagrade za sodelovanje v kvizu. Učenci, ki so vse leto pridno izpolnjevali knjižne uganke, so nestrpno čakali še zadnji del podelitve. Učenka Karmen Štepic je izžrebala pravilno rešeno uganko Vanje Zoran iz 5. b, ki je prejela knjigo Sadako hoče živeti. Poučno in prijetno druženje smo zaključili v šolski jedilnici, kjer nas je že čakala malica.

Mentorica BZ OŠ Žužemberk,Vida Bukovec

Uspehi Šolskega športnega društva na OŠ Žužemberk

Tudi v sezoni 2006/7 je imelo Športno društvo v različnih športnih panogah lepe uspehe in je doseglo dobre rezultate.

Tako so na **občinskem tekmovanju** v nogometu mlajši učenci zasedli 2., starejši 1. mesto.

Dosežki na **področnem tekmovanju,** ki imajo že večjo težo:

Mlajši učenci: mala odbojka: 1. mesto,
učenke: 3. mesto
športna gimnastika: 1. mesto,
učenke: 3. mesto
Starejši učenci: odbojka na pesku: 1. mesto,
učenke: 4. mesto
odbojka 1. mesto,
učenke 4. mesto
atletika: 2., 3., 4. mesto
šah: 1. mesto: Ambrož Čopi

Državno tekmovanje, ki ima, se ve, največjo težo:
Starejši učenci: odbojka na pesku:
polfinale: 1. mesto
finale: 1. mesto
odbojka: polfinale: 1. mesto
finale: 1. mesto

Torej so osvojili starejši dečki 1. mesto na državnem prvenstvu v šolskem in klubskem tekmovanju, kar je res odličen, lahko bi rekli že vrhunski uspeh, če štejemo, da so obranili že tretjič 1. mesto.

Lepe uspehe dosega tudi mladi šahist **Ambrož Čopi**, saj je na področnem prvenstvu zasedel 1. mesto, na državnem, kjer je igralo 74 šahistov, pa je osvojil kar 25. mesto, in ga je, recimo, od 4. mesta ločila samo točka 1.5.

Najboljši športnik na šoli je **Tom Smrke**, ki je igral v ekipi trikratnih državnih prvakov v odbojki.Odlikoval pa še je še v atletiki, nogometu, košarki.

Najboljša športnica pa je postala Mateja Škrbe, ker se je izkazala kot igralka v odbojki, atletiki, gimnastiki.

Lahko zaključimo, da ima OŠ dobre športnike in da tako učenke in učenki pod vodstvom mentorjev rastejo v osebnosti, kot se glasi geslo: zdrav duh – v zdravem telesu!

Rudi Cerkovnik

Dirka po Sloveniji tudi skozi Žužemberk

Pisana karavana s kolesarji s spremstvom je peljala tudi skozi Žužemberk.

Ta 5-etapna dirka 'Giro de' Slovenija je vodila po različnih delih naše domovine, najtežji del je bil vsekakor vzpon Vršič, ki navadno odloča zmagovalca. Tudi letos je bilo tako, odločilno prednost si je tu prigaral Tomaž Nose, 'Dolenjski jastreb', kot mu pravijo, ki je postal tudi skupni zmagovalec dirke.

In ker je zadnja etapa vodila skozi Žužemberk, se nas je zbralo na križišču kar nekaj gledalcev, da bi pozdravili kolesarje. Najprej so se z odprtimi sirenami pripeljali policisti, ki skrbijo za varnost in ustavili avtomobilski promet. Nato so pridrveli avtomobili iz spremstva, ti so imeli na strehah nešteto rezervnih koles. Čez čas pa spet varovanje na motorjih in nato kolesarji. Z veliko hitrostjo so zdrveli mimo, tako da smo jim komaj zaploskali in že jih ni bilo več.

Zmagal je torej Tomaž Nose. To je njegova že druga zaporedna zmaga. Na cilju je izjavil: »Letos je bila konkurenca močnejša kot lani, zato sem skupne zmage še bolj vesel,« in dodal kot Gabrčan, » posebej, če imaš tako dobre navijače, je bit' Bodgur'c luksus!«

Foto in tekst: Rudi Cerkovnik

Nad 600 kolesarjev skozi Žužemberk na vinsko vigred

Doživeli smo nenavaden dogodek, skozi Žužemberk se je vila dolga kolona več kot 600 kolesarjev, ki so štartali v Ljubljani, njihov cilj pa je bila vinska vigred v Metliki v Beli krajini, v 'deželi zlatih src', kot je napisal Tone Seliškar. Bila je neverjetna slika, saj se redkokdaj zgodi, da je naenkrat toliko kolesarjev na kupu. Bili so različnih starosti, od že osivelih las, pa do takih, ki jim še puh ni začenjal poganjati. Tudi nežni spol se ni ustrašil dolge poti, kar precej se jih je videlo v družbi močnejšega spola.

Prekolesariti so morali kar dolgo pot, a jim ni bilo preveč hudo, dobre volje so poganjali svoje jeklene konjičke, ker so vedeli, da bodo deležni veselega sprejema na vigredi, saj vsi vemo, da so Belokranjci širokega srca in odprtih rok in bodo zato deležni bogate pogostitve.

Rudi Cerkovnik

Uspelo 10. ekološko kresovanje

Turistično društvo Suha krajina in vaščani vasi Plešivica že od leta 1998 skrbijo, da primerno obeležijo mednarodni praznik dela. Prizadevni organizatorji so s prireditvijo na 523 m nadmorske višine 30. aprila izpeljali že 10. ekološko kresovanje pri ruševinah cerkvice sv. Katarine, zavetnice modrosti in razuma. Od izjemne razgledne točke nad dolino reke Krke je bil čudovit razgled na ostale vrhove dolenjskih in zasavskih hribov, ki so jih osvetlili kresovi. Prireditve se je tudi tokrat udeležilo veliko domačinov in tudi mladine.

Foto in besedilo: VladiMir

V OBJEKTIVU

Prazni čebelnjaki čakajo na čebel'ce

Slavni fizik Albert Einstein je napisal: »Če bi z obličja Zemlje izginile vse čebele, bi človeštvu ostalo le še štiri leta. Nič več čebel, nič več opraševanja, nič več rastlin, nič več živali, nič več ljudi.«

Upajmo, da se to ne bo zgodilo, saj imamo tudi Suhi krajini še nekaj skrbnih čebelarjev, ki imajo pridne delavke. Te marljivo opraševajo sadno drevje in še kaj, ob tem pa vestno nabirajo medičino, ki ga predelajo v med in še druge produkte. Tako dobimo sladilo in še zdravilo za marsikatero bolezen.

Žal pa ugotavljamo, ko obiskujemo suhokranjske vasi, daje veliko čebelnjakov zapuščenih, panji so prazni, brez čebel. Vemo pa tudi, da je Suha krajina ekološko še ni ogrožena, saj nima blizu industrije, posebej ne take, ki bi onesnaževala.

Mislimo, da bi morala kmetijska pospeševalna služba to vzeti v obzir in pridobiti ljudi, da bi v naši še neokrnjeni naravi začeli spet gojiti čebele in si tako izboljšati svoj standard. S pridobivanjem medu, tega zdravega 'izdelka' čebel, bi pomagali ljudem, ki bi tako prišli do zdrave prehrane, in celo do zdravila za marsikatere tegobe, ki mučijo ljudi.

Slepa okna, za katerimi ni življenja

Ko se človek sprehaja po Žužemberku, se čudi, koliko hiš sameva, gledajo te samo okna, za katerimi ni življenja. Nekatere so prazne šele kratek čas, nekatere pa že pol stoletja, kot je kompleks stavb grajske pristave pri osnovni šoli, ki vzbuja veliko pozornost zaradi svoje velikosti in ki že

tako dolgo žalostno propada. Pa stoji na tako izpostavljenem in impozantnem mestu z velikim vrtom in pogledom na Krko. Kaj bi se iz tega vse dalo narediti. Človek ne bi imel ničesar pripomniti, če bi bilo tako stanje trajalo, recimo, 5 let, ne moremo pa razumeti, da je v takem stanju že več kot 50. S tem kvari tudi podobo samega Žužemberka, saj se vidijo še celo luknje od krogel iz 2. svetovne vojne, da ne omenjamo, da se bo zdaj zdaj vse zrušilo. Ne spoznam se na zakone, verjetno pa obstaja tudi takšen, ki govori o tem, kako mora biti urejena okolica in same stavbe.

Torej, kdo je na potezi! Mislim, da v prvi vrsti lastnik.

Peskokop – parkirišče

Končno so izčrpali peskokop v Žužemberku. Kar nekaj kilometrov avtoceste je dobilo temelje iz našega peska. Zdaj tam zija velika jama, ki se je kot kakšna rana zarezala breg. Kolikor se sliši, bodo strmine, ki so ostale, ozelenili, ostal pa bo ogromen plato za več kot eno nogometno igrišče. Kaj pa postaviti na ta velik prazen prostor? Vemo, da v Žužemberku nimajo kje parkirati ne osebni avtomobil ne tovornjaki. Rešitev bi bil prav odslužen peskokop, ki je dovolj velik še za kaj drugega. Idealen pa bi bil za parkirišče, saj je nekako prikrit, od ceste ga ločijo kar visoke brežine, v bližini pa tudi ni hiš, tako da ne bi nikogar motil. Tudi za ureditev, vsaj za začetek, ne bi zahteval velike investicije, sčasoma pa bi se dalo lepo urediti vse, kar je potrebno, da bi parkirišče zaživelo.

Mislim, da je zamisel vredna ustrezne pozornosti in bo občina in njeni organi imela za to posluh, pa tudi sami občani lahko s svojimi pobudami prispevajo, da Žužemberk končno dobi primerno parkirišče.

Foto in besedilo: R.Cerkovnik

Štajer'c – priseljenec v opombo Suhokranjčanu

Sem Štajer'c, ki že zelo dolgooo živi v Suhi krajini. Tu sem preživel, kot pravimo, skoraj pol stoletja, zato mi ni neznano, kaj se je dogajalo s Suho krajino v tem obdobju, do katerega si kritičen. Jaz bom zavil malo drugače, na stvar bom pogledal z očmi Štajerca, to je priseljenca. Matej, ti si 'fejst' fant, rad prebiram tvoje prispevke, ker si duhovit, kritičen in tudi beseda ti dobro teče. Moji ugovori bodo imeli samo drugačno osvetlitev, se pa z večino tvojih kritičnih pripomb strinjam. Vesel sem, kot bi rekel Tone Partljič, da se je med krapi znašla tudi ščuka, pri nas sulec, da prevetri in razburka mirno stoječo vodo. Sicer, če je to mišljeno kot satira, bi moralo biti, kot piše Fran Levstik, resnica zavita v prijetno šalo. Pa vendar, ker je si še mlad, 'greš na prvo žogo'. Nič hudega, pokazal si naravnost, kaj misliš o preteklem 'ne-delovanju' v Suhi krajini in Žužemberku in kaj ti teži srce v sedanjosti.

Prvi ugovor. Prihajal sem že v Suho krajino kot študent, 'v vas', kot se reče. Že pokrajini sem se čudil, bila mi je nenavadna, zdelo se mi je, kot da je vsa posejana s spomeniki, to se bile skale, ki so štrlele iz zemlje. Hiše v vasi so bile skromne proti štajerskim, ljudje so bili sila nezaupljivi, večinoma so na skrivaj pogledovali izza vogala. Na skopi suhokranski zemlji so pridelali le toliko, da so lahko preživeli. Vendar se je kmalu začelo spreminjati. Ko se jim je ponudila zaposlitev v Iskri in Litostroju itd., so to zagrabili z obema rokama, saj so pridni in delavni. Res so opravljali dva 'šihta', v tovarni in na kmetiji, a se je kmalu poznalo: zrasle so nove hiše, hlevi in še kaj. Zabrneli so traktorji. In poglejmo danes vasi v Krajini, hiše so lepe, velike in rože imajo na balkonih. Dobili so možnosti in izkoristili so jih, a so se tudi zgarali, a izkoriščani niso bili, kot so danes. Zakaj: statistični podatki kažejo: v socializmu so bile plače v razmerju 1:3, danes 1:300! Pa še nekaj drugega, še bolj značilnega lahko povem: včasih so tiste, ki so radi pogledali malo globlje v kozarec, vozili na zdravljenje, danes tak dobi takoj knjižico - torej razlika je precejšna v odnosu do ljudi nekoč in danes. Pa še kakšne primerjave bil lahko navedel.

Je pa neka druga stvar, kar pa nisi napisal. Kot so si s svojim trudom pomagali posamezniki do boljšega življenja, Žužemberk v dolgih skoraj 50-tih letih ni ničesar pridobil na infrastrukturi. Na Suho krajino so glede tega kar pozabili. Šele po 5-tih samoprispevkih smo dobili novo šolo. Grad, v katerem bi bila lahko dvorana, muzej, restavracija, razstavni prostor in še kaj, je propadal, namesto da bi vsako leto, kot danes, nekaj vložili vanj. Tako bi danes imeli vse, kar sem naštel. Res nismo imeli svoje občine, a tudi Kostanjevica, Šentjernej, Šentrupert, Mokronog so bile samo krajevne skupnosti, pa imajo vse to, česar v Suhi krajini še dolgo ne bo. Zdaj pa toliko kritike na občino, češ, da ničesar ne naredijo. Že v gradu je dovolj narejenega. Ura zamujena, ne vrne se nobena. Ne moreš uresničiti v 8-ih letih, kar bi se lahko postopoma delalo 50 let, ker, zrno do zrna pogača, kamen na kamen palača.

Drugi ugovor. Tu pa že bolj odločno ugovarjam: Bil sem učitelj mnogih generacij, tu sem začel poučevati in tudi končal. Ne mislim, prepričan sem, da sem poleg znanja vzgajal tako, da vam nisem privzgojil majhnosti in ponižnosti, ampak dajal pobude, da bi zrasli v samostojne, samozavestne, pokončne ljudi, ki spoštujejo samega sebe in druge. Vzgoja je temeljila na pozitivnih vzvodih, to je, da iz vas 'napravimo' osebnosti, ki boste hodili z dobronamernimi koraki po življenjski poti, ki ste si jo zamislili.

Sicer so se pa Suhokranjčani, povojna generacija, to poznam, uveljavili na odgovornih mestih, postali so tako razni direktorji, diplomirani inženirji, magistri in celo doktorji, pa tudi izučeni v raznih poklicih, in se izkazali ne nazadnje tudi kot navadni delavci – vsako delo je častno. Je pa res, da se najbolj sposobni niso vračali 'iz belega sveta', da bi s svojim znanjem in sposobnostmi porivali voz zaostalosti Suhe krajine v napredek in lepše čase.

Tretji ugovor. Zgodovinska resnica je samo ena: narod, ki se bori za svojo svobodo, ko je napaden, ko sovražnik zasede njegovo ozemlje in ga hoče uničiti, ne da ima pravico, mora se braniti, ker s tem brani svobodo svojih prednikov in svojih zanamcev. Zdaj veš, torej nisi prikrajšan za resnico. Da pa taki časi prinesejo neslutene razsežnost zla in trpljenja, 'da Slovenec že mori Slovenca brata', ob tem se pa ustavimo, in se vprašajmo, če lahko vsakdo vsakemu pogleda v oči, kajti 'srce je pravičen sodnik'.

Tako, dragi Matej, to mi je ležalo na srcu, zato sem Ti moral odgovoriti.

Lep pozdrav, pa še naprej glej na svet s kritičnimi očmi,

tega je danes premalo, če bo več takih, kot si Ti, bo, upajmo, voda postala bolj bistra in se bomo bolje videli v mnogih ozirih.

Štajer'c

Odkrivamo stare fotografije

Na prejšnje nagradno vprašanje je pravilno odgovoril samo Viktor Koncilja, Dvor 62, 8361 Dvor. Čestitamo!

Fotografija kaže otroško igralsko skupino pri KUD Žužemberk.

Napišite vsaj tri imena in priimke igralcev na fotografiji.

Rudi Cerkovnik

Poznate vaš kraj?

Dobili smo samo dva odgovora, ki sta nam ga poslala Urška Lavrič, Podlipa 32, 8361Dvor in Jože Kic, Trebča vas 10, 8361 Dvor. Pravilno sta odgovorila: oglasna deska s turistično vsebino v Malem Lipovcu. Čestitamo!

Na sliki:

Fotografija kaže stari mlin, in takih mlinov je bilo nekoč, pa tudi žag, posejanih, lahko bi rekli, nešteto v dolini Krke. Noč dan so mlini mleli in ravno tako žage rezale hlodovino. Dolina je polno živela, a danes se kažejo še samo na pol podrte stavbe in čakajo na podjetne ljudi, ki bi jih obnovili in vsaj za turiste spet pognali mlinske kamne in venecijanke.

Rudi Cerkovnik

Odgovorite samo, čigav je bil mlin, odgovore pošljite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 3860 Žužemberk, do 1.9.

BIG BROTHER JE SUHOKRANJEC

Prvi korak iz hiše Big Brother

V soboto, 9. 6., se je končal realistični šov na A kanalu. Sodelovalo je 17 kandidatov, ki so imeli nalogo, da v hiši Big Brother preživijo dobre tri mesece, brez stika z zunanjim svetom. Niso omeli radia, televizije, računalnika niti časopisa. Vsak teden so gledalci izglasovali nekoga, ki je moral oditi iz hiše.

V soboto je bil zadnji večer, ko so gledalci odločali med dvema finalistoma, Mihom in Andrejem. Zmagovalec je bil Andrej Novak, ki je po obeh svojih starših Suhokranjec. Njegova mama izhaja z Ratja, oče pa z Vrha pri Hinjah. Andrej je večji del svojega življenja preživel v Avstraliji, rad pa se je vračal v Slovenijo, kjer je preživel tudi del svojega otroštva. V soboto ga je pred hišo Big Brother pričakala množica njegovih sorodnikov – tudi brat Janez, ki je za to priložnost pripotoval iz Avstralije - znancev, prijateljev in drugih navijačev, česar Andrej očitno ni pričakoval, saj je bil zelo presenečen nad vzdušjem, ki je vladalo ob njegovem prihodu.

Besedilo in foto: Mojca Papež

NAGRADNA KRIŽANKA

				POROČ. AGENCIJA V NEMČIJI	NEDOZ. JAJČNA CELICA	REKA V SRBIJI	REKA V KAZAH-STANU	STEVE TYLER	TRI-NITRO-TOLUEN	ACIL JE PROSTI RADIKAL ORG. KISLIN	OSEBA, KI OCEN-JUJE	ZAUPAN-JE
										16. IN 23. ČRKA		
										SL. ARHIT. FRANCE		
POST SCRIPTUM			PROSTI RADIKAL ORGANSKIH KISLIN					MESTO V RUSIJI				
UNITED KINGDOM			KURT COBAIN	VEZNIK			SPOSOB-NOST MIŠLJENJA	MESTO V PREKMURJU	MARIJINA MATI			
									JEZERO ZDA - KANADA			
POŽIREK				MORSKI SESALEC								KONČNI DEL, OST
TUBER-KULOZA				ZDRUŽENJE VEČ PODJETIJ	NEKD. SL. NOGOMETAŠ							
					POBUDA V ČLOVEKU							
ENAKA SAMOGLAS-NIKA			17. IN 23. ČRKA			NIKA LJUBKO-VALNO	ITAL. PISATELJ IPPOLITO					
MILES DAVIS			ORG. ZDRUŽ. NARODOV				PREDST. FAKULTETE					
			LOŠČILO				BIBLIJSKA OSEBA					
NAUK O PTIČJIH JAJCIH									1. IN 23. ČRKA	LEV IVANOV		
IPPOLITO NIEVO JE ITAL. PISATELJ	KDOR ČASTI PODOBE											
SESTAVILA PETRA KASTELIC	ANA KARENINA			PLIMOVANJE								

Rešitev križanke:

Na uredništvo je prispelo 18 rešenih križank. Žrebanje je takole razdelilo nagrade: 1. Jože Unetič, Muchlerjeva 2, 1000 Ljubljana, 2. Aleksandra Valenčič, Prapreče 19, 8360 Žužemberk, 3. Mirjam Andrejčič, Dvor 55, 8361 Dvor, 4. Marjan Novak, Baragova 15, 8361 Žužemberk. Nagrajencem naše čestitke!

Rešitve križanke iz 26. številke pošljite na naslov: Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk do 1. septembra 2007 s pripisom na ovojnici: križanka.

NLB OSEBNO BANČNIŠTVO

V današnjem razvitem svetu, moderni informacijski dobi, pri bogati ponudbi izdelkov in storitev ter v pestri konkurenci, se tudi v bančništvu dogajajo spremembe – tudi v odnosu do strank. V NLB se zavedajo, da lahko uresničujejo svoje poslanstvo le z osebnim odnosom do strank, s poglabljanjem medsebojnega zaupanja in spoštovanja.

NLB Osebno bančništvo je ponudba banke, namenjena najzahtevnejšim strankam, ki od banke pričakujejo več in strankam, ki želijo poenostaviti bančno in finančno poslovanje - s tem želi banka z njimi vzpostaviti dolgoročen partnerski odnos.

Kot stranka osebnega bančništva imate veliko koristi in ugodnosti.

Poslujete prek svojega **osebnega bančnika** in ta vam ponuja celovit finančni nasvet na najvišji strokovni ravni brez čakanja v vrsti, spremlja vaše želje in potrebe ter vas obvešča o novostih in ugodnostih bančne ponudbe, o zapadlosti depozitov, limitov, kreditov in naložb, svetuje pri vlaganju prihrankov... Tako poslovanje prihrani precej dragocenega časa in veliko odvečnih poti.

Poslujete z **NLB Zlatim računom,** ki omogoča največ: zlato kartico BA Maestro z možnostjo izbire motiva na kartici, brezplačen limit na računu v vrednosti 2.000 evrov, višji izredni limit, dvig do 700 evrov na dan na bankomatih, brezplačno nezgodno življenjsko zavarovanje za primer nezgodne smrti ali popolne trajne invalidnosti, izdajo čekov brez plačila nadomestila, izdajo zlatih čekov in še kaj. Imetnikom NLB Zlatega računa so na voljo vsi sodobni načini poslovanja – telefonska banka NLB Teledom, spletna poslovalnica NLB Klik in mobilna banka NLB Moba.

Kadar koli lahko pridobite **NLB Zlato kartico MasterCard**, ki je plačilna kartica, sprejeta tako rekoč povsod in vam omogoča višji limit porabe, ugodnosti doma in v tujini, nezgodno zavarovanje za primer nezgodne smrti ali popolne trajne invalidnosti 24 ur na dan, vse dni v letu, zavarovanje pred zlorabami v primeru morebitne izgube ali kraje kartice – povrnitev škode se lahko uveljavi že za 24 ur pred prijavo izgube ali kraje in še 24 ur po prijavi… Poleg te kartice so na voljo tudi mednarodne plačilne kartice NLB Visa, klasični in posojilni NLB MasterCard ter posojilna NLB Karanta za plačevanje doma.

NLB ima tudi široko paleto **naložbenih možnosti**. Za imetnike NLB Zlatega računa je banka pripravila **NLB Zlati depozit**, odlično in varno naložbo, ki prinaša višje obrestne mere, kot veljajo za redno ponudbo depozitov. Poleg klasičnih varčevalnih produktov v poslovalnicah NLB ponujajo tudi **bančno zavarovalniške storitve NLB Vite** z vrsto varčevalnih in naložbenih možnosti. Stranke, ki želijo dolgoročno varčevati in so za višje donose pripravljene tudi prevzeti nekaj tveganja, se lahko odločijo za naložbo v **vzajemne sklade družbe NLB Skladi**. Investicijski skladi, katerih kupone je mogoče kupiti v poslovni mreži NLB, se med seboj razlikujejo predvsem po naložbeni politiki. Vplačila so mogoča v enkratnem znesku ali postopno v obliki varčevalnega načrta.

Stranke osebnega bančništva imajo tudi možnost pridobitve **kreditov** po ugodnejših pogojih kot veljajo v redni kreditni ponudbi banke. Na voljo so **NLB Osebni krediti** in **NLB Stanovanjski krediti**. Osebni kredit se lahko najame za plačilo kakršnega koli blaga ali storitve, lahko pa se znesek kredita nakaže na osebni račun. Stanovanjski krediti so namenjeni nakupu ali gradnji nepremičnin.

Nenazadnje, osebno bančništvo ponuja še **druge ugodnosti**, ki neposredno ne posegajo v bančno poslovanje, kot so ugodnosti pri lizingu nepremičnin, osebnih vozil in plovil, odvetniških storitvah, ugodnosti pri trgovanju z nepremičninami in pri zdravstvenih storitvah.

Še razmišljate? Pridite v NLB poslovalnice in povprašajte po NLB Osebnem bančništvu. Ne bo vam žal!

Plačan oglas

Občina Žužemberk OBVEŠČA

občanke in občane, uporabnike in obiskovalce, da bo ob prireditvah

Trški dnevi s praznikom Občine Žužemberk

popolna zapora parkirišča pred gradom:

v petek, 13.07.2007, od 19.00 do 23.30 ure,
v soboto, 14.07.2007, od 12.00 ure dalje in
v nedeljo, 15.07.2007, od 09.00 do 24.00 ure.

Delna zapora parkirišča bo:
v petek, 13.07.2007, od 16. ure dalje
v soboto, 14.07.2007, od 7. ure dalje
in v nedeljo, 15.7.2007, od 7. ure dalje.

Za obiskovalce javne prireditve in druge uporabnike je **organizirano parkiranje na naslednjih mestih**:

– parkirišče in asfaltirano igrišče pri OŠ Žužemberk

– parkirišča v industrijsko - obrtni coni pri nekdanji Iskri, Grajski trg 15

Vljudno Vas naprošamo, da upoštevate to obvestilo.

Občina Žužemberk

Skromna in preprosta vseh sto let

Foto: S. Mirtič

Raznih dogodkov v življenju Rozalije Prušek iz Drašče vasi pri Šmihelu je bilo nešteto. Njena življenjska pot ni bila postlana z rožicami, bila pa je polna odrekanja, garanja in skrbi za jutrišnji dan, a nedelja, 13. maja, je bila njena velika življenjska prelomnica. Že mlaji s tablo in napisom pred začetkom vasi Drašča vas so napovedali slavnostni dogodek – stoletnico njihove krajanke. Vaščani in domači so slavljenki pripravili veliko slovesnost,z ganljivim nagovorom nečakinje Marine Rus - Lenček, s prijetnim kulturnim programom, ki so ga popestrili otroci podružnične šole Šmihel pod vodstvom Petre Zadel, pevke Društva upokojencev Žužemberk, dobrim željam nastopajočih ter številnih sorodnikov in vaščanov pa so se pridružili tudi predsednica KO RK Šmihel Silvestra Papež, osebna zdravnica Nežka Dular, župnik Milan Pajk in žužemberški župan Franc Škufca, številne navzoče pa je z recitacijo pesmice navdušila tudi sama slavljenka.

Rozalija Prušek se je rodila 13. maja daljnega leta 1907 v vasici Kal, po domače Čoparjeva. Z Draškim Ludvikom sta h kruhu spravila tri otroke - Slavka, Ludvika in Jožeta, le-ti so si ustvarili svoje družine in prišli so vnuki Miha, Ika, Dušan, Silva in nato še pravnuka Julijan in Kevin. Mama Rozalija je bila večkrat bolna, tudi v mladostnih letih, po 60-tem letu pa so kot bi mignil, vse bolezni izginile. Rozalka, kot ji tudi pravijo, je povedala, da je ljubila red, takšna je bila tudi pri pripravi hrane, ki je bila vedno pravi čas sveže kuhana in nikoli postana, prijal pa ji je tudi kakšen kozarec vina.

Danes Rozalija živi pri sinu Slavku in snahi Slavki, ob stoletnici pa je izrazila veliko željo, da bi še enkrat rada šla v rodni Kal.

S. Mirtič

80 let Viktorije Štupar

Foto: Tinca Cajnko

Dne 22.2.2007 je Prapročah pri Žužemberku praznovala svoj 80. rojstni dan **Štupar Viktorija – Zmaga.** Rodila se je v tej vasi. Leta 1954 se je poročila z mizarjem Jožetom, ki je bil doma iz Sadinje vasi. S skupnimi močmi sta si ustvarila nov dom, kjer je rodila dva otroka: sina Jožeta in hčerko Viktorijo. Mož je bil ves čas zaposlen, sama pa je, dokler sta še bila otroka majhna in še ni bilo možnosti za zaposlite, delala doma na manjši kmetiji, kakšnem denar pa si je zaslužil tudi s šivanjem za sosede, ostale znance in prijatelje. Leta 1964 pa se je zaposlila v tedanji Iskri, kjer je delala do upokojitve.

Po smrti moža, leta 1997, živi sama, saj sta s otroka odselili od doma in si ustvarila svoji družini. Večina dela opravi sama, saj je še zelo vitalna, večkrat pa jo obiščeta sin in hčerka z vnuki, ima jih že 5, in ji po svojih močeh pomagajo.

Zelo rada se udeležuje naših izletov in družabnih srečanj.

Ob tem visokem jubileju smo jo obiskali člani društva, ji za praznik iskreno čestitali in zaželeli še mnogo srečnih in zdravih let ter jo skromno obdarili. ***Tinca Cajnko***

Foto: Arhiv Družina

90 let gospoda Vinka Šege

Konec maja je izpolnil 90 zemeljskih let g. Vinko Šega, župnik in prelat na Robu pri Velikih Laščah. Izvira iz kmečke družine v Grahovem pri Cerknici. Leta 1946 je prišel v Žužemberk za kaplana g. Karlu Gnidovcu in tu ostal do leta 1952, ko so ga skupaj z dekanom aretirali, obsodili in zaprli zaradi organiziranja procesije. Po izpustitvi iz zapora je služboval v številnih dolenjskih farah od Suhorja pri Metliki, Šmartnega pri Litiji, Šentlovrenca in nazadnje Roba, kjer je še sedaj v veliko zadovoljstvo faranov upravlja s tamkajšnjo župnijo.

Žužemberčani se ga spominjamo kot izredno dobrega človeka in nadarjenega vzgojitelja, ki je z dekanom Gnidovcem vodil faro v najtežjih povojnih časih. Je izredno skromen, odkrit in duhovno širok človek, vzor neprecenljive dobrote in dobrega vzgleda. Z veliko hvaležnostjo se ga vsi, ki nam je vcepljal prvine moralnih vrednot, spominjamo in želimo še veliko zdravih let. Naše ljudstvo še kako potrebuje take značaje!

Slavko Gliha

Stanislav Papež je praznoval

Foto: S.Mirtič

Prav 1. maja je praznoval svoj osebni praznik Stanislav Papež iz suhokranjske vasice Ratje 37. Klenih in čvrstih Suhokranjcev, ki bi dočakali častitljivih devetdeset let je v Suhi krajini malo, bolje rečeno je takšno starost v zadnjih nakaj letih doživelo veliko več pripadnic ženskega spola. Veselo in slovesno je bilo 1. maja na domačiji Papeževih, po domače pri Samotarju. Najprej so se zbrali vsi domači, skupaj s slavljencem Stankom, prostora za vse v domači hiši ni bilo, zato so slavje prestavili pred hišo. Slavljenca pa so na domu, dan kasneje presenetili tudi člani dvorskih upokojencev na čelu s predsednico Zvonko Bradač, tajnico Tončko Banko, najstarejšim krajanom Mirkom Reparjem in samim županom občine Žužemberk Francem Škufco.Stanko je s pokojno ženo h kruhu spravil šest otrok: Stanislava, Marijo, Lojzeta, Albina, Anico in Pavlo, Vse je življenjska pot popeljala daleč od doma, še najdlje pa sta se s trebuhom za kruhom odpravila Lojze in Pavla, ki živita v Avstraliji. Stanku na domačiji pr' Samotarju res ni dolgčas. Časi, ko je delal na polju in v domači delavnici še kadice in čebre, so minili, sedaj zanj skrbi vnuk z ženo, družbo pa mu delajo z obiski otroci, 15 vnukov in kar 23 pravnukov.

S.M.

Zahvala

Naša draga mama Rozalija Prušek je v nedeljo, 13. maja, praznovala svoj stoti rojstni dan, mnogi ste z malimi in velikimi pozornostmi polepšali trenutke slavja najstarejše Suhokranjke.

Iskrena hvala vsem vaščanom Drašče vasi za sodelovanje in domiselna presenečenja, ki so dala praznovanju svečan pridih. Za spodbudne besede, darila in popestritev srečanja se prisrčno zahvaljujemo županu Francu Škufci, predsednici DU Francki Ožbolt in njihovim pevkam, učencem in učiteljicam PŠ Šmihel, zdravnici Nežki Dular in KORK Šmihel. Hvala Slaščičarni Lenček za slavnostno torto in ostale sladke dobrote, unikatni oblikovalki Marini Lenček pa iskreno hvala za družinsko drevo, domiselno oblikovano iz lectovih src.

Hvala vsem, ki ste osončkali mamin rojstni dan in jo spodbudno pospremili v nove dneve njenega novega stoletja. Hvala.

Slavko Prušek

Kristina Marinč in njen 80. rojstni dan

V majhni in prijetni hiši naproti Osnovne šole Žužemberk je 30. marca 2007 praznovala svojih 80 let Kristina Marinč.

Rojena je bila v vasi Sela pri Raki v številni družini. Med vojno je bila skupaj s svojimi domačimi izseljena v Nemčijo. Po njej so se vrnili v svoj uničeni in požgani dom. Tako je njeno mladost zaznamovalo težko življenje. Leta 1946 se je poročila z možem Ludvikom, ki je v tem kraju opravljal službo miličnika. Leta 1953 se je družina preselila v Žužemberk, kjer so nekaj časa stanovali v najemniškem stanovanju, pozneje pa sta si sezidala hišo. V zakonu so se jim rodili 4 otroci, eden je kmalu umrl. Sedaj ima 8 vnukov in že 6 pravnukov.

Leta 1964 se je zaposlila v tedanji Iskri, kjer je delala do upokojitve. Otroci so se osamosvojili in se odselili od doma, tako da sta možem preživljala svoje dneve do leta 2001, ko ji je mož Ludvik umrl. Tudi sedaj pravi, da ni osamljena, saj se zaposli z delom na vrtu, pa tudi otroci jo pridno obiskujejo in skrbijo za njo.

Člani društva upokojencev smo jo ob njenem visokem jubileju obiskali, jo skromno obdarili in zaželeli še mnogo srečnih in zdravih let.

Tinca Cajnko

SUHOKRANJSKE Poti

Suhokranjske poti, javno glasilo izdaja Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, e-mail: **suhokranjske.poti@zuzemberk.si**,

TRR 01393-0100015568. Medij Suhokranjske poti vpisan v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod številko 14 (odločba 006-120/01). Odgovorni urednik: Slavko Mirtič, uredniški odbor: Slavko Gliha, Ljuba Nose, Mojca Papež in Vlado Kostevc. Zunanji sodelavci: Darko Pucelj, Katarina Vovk, Miloš Kecman in Petra Kastelic. Lektor: Rudi Cerkovnik. Oblikovanje, grafična priprava in filmi: ŠPES grafični studio, Novo mesto. Tisk: Kastelic Zvone, s.p. Novo mesto. Naklada: 1800 izvodov.